

DOLENJSKI LIST

Cesta Trebnje—Mirna asfaltirana

13. oktobra so bila na cesti Trebnje—Mirna opravljena zadnja dela pri asfaltiranju. Cesta je že odprta za ves promet. Tehnični prevzem modernizirane ceste, na kateri mora Cestno podjetje opraviti samo še nekaj manjših del ter utrditi bankine, bo v kratkem. Asfaltiranje odseka Trebnje—Slovenska vas je skupaj z asfaltiranjem trga v Mokronogu veljalo 230.000.000 Sdin.

DANES:

- Prvo jeklo iz Skopja str. 3
- Zivljenje je tako kratko... str. 6
- Prireditve za novomeški praznik str. 9
- YU3DJR spet brez motenj str. 11
- Svetniki pod milim nebom str. 12
- Za Vido in Rafaela že 321.511 Sdin! str. 12
- Kočevci presenetili str. 18
- Prva pomoč dvajsetim šolarjem str. 23
- in 35 malih oglasov na zadnji strani.

Seminar o menici

Novomeški Zavod za izobraževanje (zavod) v sodelovanju z društvo knjigovodij v sredci 25. oktobra organiziral velodnevni seminar, uporabi menice v poslovnem prometu. Predavali bodo priznani strokovnjaki na področju meničnega prava.

Po razpravi o postopni ukinjivosti rudnika rjavega premoga v Kočevju, ki so se je udeležili najvidnejši slovenski gospodarstveniki, so si vsi prisotni ogledali tudi kemično tovarno in ITAS. (Foto: Prime)

Kočevski rudnik postopoma ukinjen

Člane kolektiva rudnika bodo postopoma prekvalificirali in predvidoma zaposlili v kemični tovarni »Melamin« in Itas - Sestanka v Kočevju so se udeležili najvidnejši slovenski gospodarstveniki

13. oktobra je bil v Kočevju zestanek, na katerem so razpravljali o postopni ukinjivosti rudnika rjavega premoga in o priusmeritvi zaposlenih v podjetji ITAS in kemično tovarno. Sestanka so se udeležili razen zastopnikov prizadetih podjetij in občinske skupščine še Miran Goslar — predsednik gospodarskega zbora skupščin SRS, Sveto Kobal — sekretar za gospodarstvo skupščine SRS, Leopold Krese — predsednik Gospodarske zbornice SRS, in več drugih predstavnikov republiških organov, bank in raznih združenj.

Na sestanku so ugotovili, da kočevski rudnik še ni v takšnih težavah, kot je več na manjših slovenskih premogovnikih, in da ima za slovenske razmere nadpovprečno

amsko storitev ter nadpovprečne osebne dohodke.

Vendar pa bo treba rudnik kljub temu postopoma zapreti, ker bo ukinjena železniška proga do Kočevja in ker premog vedno bolj izpodrivajo razna druga modernjša in cenejša goriva.

Predstavniki organov republiške skupščine so poudarili, da je občinska skupščina Kočevje dovolj zgodaj ugotovila, da rudnik nima bodočnosti in da bo njegova ukinitev zdaj manj boleča, kot bi bila kasneje, ko bi začel v večje težave.

Sklenjeno je bilo, da je treba ustanoviti posebno komisijo, ki bo še podrobneje preučila vse v zvezi z novo zaposlitvijo članov kolektiva rudnika, podrobno analizirala, kako in do kdaj bo preusmeritev izvedena, kaj bo kdo in koliko bo investiral

za odpiranje novih delovnih mest za rudarje itd. Seveda pa si bodo morali delo razdeliti tako občinski organi kakor prizadeta tri podjetja, izvršni svet SRS, sklad za rezerve SRS in morda še kdo.

TERJALI, DOSEGLI — IN ZDAJ?

Atomska doba in amortizacija

Dokler je bila stopnja amortizacije določena s predpisom, je bilo iz delovnih organizacij slišati zahteve, da jo je treba sprostiti. Z novim predpisom je tej zahtevi zadoščeno: določena je minimalna stopnja amortizacije, ki so jo delovne organizacije dolžne odvajati, njihovi volji in razsodnosti pa je prepuščeno, da v okviru svojih potreb stopnjo amortizacije neomejeno povečajo.

Poglejmo zdaj na primeru gospodarstva v novomeški občini, kaj je bilo letos doseženo s to spremembo. V prvem polletju lani, ko je še veljala stara amortizacija, so delovne organizacije v novomeški občini upravljale z osnovnimi sredstvi, vrednimi nekaj več kot 59 milijard Sdin, in vplačale s 720 milijoni Sdin amortizacije 1,2 odst. vrednosti osnovnih sredstev. Z re-

valorizacijo se je letos povečala vrednost osnovnih sredstev na 106 milijard Sdin (za 78 odst.), amortizacije pa je bilo vplačane 1 milijardo 90 milijonov Sdin ali 1,03 odst. vrednosti osnovnih sredstev. Amortizacija se je povečala samo za 52 odst., če jo primerjamo z lanskim, vrednost osnovnih sredstev pa za 78 odst. Takšne izračune in primerjave bi kazalo narediti v vseh občinah!

Zivimo v 20. stoletju, v času atomov in poletov v vesolje. Znanost nam prinaša vsak dan nove dosežke, ki jih v vetu povsod s pridom uporabljajo v proizvodnji, da bi olajšali človeško delo in z manj truda naredili več in boljše. Vprašajmo se zdaj: mar mi lahko čakmo 50 let, da se nam bo z amortizacijo nabral denar za obnovo proizvodnih zmogljivosti?

M. JAKOPEC

Velik uspeh gostinske šole

Pretekli teden je bil v Rogaški Slatini XV. jubilejni gostinsko-turistični zbor, na katerem je gostinska šola iz Novega mesta prejela za vse razstavljene izdelke zlate ter srebrne medalje. To srečanje je bilo popestrjeno s strokovnimi predavanji ter razstavo pogrnjkov in kulinarčnih izdelkov.

»Ko se na eni strani borijo zdravniki, da rešijo eno samo srce, da ga z globoko človečansko odgovornostjo zdravijo, so drugi, ki cinično, brezdušno uničujejo tisoče src brezčutno, kot da nimajo sami enako ranljivo srce...«

Akademik Božidar Jakac — v odgovoru na vprašanja našega lista (na 6. in 7. strani današnje številke).

(Nadaljevanje na 4. str.)

Sprejet sklep o letošnjih Trdinovih nagrajencih

V torek, 17. oktobra, je bila letošnja peta seja sveta za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto. Na seji je bila razprava o stanju, delu in problematiki zavoda za kulturno dejavnost ter o delu občinskega odbora zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Člani sveta so prejeli tudi poročilo komisije, ki je izbirala med predlogi za letošnje Trdinove nagrade ter potrdila izbor. Letos je bilo šest predlogov za Trdinovo nagrado, med temi so izbrali štiri. Trdinovo nagrado bodo prejeli: prof. Janko Jarc, dr. Ivo Smrečnik, Ciril Podbevšek ter Odr mladih.

P. B.

Smrt v Benečiji

Na avtomobilski cesti pri vasi Benečija je 16. oktobra ob 18.15 izgubil življenje v prometni nesreči 45-letni Janez Babič iz Benečije. Babič je prečkal cesto, tedaj pa se je iz Ljubljane v osebnem avtomobilu pripeljala Brežičanka Andreja Stojadinov in pešca zadela tako hudo, da je pri prici umrl. Gmotsko škodo so ocenili na 5000 Ndin.

OD 19. DO 29. OKT.

Manjše padavine pričakujemo okrog 20. oktobra, nekoliko močnejše z ohladitvijo pa okrog 22. in 29. oktobra. V ostalem suho oziroma lepo vreme. Od 23. oktobra dalje večkrat jutranja slana. Dr. V. M.

DANES 60.000!

DRAGI BRALCI IN NAROČNIKI!

Trikrat smo vam doslej na 3r. strani treh slovenskih pokrajinskih tednikov postregli s skrivnostno številko 60.000. Kaj pomeni, kaj se skriva za njo? Nekateri so nas že spraševali, če imamo za bregom novo nagradno žrebanje, drugi spet če gre za reklamo kakšnega novega industrijskega izdelka...

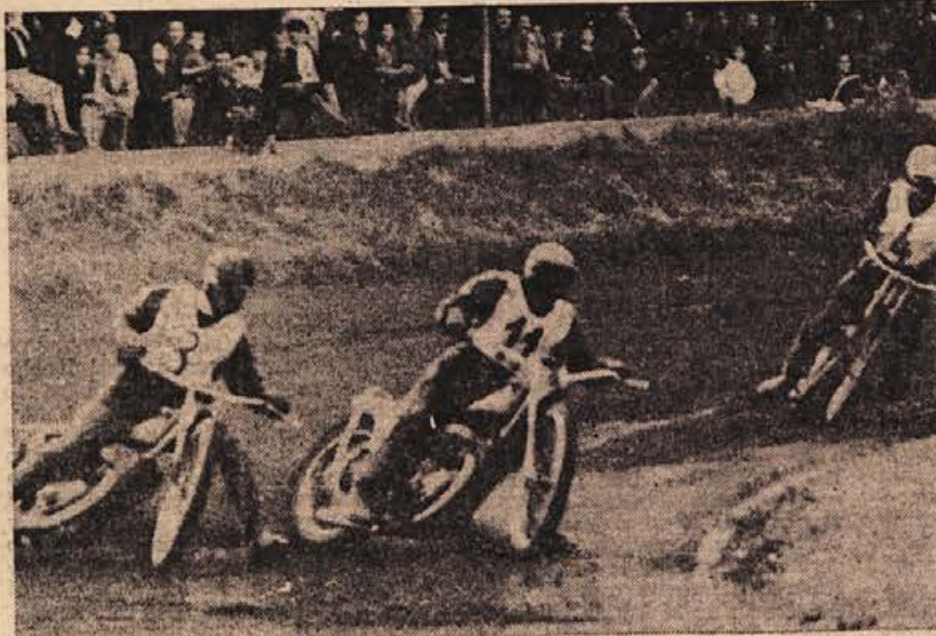
Pred dnevi je bil v Ljubljani ustanovni občni zbor novega poslovnega združenja slovenskih pokrajinskih tednikov naših »lokalnih časnikov«, kot jim včasih pravimo. Trije izmed njih — DOLENJSKI LIST in Novem mestu, VESTNIK v Celju in VESTNIK v Murski Soboti — smo se že nekaj tednov pred tem občinim zborom dogovorili, da bomo od danes naprej vsak teden tiskali po 4 skupne strani v vseh treh listih. Pred vami so prve take naše skupne strani: aktualni gospodarski in družbeni problemi, notranja ter zunanja politika, intervju oz. reportaža ter četrti, bralna stran. Bralno stran boste spoznali pravzaprav v celoti šele prihodnji teden, ker smo jo danes posodili za intervju v Laškem.

Naše tri pokrajinske tednike tiskamo v tiskarni CP »Delo« v Ljubljani; to nam omogoča tehnično in siceršnje sodelovanje, s katerim želimo poslej dosegati predvsem večjo kvaliteto, boljše informiranost bralcev in zmanjšanje stroškov. Z dosedanjimi kot novimi sodelavci ter s povečanimi naporami uredništva in uprav naših tednikov bi radi popestrili naše liste, dvignili naklade in pridobili kar največ novih bralcev, naročnikov in prijateljev.

Zivimo v času, ko številne delovne organizacije združujejo svoje napore, da bi dosegale boljše poslovne uspehe. Takega sodelovanja se lotevamo tudi delavci v pokrajinskih glasilih Socialistične zveze v Sloveniji; z Vašo pomočjo, dragi bralci in naročniki, bi z njim radi dosegli predvsem to, da boste s svojim domačim listom zdaj še bolj zadovoljni! 60.000 pa je naša trenutna skupna naklada...

Lepo Vas pozdravljamo!

DOLENJSKI LIST
TEDNIK
VESTNIK

Na zadnji, V. dirki za državno prvenstvo v speedwayu v nedeljo v Krškem je zmagal domačin Franc Babič (št. 11) in tako še enkrat potrdil naslov državnega prvaka, ki ga je osvojil z zmago na predzadnji dirki v Mariboru. Drugi je bil Drago Regvar, tretji pa Valent Medved, oba iz Zagreba. (Foto: M. Vesel)

KRATKE Z RAZNIH STRANI

DEKLARACIJA O UKINITVI DISKRIMINACIJE — Odbor OZN za socialna vprašanja je sprejel deklaracijo o odpravi diskriminacije proti ženskam. Deklaracija zahteva, da morajo imeti ženske enake pravice kot moški in poziva vse vlade, naj se zavzamejo za uveljavitev ženske enakopravnosti.

AVSTRALIJA POSILJA VOJAKE V VIETNAM — Avstralski premier Harold Hold je povedal, da bo njegova vlada poslala v Južni Vietnam nove čete. Zdaj se na strani Američanov in saigonskega režima bojuje 6300 avstralskih vojakov, v kratkem pa jih bodo poslali še 1300. Tudi Nova Zelandija bo povečala število svojih vojakov v Južnem Vietnamu.

BRANDT V PARIZU — Zahodnonemški zunanji minister Brandt se v Parizu pogovarja s francoskim zunanjim ministrom Murrvilom o britanski prošnji za sprejem v Skupni trg. Kot je znano, Francija nasprotuje tej prošnji.

VRNITEV SKUPINE EGIPČANOV — Skupina 850 Egipčanov iz El Arisa, ki je zdaj pod izraelsko okupacijo, je preko Sueškega prekopa prišla na egiptovsko stran. To je že četrta skupina prebivalcev El Arisa, ki je ta mesec pod nadzorstvom mednarodnega Rdečega križa prišla na egiptovsko stran.

KOSIGINOVA POSLANICA GOWONU — Predsednik sovjetske vlade Aleksej Kosigin je poslal šefu centralne nigerijske vlade Gowonu poslanico, v kateri mu zatrjuje, da je ZSSR pripravljena pomagati Nigeriji, da ohrani enotnost. Kot je znano v Nigeriji že nekaj mesecev divja državljanska vojna, ker se je vzhodna nigerijska provinca odcepila in se razglasila za neodvisno državo Biafra.

POMOČ ŽRTVAM VOJNE — Afganistanska vlada je obvestila generalnega sekretarja OZN U Tanta, da se je odzvala njegovemu pozivu za pomoč žrtvam vojne na Srednjem vzhodu in v ta namen dala 100.000 dolarjev.

UGOTOVITVE, NALOGE UKREPI. Poročali smo že, da so v slovenski skupščini obravnavali gospodarska gibanja in naloge, ki jih je treba začeti takoj uresničevati. To je novo v praksi dela skupščine. Ne zadoščajo samo deklaracije in lepe besede, ki ostanejo samo na papirju, medtem ko v praksi delamo po starem. Treba je biti konkretniji, jasnejše moramo opredeliti naloge in način njihovega izpolnjevanja. Ko človek prebira sklepe skupščine, se — hočeš nočeš — presenečeno ustavi ob sklepu, kakršnega smo v preteklosti le redko lahko brali, da morajo namreč skupščine, izvršni svet, zbornica in drugi podrobneje konkretizirati ugotovitve in naloge ter določiti roke in kdo naj posamezno nalogo opravi. Poskrbeti morajo za to, da se bodo začeli ukrepi in naloge takoj izvajati.

V sklepih skupščine ločeno prikazujejo tiste naloge, ki jih je treba opraviti v republiki, in one, ki jih je treba reševati v zvezi. Skupščina se zavzema za selektivno kreditno politiko, ki naj podpira predvsem tiste, ki imajo zagotovljen plasma svojih izdelkov. Pospešeno je treba sproščati cene proizvodov. Doseči je nujno večjo diferenciacijo stopenj prometnega davka in jih prilagajati pogojem tržišča. Odobravanje potrošniških kreditov moramo še bolj liberalizirati. Izločiti moramo žarišča nelikvidnosti, skratka normalizirati plačilni promet. Zamudne obresti bomo uskladili z obrestno mero, ki jo po obstoječih predpisih lahko uporabljajo

NOVE NALOGE V URESNIČEVANJU GOSPODARSKE IN DRUŽBENE REFORME

Od delovne organizacije do federacije

Danes ni več potrebno, da ponovno govorimo o reformi in da zavzamemo politično stališče, kadar gre za njene temeljne namene, ker je bitka v tej stvari že skoraj dobljena, in to večkrat. Trenutek, v katerem smo, pa vendar zahteva, da preverimo učinkovitost metod in ukrepov v gospodarskem sistemu, ki smo jih polnoma rešili s reformo, in da hkrati z resnimi analizami odkrijemo poti za reševanje problemov.

To misel so zadnje dni ponavljali na sejah številnih družbeno-političnih in gospodarskih forumov, slišali smo jo tudi na tiskovni konferenci, na kateri je govoril podpredsednik ZIS Kiro Gligorov.

Kje je rešitev?

Razumljivo je, da bomo največ pobud, kar zadeva nadaljnji razvoj, slišali z govorniških mest v skupščini, ko se bo začela razprava o perečem gospodarskem gibanju in o ukrepih gospodarske politike za prihodnje leto.

Na začetku reforme smo naglašali, da je glavni strateški namen stabilizacija. Po dveh letih smo ta namen v glavnem dosegli. In vendar stabilizacija kljub temu ni dobila stalne oblike, kajti če jo tako razumemo, predstavlja dinamično proizvodnjo. Ta bistvena sestavina pa sedaj ne pride do izraza. V zadnjih dveh letih smo namreč zaznamovali upadanje proizvodnje, predvsem industrijske, v nekaterih panogah pa je prišlo celo do hiranja. Zastavlja se vprašanje: na kakšen način povečati industrijsko proizvodnjo in kdo je za kaj odgovoren, kajti se

Požar

v Los Angelesu

V tem kalifornijskem mestu je izbruhnil velikanski požar, ki je uničil doslej 40 hiš in divja na ozemlju, velikem 8000 hektarjev. V boju s požarom sodelujejo helikopteri in letala.

vedno so v tem pogledu nejasnosti.

Nekateri na primer mislijo, da se da vse rešiti s spremembo instrumentov na federalni ravni; drugi mislijo, da je rešitev treba iskati izključno v delovnih organizacijah. Povsem razumljivo je, da se za mnenjem, da je treba rešitev poiskati v državno-administrativnih ukrepih, v bistvu skriva etatistična pršina, prav tako pa tudi nasprotna pojmovanja niso pravilna.

Stvar je namreč v tem, da je treba na vseh ravneh, od delovnih organizacij (in predvsem v teh) pa do federacije biti boj za premagovanje težav!

Seveda imajo tudi državni organi pri tem obveznosti in morajo učinkovito delovati v okviru sistema.

Kaj naj spremenimo?

Oklevanje se ne pojavlja samo glede tega, kdo in kaj

na ukrene, marveč tudi glede vprašanja, kaj je treba spremeniti in popraviti. Da bi odpravili ta omahovanja, je treba odkrito povedati, kaj je v reformi trajnega, ali bolje rečeno, treba je potegniti rdečo črto med temeljni reforme in tistimi ukrepi, ki jih je nujno potrebno izpopoljevati in popravljati. Praktični ukrepi namreč odsevajo potrebne določene stopnje razvoja in se morajo prilagoditi objektivnim koristim gospodarstva, utrpeti morajo določene spremembe in dopolnitve.

Temeljna smernica pri takšnih spremembah pa mora biti pobuda tistim, ki so nosilci napredka. Ena izmed slabosti v današnjih ukrepih se kaže prav v tem, da nekateri ukrepi zadevajo ravno najnaprednejše gospodarske organizacije. Zato je treba pri tem postopati tako, da bo družba spodbujala prav te in takšne organizacije k še večji proizvodnji. M. S.

Telegrami

PREDSEDNIK NORVESKE VLADE Per Borten je posebnim letalom pripotoval na petdnevni obisk v Jugoslavijo. Povabil ga je predsednik zveznega izvršnega sveta Mika Spiljak.

JORDANSKI KRALJ HUSEIN se je na poti v Alžirijo za nekaj ur ustavil v Kairu, kjer se je s predsednikom Naserjem pogovarjal o krizi na Srednjem vzhodu.

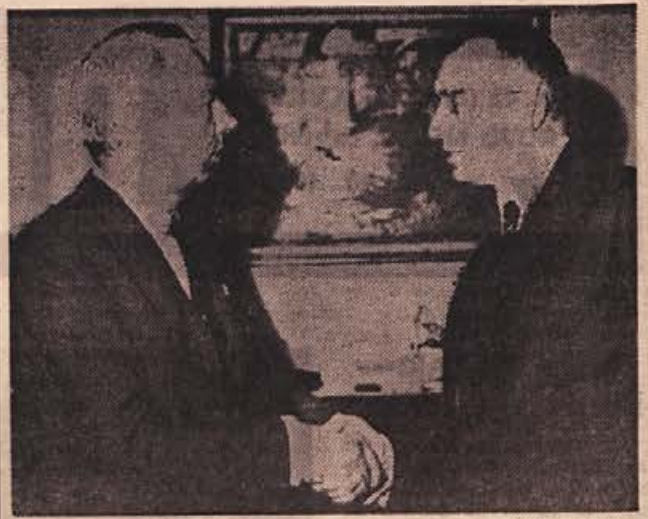
BLIZU POSLOPJA jugoslovanske delegacije pri OZN v New Yorku in nasproti kubanskemu veleposlaništvu, ki je tudi v tem delu mesta, je eksplodirala ročna bomba. Zrtev ni bilo. Zaenkrat ni znano, kdo je nastavil bombo.

AVTOBUS, POLN TURISTOV je padel v 12 metrov globok prepad na cesti južno od glavnega mesta Južne Koreje Seula. 42 potnikov se je ubilo, 12 pa je bilo ranjenih.

VEČ KOT TRIDESET TISOČ LJUDI je podpisalo petico, s katero zahtevajo od predsednika Johnsona, naj prekliče obsodbo treh ameriških vojakov, ki so bili obsojeni, ker niso hoteli sodelovati v vietnamski vojni.

NAMESTNIK SOVJETSKEGA zunanjega ministra Vasilij Kuznjecov je nenadoma odpotoval v New York. Domnevajo, da je njegov obisk povezan z ameriško-egiptovskimi pogajanjmi o rešitvi krize na Srednjem vzhodu.

KAMBODŽA JE OBVESTILA Združene narode, da so tajlandske oborožene sile ponovno kršile njeno ozemeljsko nedotakljivost. Kambodža zahteva nujne ukrepe za prenehanje podobnih kršitev.

Državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić (desno) se je v torek srečal z vodjo angleške konservativne stranke Edwardom Heathom, potem ko je 16. oktobra prispel v London na enotedenske razgovore o Srednjem vzhodu in drugih mednarodnih problemih. Telefoto: UPI

tedenski zunanjepolitični pregled

Jugoslovanski državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić je zdaj na uradnem obisku v Veliki Britaniji. Njegov obisk je deležen velikega zanimanja v naši in britanski javnosti med drugimi zaradi možnosti, da bi okrepili gospodarsko sodelovanje, v svetovni javnosti pa predvsem zaradi pogovorov o Srednjem vzhodu. Britanija je namreč trenutno — hkrati z ZDA — v središču diplomatske dogajanja v zvezi z naporji za reševanje srednjevzhodne krize, Jugoslavija pa je — kot je dobro znano Londonu in svetovni javnosti — ves

ljena z raznih strani med drugim v spremenjeni in prilagojeni obliki tudi v predlogih predsednika Tita in so si doslej že zagotovila vsaj načelno priznanje tudi s strani arabskih držav. Nasprotuje jim pravzaprav samo Izrael, ki se vedno vztraja pri tem, da se hoče neposredno pogajati z arabskimi državami in odklanja »vmešavanje« OZN. Ker Izrael trmasto vztraja pri svojem, gre diplomatska akcija zdaj precej mimo njega, hkrati pa njegov položaj precej slabi. Eden od britanskih odposlancev, ki je bil te dni v Kairu Dingle Foot

TEHTNICA SE NAGIBA V KORIST ARABCEV

čas po vojni med Izraelom in Arabci med najbolj aktivnimi in lahko rečemo tudi poklicanimi iskalci poti za politično rešitev.

Britanija prav zdaj izvaja veliko »ofenzivo« za izboljšanje odnosov z ZAR in ponovno navezavo diplomatskih stikov. Med Londonom in Kairom se vrši živahen promet politikov, ki zglajujejo stare zdrahe in gradijo nove odnose. Da bi do izboljšanja res prišlo so Britanci seveda morali nekoliko spremeniti svoje poglede na Srednji vzhod, predvsem priznati, da rešitve ni mogoče najti, če bodo enostransko podpirali samo Izrael, pri tem pa zamenjali upoštevane interese ZAR in drugih arabskih držav. K taki odločitvi so Britanijo prisilili gospodarski interesi.

Da se Egipt zaveda važnosti izboljšanja odnosov z Zahodom pričajo tudi ameriško-egiptovska pogajanja v New Yorku. Tu so predstavniki ZAR in ZDA dalj časa proučevali nekatere poti za politično rešitev krize in med drugim govorili tudi o resoluciji za rešitev krize, ki sta jo julija pripravili ZDA in ZSSR. Ta resolucija, ki predvideva umik izraelskih čet z zasedenih ozemelj, garancije izraelskih meja in pristoje plovo bo za izraelske ladje po mednarodnih vodnih poteh, se ni prebila do glasovanja na tedanjem izrednem zasedanju generalne skupščine OZN, ker so jo arabske države že vnaprej zavrnile. Osnovna načela te resolucije so bila pozneje še večkrat ponovno vrnil v London z novico, da bi bil Naser pripravljen začeti »omejena pogajanja« z Izraelom, če bi ta zagotovil, da se bo umaknil z vsega zasedenega ozemlja. Če ta informacija drži, potem je Naser storil spretno in modro diplomatsko potezo. Nedvomno je, da Izrael vsaj delno izgublja tisto popolno podporo s strani Britanije in ZDA, ki jo je užival med vojno in tik po njej. To pa ustvarja nove možnosti za rešitev. Tudi sedanja razprava v generalni skupščini ni prinesla odločitve in kaže, da bodo obravnavanje Srednjega vzhoda prenesli v varnostni svet OZN, kjer pa bo stvar odvisna predvsem od tega ali bosta dosegli sporazum ZDA in Sovjetska zveza, oziroma koliko bodo ZDA pripravljene priznati in upoštevati pravilne interese Arabcev. Čeprav bo v varnostnem svetu razprava zožena, to vendar ne pomeni, da bodo ostale države izključene. Njihov pomen je na sedanji stopnji reševanja krize predvsem v tem ali in koliko bodo znale vplivati, preprečevati in tudi pritisniti na velesili, predvsem na ZDA, da bosta glasovali za take ukrepe varnostnega sveta, ki bi lahko razvojljal srednjevzhodni problem. Pri tem še naprej ostaja važen dejavnik aktivnost nevezanih držav. K temu so usmerjene po eni strani informacije, ki jih bo Marko Nikezić lahko nudil britanskim politikom, po drugi strani pa pogovori predsednice indijske vlade Indire Gandhi, ki se po obisku v nekaterih evropskih državah in pogovorih v Beogradu zdaj odpravlja v Kairo na srečanje s predsednikom Naserjem.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

poslovna banka. Proizvajalce moramo bolj stimulirati za integracijo in modernizacijo proizvodnje. In tako dalje.

21. OKTOBER — DAN MEDNARODNE SOLIDARNOSTI. Stalni odbor stockholmske konference o Vietnamu je pozval vsjo napredno svetovno javnost, naj z različnimi akcijami izpriča svoj protest proti ameriški agresiji v Vietnamu. 21. oktober je določil kot dan mednarodne solidarnosti z vietnamskim

poslovna banka. Proizvajalce moramo bolj stimulirati za integracijo in modernizacijo proizvodnje. In tako dalje.

21. OKTOBER — DAN MEDNARODNE SOLIDARNOSTI. Stalni odbor stockholmske konference o Vietnamu je pozval vsjo napredno svetovno javnost, naj z različnimi akcijami izpriča svoj protest proti ameriški agresiji v Vietnamu. 21. oktober je določil kot dan mednarodne solidarnosti z vietnamskim

Nova praksa

ljudstvom, ki za ceno ogromnih žrtv brani svojo domovino pred nasiljem ameriškega imperializma, svojo čast in svoje dostojanstvo. Pozivu se je pridružil tudi slovenski koordinacijski odbor za pomoč žrtvam agresije. Sobotna bo torej dan, ko bomo vsi — v podjetjih, ustanovah, na vasi, v šolah in drugje — izrazili svoje ogorčenje nad nasiljem in svojo solidarnost z našim vietnamskim narodom.

VLOGA MLADIH V ZVEZI KOMUNISTOV. Na ponedeljkovi seji izvršnega komiteja CK ZKS so razpravljali o pomlajevanju Zveze komunistov. V razpravi so navedli podatek, da se je zadnja leta zmanjšalo število mladih članov ZK, starih do 25 let, za več kot polovico. To ni samo statistični problem, to je temeljni vsebinski pro-

blem, od katerega rešitve je odvisna tudi uspešnost preobrazbe Zveze komunistov. Interes mladih za ZK bomo povečali le tako, če se bodo komunisti lotevali tudi problemov, ki jih odpirajo neposredni življenjski interesi mlade generacije. In še nekaj: zavedati se moramo, da mladi ne ocenjujejo komunistov samo skozi program Zveze komunistov, temveč tudi po njihovem praktičnem delu, po obnašanju, po tem, ali delajo tako, kot govorijo.

SLOVESNOST NA KORDUNU. V vasi Gornji Budački blizu Karlovca so slovesno proslavili 15-letnico 4. kordunske brigade in začetek dela prve oficirske šole NOB Jugoslavije. Na hiši, kjer je bila šola, so odkrili spominsko ploščo. Na slovesnosti je govoril tudi dr. Vladimir Bakarić, predsednik CK ZKH, ki je podčrtal predvsem to, kako se je med vojno kovalo bratstvo med narodi.

PROIZVODNJA STAGNIRA, IZVOZ NARAŠČA. V septembru je jugoslovanski izvoz dosegel lansko raven, medtem ko je uvoz za 10 odstotkov večji od lanskega. V Sloveniji je proizvodnja v zastoju, saj smo bili avgusta celo pod lansko ravnijo. Devetmesečna proizvodnja je le še za 2,2 odst. večja kakor lani v enakem obdobju. Izvoz tudi v Sloveniji skokovito narašča. Več o raznih pojavih v gospodarskih gibanjih so spregovorili v slovenski skupščini in o tem smo že poročali. O tem pišemo tudi v uvodu današnjega pregleda.

Ta teden v skupščini SRS

Ena stvar je v republiški skupščini se vedno odprta. Gre za spremembo in dopolnitev zakona o osnovni šoli. Republiški zbor je prvotno sprejel spremembo tako, kot so bile predlagane, prosvetnokulturni zbor pa je sprejel še nekaj amandmajev, med katerimi sta važna zlasti dva. Po prvem naj bi znašala učna obveznost učiteljev za razredni in predmetni pouk tedensko 22 ur, po drugem pa bi morali učitelji, ki nimajo ustrezne izobrazbe, že v prvih treh letih opraviti vsaj polovico študijskih obveznosti. Ko je republiški zbor znova razpravljal o teh amandmajih, jih ni sprejel in ostal pri svojem, da naj učna obveznost znaša praviloma toliko ur, kot jih določa predmetnik, in da morajo dopolniti svojo izobrazbo v petih letih. Potem je prosvetnokulturni zbor zasedal, vendar teh stvari ni obravnaval in bo usklajevalni postopek tekkel še naprej.

V skupščini se bo ta teden začela obravnavati skoraj 50 strani obsejajočega poročila o izvajanju stanovanjske reforme in o stanovanjski izgradnji. Izhodišče pri tem je, naj stanovanje postopno postane predmet osebne porabe in ne dobri na splošno uporabe, kot je bila doslej. Ugotovljajo določene uspehe, ki se kažejo zlasti v tem, da je varčevanje za stanovanje vse širše in da se kaže neposrednejši vpliv kupca na stanovanjsko tržišče. Ena izmed poglavitnih pomanjkljivosti pa je v tem, da gradimo odločno premalo stanovanj v organizirani gradnji. Pristojen republiški sekretariat je pripravil tudi predloge stališč in ukrepov.

Pripravljen je tudi končni osnutek poslovnika republiške skupščine, ki bodo o njem razpravljali ta teden. Pri tem je posebej obdelana vloga poslanca in odnosi med skupščinami na raznih ravneh od občinske do zvezne.

V. J.

Številke še ne povedo vsega

Ob razpravi v republiški skupščini SRS o gospodarskih gibanjih

V slovenski skupščini so pohiteli z analizo gospodarskih dogajanj v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. To je bilo potrebno iz dveh razlogov. Prvič so take analize učinkovite, če so napravljene v čim krajšem času, da se lahko gospodarske organizacije še pravočasno ravnaajo po njih in ukrepajo, kjer je to potrebno, drugič pa je bilo treba tako analizo pripraviti in seveda opredeliti tudi stališča zato, ker so se v zvezni skupščini že začele razprave o gospodarskih gibanjih v tem obdobju za vso državo.

Če naj bi torej slovenska skupščina prispevala k tej razpravi, je morala najprej sama opredeliti svoja stališča, ugotoviti, na kateri strani naj se gospodarske organizacije oprejo v naš gospodarski voz, da bi tekkel še hitreje, kaj morata storiti skupščina in njen izvršni svet in kaj bi morali doseči v zvezni skupščini.

To so v naši skupščini, katere republiški in gospodarski zbor sta zasedala 9. oktobra, opravili korenito. Sprejeli so »Ugotovitve«, ki podrobneje opredeljujejo naloge, na koncu pa je še sklep, da bosta skupščina in njen izvršni svet skupaj z gospodarsko zbornico in s sindikati ter z družbenopolitičnimi organizacijami te naloge še bolj razčlenila določila, kdo naj kaj napravi in do kdaj mora biti posamezna stvar napravljena.

Če se zdaj podrobneje ustavimo ob ugotovitvah, potem velja reči, da vsebujejo tokrat nekaj povsem novega. Doslej se je tako obravnavala začela po navadi tako, da je republiški sekretar za gospodarstvo ali pa član izvršnega sveta nazival nekaj števil iz statističnih poročil o gibanju gospodarstva v obravnavanem obdobju. Potlej pa je te številke primerjal med seboj in na njihovi podlagi ugotavljal, kaj je dobro in kaj slabo ter kje bi bilo treba bolj zagrabit.

Seveda tudi tokrat ni šlo brez števil, — lepo gospodarstvo, ki bi ga vodili na pamet! — vendar se je republiški sekretar za gospodarstvo Svetlo Kobal spustil tokrat bolj v družbeno kot v ekonomsko analizo.

Vzemimo samo stopnjo rasti. Ta znaša 2,6 odst. v primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu in je pravzaprav kar neznatna. Ni taka, da bi se mogli z njo kaj pridati hvaliti. V daljšem obdobju, če bi se to dogajalo kar naprej, bi morali biti nad njo kar zaskrbljeni. Vendar ta številka še zdaleč ne pove vsega. V sebi skriva namreč korenite spremembe v gospodarjenju podjetij, k usmeritvi na tržišče, in to celo bolj na tuje kot na domače, saj grede tri tretjine tega povečanja v izvoz na konvertibilna področja. Dalje skriva v sebi diferenciacijo med podjetji in panogami, da namreč

bolje uspevajo tisti, ki so se bolj vključili v reformo, in slabše tisti, ki na tihem še vedno upajo, da jim bo bog kaj dal ter se zanašajo po stari navadi, da bi s spremembo predpisov kaj padlo v njihov žep. V tej številki so torej vsebovana vsa tista gibanja, ki jim pravimo reforma, ko se gospodarstvo prestrukturira, da bi z novim poletom krenilo naprej.

- Nauk iz vsega tega pa je v tem, da je nadaljnja rast gospodarstva in nadaljnja usoda reforme, če že uporabljamo ta izraz, odvisna predvsem od delovnih organizacij samih, od tega, kako prizadevno bodo poiskale svoje mesto na domačem in svetovnem tržišču.

To pa je bil tudi poglavitni smisel nedavne razprave v slovenski skupščini.

VLADO JARC

Nov polet v Zvezi komunistov

Reforma čedalje bolj ostri razlike med sposobnejšimi in manj produktivnimi, poraja pa tudi razločke in boljše ocene o položaju, razvoju in nadaljnjih nalogah v mišljenju ljudi

Zveza komunistov je dobila novo preobleko. Malce dolgo smo jo krojili, a zdaj je tu in jo je treba napolniti z novo vsebino. Ali se drugače: zdaj je treba tudi delati po novem. Nova organizacijska fiziognomija organizacije Zveze komunistov je bila potrebna zato, da bi naredili več prostora ustvarjalni aktivnosti komunistov na vseh področjih družbenega življenja. Organizacijske spremembe niso same sebi namen, omogočijo naj nov polet Zveze komunistov, njeno večjo gibkost in mobilnost.

Pravimo, da smo bili lep čas zaposleni sami s seboj. In da ni bilo časa za akcijo. Medtem ko smo se »reorganizirali«, je življenje teklo dalje, pogosto brez prisotnosti jasnih stališč komunistov. Nekaterim pomembnim dogodkom smo se le počasi odzivali.

To je le deloma res. Marsikdaj in marsikje je to samo izgovor. Izkušnje kažejo, da je reorganizacija še spodbujala akcijo komunistov. Druge spet so se samo »reorganizirali« in se še niso reorganizirali. In tudi ni res, da smo bili brez kompasa in da smo se zato marsikdaj izgubili v megli nejasnosti. Vsaj po VII. seji CK ZKS smo dobili v roke dovolj dober kompas, kdor se je le hotel ravnati po njem. To je bila resolucija o aktualnih idejnopoličnih izhodiščih za akcijo slovenskih komunistov.

Pravimo, da je reforma splavila na površje kopic problemov, dilem, nejasnosti, celo dvomov in zmot. Reforma ni začela procesa diferenciacije samo v materialnih gibanjih, ko se bolj in bolj jasno in ostro razločki med sposobnejšimi in manj produktivnimi, temveč se porajajo tudi razločki tudi v glavah ljudi. Eni pravijo, da jim reforma godi, kar jih spodbuja k novim naporom in novim dosežkom, pa si zato ne žele generalnih sprememb v gospodarskem sistemu. Drugi bi radi, da bi sistem postavili na glavo, radi bi tako poenotenje, da bi se vsem enako godilo, čeprav

imajo različne uspehe. Mislijo, da bi to bila tista »prava reforma«, čeprav bi bilo s tem v resnici konec reforme, povratek na staro.

Kakorkoli že, med izvajanjem reforme se je nakopičilo dovolj idejnopoličnih problemov, ki terjajo jasnih stališč komunistov. Kompas je že prav naravnat, kurz je znan, to je reforma, le da je v to smer treba napotiti še marsikaterga člana Zveze komunistov, ki tava v megli, in marsikateri delovni kolektiv, ki se zmerom ni doumel, da smo se odprli v svet. To nalogo ima javna razprava o težah v pripravah na deveto sejo CK ZKS, na kateri bodo obravnavali aktualne idejnopolične probleme reforme.

Pred nami sta dva kongresa: VI. kongres ZKS in IX. kongres ZKJ. Prvi obrisi obeh tribun so že zaznavni. Predvsem nam je jasno, da sovpadata kongresa z obdobjem dinamičnega razvoja naše družbe, velikih naporov pri izvajanju gospodarske in družbene reforme. To je čas, v katerem doživlja samoupravljanje svojo polno afirmacijo.

Po prvih obvestilih bo IX. kongres ZKJ decembra 1968. Na njem bodo trasirali nadaljnjo pot Zveze komunistov Jugoslavije in izpopolnili statut. Kongres bo jasneje opredelil mesto in vlogo ZKJ v tej fazi družbenega razvoja. Ovrednotil bo dosedanje rezultate gospodarske in družbene reforme in odprl nove perspektive.

Republiški kongresi bodo pred zveznim. To je dobro, nekaj novega v praksi Zveze komunistov. To naj omogoči, da bo zvezni kongres oprl svoje odločitve in stališča na bogastvo idej, predlogov in stališč republiških kongresov. In s tem vsega članstva.

Po prvih zamislih bodo začeli s pripravami na kongres takoj. Vanje bodo vključili vse članstvo. Oblikovalci, snovalci politike Zveze komunistov, naj bodo vsi, ki so tudi odgovorni za njeno uresničevanje. Prav bi bilo, da bi izvolili delegate za kongres dovolj zgodaj, tako da se bodo lahko vključili v priprave in da bo članstvo tudi prek njih zagotovilo svoj vpliv na kongresne odločitve. To pa naj nikakor ne zmanjšuje vloge vodstev, ki morajo dajati smer graditvi kongresov od spodaj navzgor.

F. SETINO

NAJVEČJI INDUSTRIJSKI OBJEKT V MAKEDONIJI

Prvo jeklo iz Skopja

Končana je prva stopnja v graditvi skopske železarne

V soboto je dala jeklar na skopske železarne prve tone jekla. Po skoraj desetletnem trudu je kolektiv skopske železarne doživel svoj najbolj vesel trenutek. Skopska jeklar na, ki je najmoderneje opremljena, bo na leto proizvajala 800.000 ton jekla, ki ga bodo potem v lastnih valjarnah predelovali v pločevino različne debeline. Ko bo jeklar na pričela delati, bo dejansko zaključena prva stopnja v izgraditvi skopske železarne z letno proizvodnjo 300.000 ton jekla. Ob koncu naslednjega leta bo zaključena druga stopnja v izgraditvi: tedaj se bo letna proizvodnja podvojila. Ko pa bo železar na pričela delati s polno zmogljivostjo — to bo verjetno leta 1971 — bo skopski metalurški orjak izdelal na leto blizu milijon ton jekla.

Doslej so v železarni zgradili toplilnico, valjar no in opremili tri rudnike, ki zalagajo železarno s potrebno surovino. Končujejo se dela v največjem in najbogatejšem rudniku železne rude v Makedoniji — Tajmištu pri Demir Hisarju. V ta rudnik je doslej vloženih čez

100 milijonov novih dinarjev. Bogate rezerve cenijo nad 100 milijonov ton, zato bo rudnik zalagal skopsko železarno najmanj 70 let.

Valjarna v skopski železarni je ena najsodobnejših v srednji Evropi. Narredila je že več tisoč valjanih jeklenih plošč, dolgih 24 in širokih 3 m, debelih pa od 1 do 40 milimetrov. Tako debele plošče, ki jih uporabljajo v ladjedelnstvu, pri izdelovanju strojev in v tovarnah jeklenih konstrukcij, je naša država doslej v glavnem uvažala. Do konca tega leta bo valjarna izdelala okoli 70.000 ton pločevine različne debeline. Ta objekt je največji obrat skopske železarne in zajema 78.000 kvadratnih metrov površine.

Skopska železar na je opremljena z najmodernejšimi stroji, ki omogočajo visoko akumulativnost in produktivnost. Za sedaj bo to prva železar na v državi, ki je klasične peči na premog zamenjala z elektrodukcijanskimi pečmi.

Kaj pomeni ta orjak za makedonsko gospodarstvo, najbolj spričuje dejstvo,

da bo več kot eno tretjino celotnega porasta makedonske industrije prispevala prav skopska železar na. Novi industrijski objekt pa ni pomemben samo za gospodarski razvoj Makedonije, marveč tudi za razvoj avtonomne pokrajine Kosova in Metohije. Na podlagi nedavno podpisanega dolgoročnega dogovora o sodelovanju bo skopska železar na udeležena s svojim denarjem pri izgraditvi termocentrale »Kosovo IV«, ki bo za potrebe železarne proizvajala okoli 1,2 milijarde kilovatnih ur električne energije na leto.

Prav tako izgovarjajo plinovod, ki bo iz kombinata Kosovo dobival skopski železarni več kot 520 milijonov kubičnih metrov zemeljskega plina. Razen tega bo kombinat Kosovo dobival železarni okoli 800.000 ton sušenega lignita, ki bo zamenjal koks.

V izgraditvi tega največjega industrijskega objekta v Makedoniji bo investiranih okoli 3 milijarde novih dinarjev. Največji del opreme je izdelala domača industrija.

A. Dimitrovski

DRUŽBENA KRONIKA

● **SODIŠČE O POSLOV-NEM CASU TRGOVIN** — Republiško ustavno sodišče je odločilo, da ima občinska skupščina pravico predpisati poslovni čas v trgovinah. Podjetje »Zalski magazin« se je namreč pritožilo čez odlok občinske skupščine v Zalcu ter menil, da pomeni tako predpisovanje poslovnega časa vmešavanje v samoupravne pravice kolektiva.

● **SEJEM ELEKTRONIKE** — V Ljubljani so zaprti mednarodni sejem elektronike. Na njem je razstavljalo 195 razstavljavcev iz 18 držav.

● **ENOTNI POPUSTI ZA OTROKE NA EVROPSKIH ŽELEZNICAH** — Na vseh evropskih železnih bodo uvedli od 1. maja prihodnjega leta enotne popuste za otroke. To pa samo na mednarodnih linijah. Za otroke do dopolnjenega četrtega leta ne bo treba plačati nič,

za tiste od petega do dopolnjenega dvanajstega leta pa polovično karto. V nobnjem prometu določa popuste vsaka država zase.

● **»ISKRA« KOOPERIRA S CONTROL DATA** — Tovarna »Iskra« se je dogovorila z ameriško firmo Control Data o medsebojnem sodelovanju pri proizvodnji elektronskih računalnikov. Letos bo »Iskra« izvozila za 150.000 dolarjev.

● **KAKO JE RAJAKOWITSCHE POBEGNIL** — Znaní vojni zločinec in Eichmannov sodelavec Rajakowitsch je bil v Piranu pa je pobegnil, kar je vzbudilo val ogorčenja pri nas. V zvezni in republiški skupščini so morali odgovarjati na poslanska vprašanja, kako se je to moglo zgoditi. Odgovorili so pač, da je bil preslabo stražen in da zdaj raziskujejo, kdo je kriv, da je Rajakowitsch ušel.

Občinam večjo samostojnost pri proračunih!

Prostovoljne prispevke za šolstvo in druge namene je treba zamenjati z obveznimi — Priznavalnine naj bodo v vsej republici enake!

Zastopniki občin Novo mesto, Črnomelj, Brežice, Krško, Trebnje in Kočevje so 12. oktobra v Novem mestu na območnem posvetu s poslanci republiškega odbora za družbeni plan, finance in proračun ter začasnega odbora za proračunski sistem in finance pri organizacijsko političnem zboru republiške skupščine zahtevali večjo samostojnost občin pri določanju denarnih virov za potrebe proračunov. Pripomnili so, naj bi v republici prevladala enotnejša davčna politika. Prav tako so poslancem povedali, da so proti prostovoljnemu zbiranju denarja za tiste reči, ki jih morajo občine opraviti na podlagi ustavnih obveznosti.

Ko so razčlenjevali devetmesečno zbiranje proračunskih dohodkov, so ugotovili, da ni nobena med občinami, katerih zastopniki so se udeležili posveta, dosegla dohodkov, predvidenih za tri četrtletja. Povedali so, da so morale občine v proračunih

predvideti večje dohodke, kot so jih pričakovale, saj so le tako lahko, čeprav na pa-

pirju, izravnale dohodke z obveznimi izdatki.

Za nekatere občine so hud problem obveznosti iz prejšnjih let, čeprav občine pri tem niso nič krive. Republika pri delitvi dohodkov s posameznimi občinami ni upoštevala teh obveznosti. To vprašanje torej še ni rešeno.

Glede davčne politike so pripomnili, da je skoraj v vsaki občini različna, to pa se opazi predvsem pri posameznih vrstah plačevalcev. Tako stanje povzroča med ljudmi precejšnje negotovanje.

O prihodnji proračunski politiki so bili zastopniki občin enotnega mnenja: občine naj bi imele, večjo samostojnost pri določanju denarnih virov za proračune! Povedali so tudi, naj bi občine določale, kateri zasebni obrtniki morajo vpisovati podatke o prometu in dohodkih v poslovne knjige. Občine naj bi razen tega dobile tudi pravico, da bi v okviru predpisov pri določanju davčne po-

litike ubrale pot, kakršna bi jim glede na posebnosti najbolj ustrezala.

Udeleženci posveta so menili, da je treba spremeniti tudi merila za dajanje dopolnilnih dohodkov gospodarsko šibkejšim občinam. Rekli so, da število prebivalcev v tem primeru ne bi smelo biti edino merilo, marveč bi morali upoštevati tudi posebnosti občin.

Na posvetu so poudarili, da bi morali prostovoljne prispevke za šolstvo nadomestiti z obveznimi, javne službe, kot je služba javne varnosti, pa bi bilo potrebno vzdrževati z enega mesta za vso republiko. Takim merilom naj bi bilo podvrženo tudi dajanje priznavalnin borcem NOV.

Takole je 15. oktobra cvetel španski bezeg na Recljevem vrtu v Sentjerneju. Pravijo, da španski bezeg v jeseni redko cvete, kadar pa, naznanja hudo zimo. (Foto: Polde Miklič)

Posvetovanja predstavnikov SZDL

Izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije sklicuje področne posvete s predstavniki občinskih konferenc SZDL. Na teh razgovorih bodo razpravljali o vprašanjih: Socialistična zveza in nekatera aktualna vprašanja gospodarske reforme; program dela republiške konference SZDL Slovenije in razvoj družbenih odnosov na področju izobraževanja.

V RIBNICI bo posvetovanje 24. oktobra ob 16. uri za občine Ribnica, Kočevje, Cerkljeva in Grosuplje; v KRŠKEM 24. oktobra ob 16. uri za občine Krško, Brežice in Sevnica; v NOVEM MESTU 25. oktobra ob 16. uri za občine Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj.

Rinža bi skoraj ušla

Pretekli petek bi se zaradi okvare pri zapornicah skoraj izpraznila struga Rinže. Vodna gladina je bila že tako nizka, da bi skoraj začelo primanjkovati kemični tovarni vođe za hlajenje, zaradi česar bi tovarna morala ustaviti obratovanje. Člani kolektiva kemične tovarne so spoznali nevarnost in zvečer s 150 vrečami gline zamašili odtok pri zapornicah. Okvaro so si ogledali tudi zastopniki Vodne skupnosti Ljubljana-Sava. Ugotovljeno je že, da bo treba jez pri zapornicah preurediti in napraviti nove, primernejše zapornice.

Štiri »Zlate ključe« za pohištvo

Na V. sejmu pohištva in notranje dekoracije v Beogradu se za najvišje priznanje »zlati ključ« poteguje 5 jugoslovanskih izdelovalcev pohištva in drugih elementov za ureditev stanovanja. Na novo bodo letos podelili »zlati ključ« za najboljši sistem pohištva.

Sejmišča

Na sejmju v Novem mestu

16. oktobra je bil na novo-mestnem sejmišču sejem, na katerem je bilo naprodaj 1022 prašičkov, prodali pa so jih 856. Za manjše so zahtevali 8000 do 14.000 S din, za večje pa 15.000 do 26.000 S din.

Brežice: precej kupcij

14. oktobra so rejci pripeljali na brežiško sejmišče 830 prašičev, od tega le 30 starejših od 3 mesecev. Mlajših prašičev so prodali 670 po 6,20 do 6,50 Ndin kilogram, starejših pa 16 po 6,50 Ndin kilogram.

Na sejmišču v Sevnici

V soboto je bilo v Sevnici na sejmju naprodaj 241 pujskov. Šest tednov stari so bili večinoma prodani po 60 din kilogram, medtem ko so bili pujski, stari 8 tednov, po 100 do 120 din kilogram. Kmetje so pripeljali naprodaj tudi 95 glav goveje živine. Kmetijski kombinat je kupil 19 glav po 480-500 din kilogram žive teže, okrog 25 glav pa so odkupili kmetje. To kaže, da govedi ni lahko prodati, ker je pomanjkanje sene.

Tukaj radio Sevnica?

Ze pred leti so se v sevniciški občini pogovarjali, da bi ustanovili lokalno radijsko postajo, ker je zaradi hribovitega zemljišča v marsikateri hiši v tej občini sprejem drugih postaj zelo slab. Zdaj se znova oživili to misel in pred kratkim zaprosili RTV Ljubljano, kakšne so možnosti za postajo in koliko bi vsa stvar stala. Kot je že znano, se prostorom za radijsko postajo v Sevnici ne bi bilo težav.

Velika javna oddaja v Brežicah

V okvir letošnjega praznovanja občinskega praznika in 50. obletnice oktobrske revolucije sodi tudi javna oddaja »Spoznavajmo svet in domovino«, ki jo prireja občinski komite ZMS v sodelovanju z RTV Ljubljana.

V poznavanju zgodovine delavskega gibanja in oktobrske revolucije se bosta 28. oktobra pomerili ekipi iz Brežic in Tolmina. Radio Ljubljana in lokalna radijska postaja Brežice bosta oddajo prenašali. Prenos je na sporedu v soboto, 28. oktobra, od 20.20 dalje.

Skopičani zbirajo za asfalt

Za občinski praznik bodo cesto skozi Skopice prekrili z asfaltno preprogo. Vas je zelo razpotegnjena in se razteza na 1450 metrov dolgem odseku. Občinska skupščina se je dogovorila za 6000 kvadratnih metrov asfalta, to pa je le 1200 metrov cestišča. Za 250 metrov ceste so morali naknadno zbirati denar. Občinska skupščina je primaknila dva milijona, vaščani in podjetja pa so zbrali milijon dinarjev.

Nespodbudne številke in odstotki

Gospodarstvo, ki ne ustvarja sredstev za svojo obnovo, je slabo, trdijo ekonomista — Kako naj torej ocenimo gospodarstvo v občinah, kjer so skladi delovnih organizacij letos manjši kot lani, osebni dohodki pa so se povečali za nekaj desetnih odstotkov?

Reforme in črnih napovedi v zvezi z njo smo se pravzaprav zelo bali. Vse, kar je reforma prinašala s seboj, smo že od vsega začetka jemali zelo resno. Zdaj je slišati, da je najhujše že za nami in da smo veliko preizkušnjo kar dobro prestali. Brez dvoma lahko rečemo, da so minili časi, ko smo se zanašali na družbo, na državo in na občino, ki bodo primaknile, kadar bo štrina prekratka, in pomagale iz zadreg, kadar bo voda segala do vratu.

Kaj se je predvsem spremenilo? Prenehali smo z brezglavim investiranjem, ki je najbolj zamajalo trdnost našega gospodarstva. Nesorazmerno potrošnjo smo zmanjšali tako, da smo omejili zelo razpaseno kreditiranje. Bančni krediti niso več kulisa, za katero se skrivata slabo gospodarjenje in kopečenje zalog. Zelo smo povečali izvoz in se krepko vključili v mednarodno delitev dela. Posamezne veje gospodarstva niso več deležne privilegijev administrativno določenih cen, ki so ovirale sproščeno delovanje trga ter ponudbe in povpraševanja. Zaškrpalo je v družbeni dejavnosti: v zdravstvu in v šolstvu, ki sta v precejšnjih težavah.

Ob reformi pa smo marsikaj razumeli narobe. Vse preveč smo zaprli vrata zaposlovanja. Stipendiranje stoji slabše kot kdaj prej, pa tudi na to, da se smejo zdaj povečavati osebni dohodki samo hkrati s storilnostjo, smo, kot kaže, pozabili. Da je to res, dokazuje primerjava podatkov iz prvega polletja 1967 z enakim razdobjem lanskega leta. V novomeški občini je bilo 30. junija letos v delovnih organizacijah za 12 odst. več v trebanjski občini za 11 odst. več, v metliški občini pa za 22 odst. manj dohodka za razdelitev; v novomeški občini so bili izplačani za 20 odst. večji osebni dohodki, v trebanjski za 31 odst. večji, v metliški pa za 45 odst.; v novomeški občini so bili skladi enaki lanskim, v trebanjski so bili za 15 odst. manjši, v metliški pa

za 64 odst. manjši kot v enakem razdobju lani.

Ugotovitev, ki jo lahko potegnemo iz teh primerjav, je zelo zaskrbljujoča. Vse kaže, da so začeli v mnogih podjetjih jesti svoje lastno telo! Videti je, da smo letos osebne dohodke preveč spustili z vajeti. Čeprav v prvem letu reforme ni bilo odziva na politične pozive, ki so vabili k povečanju osebnih dohodkov, jih kot vse kaže, letos povečujemo brez povečanja storilnosti. Morda je vzrok za to iskati v prepričanju, da smo vse hudo v zvezi z reformo že prestali? Žal to ni res! V novih pogojih reformiranega go-

spodarstva bo lahko živel predvsem tisti, ki bo sam ustvarjal dovolj za potrošnjo in za obnovo. Edini garant sprotne obnove pa so skladi, in prav te smo, kot je videti iz gornje primerjave, letos krepko načeli!

M. J.

Svet se ne strinja

Znana je dokončna odločitev republiškega ustavnega sodišča, da so določila 4. in 5. člena zakona o gozdovih v skladu z ustavo in da pri določitvi mej gozdnogospodarskih območij v trebanjski občini samouprava občine ni bila kršena. Ko je svet za kmetijstvo in gozdarstvo pred kratkim obravnaval informacijo o sklepu ustavnega sodišča, je sklenil vztrajati pri prejšnjem mnenju. Stališče trebanjskega sveta ne more spremeniti odločitev sodišča, zato se bo razmejitve izvedla tako, kot je bila zamišljena.

Prizadevni šentjanški gasilci

Sentjanško gasilsko društvo bi si rado zgradilo nov gasilski dom. Z delom so pričeli že pred tremi leti, vendar je bil zgrajen le do prve faze, ker so gasilci odvisni le od lastnih sil. Domačini so za dom prispevali že veliko gradiva in denarja, precej pa je zbralo društvo tudi s prirejanjem veselice. Kljub temu pa je za dom, kakršnega si zamišljajo, vse to še vedno premalo. Letos so dobili pomoč občinske gasilske zveze, v občinskem proračunu pa doslej niso prišli na vrsto.

Do kdaj še razlike med zasebno in družbeno obrtjo?

Kaj res ni mogoče izenačiti meril, ko obravnavaamo zasebno oz. družbeno obrt? Kdaj bodo v razpravo vključene tudi širše množice občanov? — Smo spričo različnih težav pozabili na agrarno politiko?

Posvetovanje, na katerem so se zbrali predstavniki družbeno-političnih organizacij iz petih občin naj bi odgovorilo na nekatera vprašanja v zvezi s sedanjo fazo izvajanja reforme. Posvet, ki je bil sklican v okviru priprav na IX. sejo CK ZKS, se je v glavnem naslanjal na teze Komisije za družbeno-ekonomsko vprašanja pri CK ZKS, ki so v javni razpravi že določen čas.

Razprava je opozorila na nekatera vprašanja, ki jih obravnavajo omenjene teze, in dala poudarek zlasti tistim, ki obravnavajo obrt, zaposlovanje, akumulacijo, delitvene odnose, agrarno politiko, družbene službe itd.

Veliko so razpravljali o odnosu do nadaljnjega razvoja obrti. Poudarjeno je bilo, da večji in hitrejši razvoj obrtne dejavnosti mora imeti odmev v dvigu obrtnih uslug in zbijanju monopozlizma. Opozorili pa so, da je potrebno poiskati pametne davčne ukrepe, ki naj bi podpirali nadaljnji razvoj obrti, ne pa da vedno bolj poudarjamo razliko med zasebnim in družbenim sektorjem obrti, s čimer dosega ravno nasprotni učinek. Ker so bili na posvetovanju predstavniki iz kmetij-

nosti, te pa so zelo važna postavka v razvoju turizma.

Jedi, ki so bile razstavljene v dvorani zdraviliškega doma v Rogaški Slatini, je popestrilo belokranjsko vezenje ter izborna pletersko sadje v domačih košaricah. Za pogrinjek Kolpa, ki je predstavljala trgatveni »likof«, je bila gostinski šoli dodeljena srebrna medalja. Med množico razstaviljavcev je gostinska šola iz Novega mesta doživela izreden uspeh, saj je za svoje izdelke prejela največ odlikovanj. Dolenjska turistična zveza je na zboru prejela priznanje za vzoren prospekt »Bela krajina«.

Gostinsko-turistični zbor, na katerem je Dolenjska doživela tak uspeh, je pokazal, da je naše področje zanimivo tudi z gostinske strani ter da so investicije v gostinstvu več kot samo smotrne.

P. B.

Tiskovna konferenca v Čateških Toplicah

Zdraviliško vodstvo je 17. oktobra priredilo tiskovno konferenco s skupino švedskih pacientov, ki so se tri tedne zdravili v Toplicah. Povabilo so poslali tudi švedski ambasadorki in Jugoslavi in njihovemu tiskovnemu atašeju.

Na konferenco so povabili časnikiarje Dela, RTV, Dolenjskega lista, Mariborskega Večera in novinarje hrvaških listov. Namen konference je bil seznaniti švedsko in našo javnost z uspehi zdravljenja švedskih bolnikov v našem termalnem kopališču. To naj bi v prihodnje privabilo vedno več severnjakov v naša zdravilišča.

Na sliki je štab XII. SNOUB julija 1944 v Dol. Toplicah. Od leve proti desni stojijo: komisar brigade Stefan Gebert-Stepko, članica polit-oddelka XV. udarne divizije Saje Milka-Maruša, komandant brigade Franc Krese-Čoban, neznani tovariši iz VII. korpusa, namestnik komandanta brigad Vid Jerič, komandant VII. korpusa Pero Popivoda, pomočnik komisarja XII. brigade Jože Butara in neznan partizan

VID JERIČ:

(3)

Prek borb do zmage XII. brigade

V teh spopadih so naše enote prizadevale sovražniku občutne izgube na moštvu in v vojni tehniki. Seveda pa je tudi naša brigada pri vseh akcijah precej utrpela. Ena najtežjih izgub je bila prav gotovo izguba poveljnika 3. bataljona Antona Kamina, ki je padel 29. decembra 1943 pri Zalovičah.

Od Grosupljega do Hrvaškega

Po 1. februarju 1944 je odšla brigada na območje Kočevja, Illove gore in Zdenšk. vasi, kjer je bilo več spopadov z Nemci in domačimi belogardisti. Brigada je rušila progo Grosuplje-Velike Lašče, napadala sovražne postojanke in ob podpori XV. brigade zavzela Zdenško vas. 3. bataljon pa je 30. marca napadel Laverco, in jo tudi zavzel. Naslednja dva dni se je bataljon boril na Golem, kjer je bil ranjen politkomesar Niko Majcen, ki je nato ranam podlegel v kočevskih bolnišnicah.

1. maja je brigada napadla Dobrnjč in prepodila sovražnika proti Trebnjemu. Nato je sodelovala z Gubčevo brigado pri napadu na Žužemberk, kjer je izgubila poveljnika 2. bataljona Toneta Primožiča. Po teh borbah pa so bili določeni novi položaji v okolici Višnje gore. Takoj po prihodu na položaje so napadli Višnjo goro. Zatem pa so spet skupno s XV. brigado napadli Krško vas, junija 1944 pa je brigada napadla tovarno papirja v Jagnjenici pri Radečah, likvidirala tamkajšnjo posadko, uničila stroje in zaplenila večjo količino papirja. Naložili so 5 kamionov in več voz papirja ter vse to prepeljali na osvobodeno ozemlje v Belo krajino.

Ta material je bil naši vojski in organom oblasti zelo potreben. Zatem je napadla brigada ponovno Višnjo goro, toda brez večjega uspeha. S tega področja so odhitali na Hrvaško ter skupno s Cankarjevo brigado in hrvaškimi enotami osvobodili Bosiljevo. Ta ustaško-nemška postojanka je bila velika ovira pri povezavi slovenskega in hrvaškega osvobodilnega gibanja, zato je imela osvoboditev Bosiljeva še toliko večji pomen.

Brigada je pri Bosiljevu dobila velik plen v orožju in municiji. Nekaj dni so se trajali boji v okolici Bosiljeva in Vukove gorice, nato pa so borci brigade odšli skozi Črnomelj v okolico Starega Loga. Ze po nekaj dneh pa so se vrnili v dolino Krke, se spopadli s so-

vražnim oddelkom ter se ustavili na območju Sela-Sumberk in Stepanje vasi. Na teh položajih je bilo več borbenih akcij. Na Babni gori pa je brigada utrpela nekaj nepotrebnih izgub, tri dni kasneje pa se je začel v spopadu pošteno maščevala.

Pri Semberku je brigada pričakala belogardiste in jih pošteno naklestila. Sovražnik je imel več kot 30 mrtvih in še več ranjenih. Mi smo imeli le enega mrtvega (merilec lahke strojnice), ranjen pa je bil tedaj poveljnik brigade Franc Krese-Čoban. Po tej borbi so se

vsi oddelki brigade premestili na območje Primskovega, Cateža in Gabrovke, kjer so nekaj dni lovili skrivace.

Pri napadu na Dolenjski odred na Klancu je XII. sodelovala pri pregonu belogardistov ter reševala odredove ranjence. Ne dolgo zatem je bila na območju Ajdovca in Žužemberka, po manjših spopadih pa se je spet vrnila v okolico Višnje gore. Potem ko je brigada izvršila nekaj manjših akcij, je odšla k Stični in Sentvidu ter 16. avgusta demonstrativno napadla Stično, hkrati pa izvršila prehranjevalno akcijo za naše bolnišnice.

IVO PIRKOVIČ Partizanske bolnišnice v Gorjancih

Po vasi je zbral pet ali šest voznikov s koši in mislil ranjence poslati na varno v Rog. Prišla pa je Vidovičeva brigada, ki je odločila, da bodo ranjence odpeljali na Petrovo goro v Kordunu. Varo bi lahko to storili, seveda, samo po slovenski strani deželne meje.

Ze ko so ustaši vdrli na Žumberk, so tamkajšnji partizani poslali Gorjanskemu bataljonu pismo z nujno prošnjo, da bi se zaradi »strateških zadev« radi sestali s Slovenci. Komisar Zeleznik jim je iz Gabrja hitel naproti in jih nekaj ur čakal pri Orehovcu. Prišli so z ranjenci na vozovih, ki so jih spremljale tri hrvaške bolničarke, med njimi Draga Badovinac in neka Mara. Štabovci s komandantom Vidovičem in komisarjem Zežljem so bili v dolgih vojaških plaščih, kar je bilo za Slovence prav nenavaden prizor. Vsi so bili visokorasi in so hodili samozavestno kot ponosni zmagovalci. Njihova morala je bila zares občudovanja vredna. Takiljudje lahko samo zmagajo ali padejo.

Velika hrvaška vojska je bila stradana. Komisar Zeleznik je naglo velel zaklati dve govedi iz črede, ki so jo gorjanski partizani pasli nad žičnico, in zavezniške za prvo silo nahranil že na Orehovcu.

Zumberškimi ranjencem so se na Orehovcu pridružili rešenci s Priške. Nato se je vsa vojska, kordunaška brigada, Zumberški odred in mladinska četa z gorjanskimi oddelki, razdelila na tri kolone. Kurir Matevž je z dvema kordunskima bataljonoma krenil po deželni meji vrh Gorjancev, da bi ranjence zavaroval pred ustaši. En Vidovičev bataljon je šel z Zumberškim odredom in mladinsko četo ter gorjanskimi partizani v desno pobočnico po podnožju Gorjancev. Četrta kordunška bataljon pa je z ranjenci in slovenskimi vodniki krenil po sredini gore na Male in Velike Vodenice, Ržišče, Ban in Vrhpolje. Na Prežeko so počivali. Tu so Hrvatom razdelili skoro vso zalogo salam, kakih osemsto kilogramov, ki jih je imel Gorjanski bataljon za železno rezervo.

Komisar Zeleznik je odhittel na prejšnji dan v Gabrje. Vaščanom je naročil, naj pomijejo svinjske kotle in nalupijo za 1200 lačnih ust krompirja. Meso bodo dobili pozneje. Komisar je plačal krompir po dnevni ceni in se vrnil na Prežek, kjer je vojska že zopet krenila na pot. Ranjence so od tod večinoma nosili visoko po težko prehodnem pobočju Gorjancev, zakaj desna pobočnica je sporočila, da se je pri Gracarjevem turnu zapletla v hud spopad z belimi.

Prav tisti čas so Kranjčevi belogardisti iz St. Jošta nasilno zasedali Gracarjev turn. Na grajski pristavi so v kotlu kuhali zaklanega vola in pustili grajske vinograde. Komandant Milan Kranjc si je krasil izbrano sobo s preprogami, ki jih je bil obnemel z drugimi dragocenostmi nedavno naplenil na Langerjevih Pogancih.

Ko so jih od Hrastja presenetile prve puške, so legisti zbežali v grad, se zaprli in skozi privzdignjeno opeko grajskega stolpa porinili cev mitraljeza. Strojničar je bil hitro zadet in je s svojim orožjem zgrmel v globino. V kratkem in silovitem spopadu z rabutarji grozdirja po vinorodnem pobočju Tolstega vrha, katerim so kasneje morda prihiteli na pomoč iz gradu, so legisti odnesli tri mrtve, med njimi Martina Fabjana iz Čadrež in Jožeta Avsca z Gorenje Gomile. Več je bilo ranjenih, tudi fanatični Stanko Svali iz Sentjerneja, ki ga je za »poročnika bele protirevolucije« pozimi izsolala Katoliška akcija v ljubljanskih Križankah in je sedaj dobil kroglo v zadnjico. Kuhar, ki med spopadom ni utegnil zbežati v grad in se je na grajskem marofu zaril med neke deske, pozneje ves zmeden nikakor ni mogel povedati, ali so partizani prišli do kotla ali ne. Iz previdnosti so pripravljeno kosilo rajši prevrnili po travi. Vse to se je zgodilo v četrtek, 17. septembra 1942.

V Gabrju so se partizanske kolone sešle. Začasen skupen slovensko-hrvaški operativni štab, v katerega je od Slovencev stopil pomočnik komisarja Pete grupe odredov Dušan Bravničar — Velko, je sestavil načrt pohoda v Belo krajino in zavarovanja ranjencev. Po obedu in počitku so krenili čez

Gorjance. Na Selu nad Jugorjem so se odločili: Vidovičeva brigada je odšla proti Črnomlju, da se je poseben oddelek nosačev z ranjenci ponoči lahko varno izmuznil čez semiški predor na Kočevsko.

Potem ko so Kordunci v silovitih juriših pri Kvasici skoraj popolnoma uničili štirindvajseti polk italijanskih »modrih kravata« iz Črnomlja, so svoje ranjence odpeljali v varne bolnišnice na Petrovi gori v Kordunu. Vzeli so mogoče tudi nekaj slovenskih, gotovo vsaj Alojza Furarja-Aleša, ki je bil 22. septembra težko ranjen v napadu na legiste v šoli na Dolžu.

V noči od 26. na 27. november so hrvaška Trinajsta proletarska, Cankarjeva brigada in Gorjanski bataljon katastrofalno uničili močno utrjeno legistično postojanko na Suhorju, kjer se je prav tisti čas mudila v gosteh posadka fašistov s Hrasta. V viharju svinca in ognja je zginila Vasiljevičeva vojska z bataljonskim poveljstvom. Z njim so bili za vselej pokopani tudi njegovi veliki načrti z Gorjanci, s katerih so hoteli pregnati partizane, si na gorskih planinah zgraditi letališče za oskrbovanje iz tujine in nato od tod osvajati deželo. S padcem Suhorja je bil ofenzivni obroč postojank, s katerimi je Mihajlovičev major Novak obkoljeval Gorjance, na najobčutljivejšem mestu zlomljen, da se je sam od sebe dramatično razsul. Legisti so bežali iz prvih bojnih črt in od tlej tako rekoč samo še strašili na dohodih k italijanskim taboriščem.

Partizani so dobili odločilno bitko za Gorjance. Z njo so zaključili prilagojevanje novim strateškim nalogam. Takoj po uničenju Suhorja, 27. novembra, je Gorjanski bataljon odbral Bernarda, Nelsona in še dva ali tri druge stare partizane in ustanovil kurirsko postajo TV 6, ki se je nastanila v opuščeni bolnišnici v Pendirjevki. Ob enem je oddal na Gaju večino svojega moštva Cankarjevi brigadi in se skrčil na skromno četico. Poveljeval ji je stari bataljonski komandant in več gverilec, kostanjeviški orožniški komandir Anton Kambič-Dušan. Četa je 2. januarja 1943 odgajala po globokem snegu v Buliče na Žumberku. Dobila je nalogo, v prvi vrsti braniti osvobodene uskoške kraje, po katerih so se zdravili ranjenci, ki so nenehoma prihajali iz hudih bojev.

V še neobjavljenem partizanskem dnevniku, ki ga je od oktobra 1942 do italijanske kapitulacije v septembru 1943 pisala v Gorjancih in na Žumberku Lina Pirkovičeva in ki je dragocena kronika dogodkov tega pomembnega bojišča, najdemo zapisano, da je Kambičeva terenska četa takoj po prihodu v Buliče odhitela proti Beli krajini v boje. Na Sošice pa je isti dan prišlo 40 ranjenih hrvaških mladincev s 400 zajetimi ustaši, ki so jih izročili gnevu neizprosne ljudske sodbe.

Ranjence so premikali po osvobojenih žumberških vaseh, Popovičih, Cetošiču, Sekuličih, Rajakovičih in drugod. Tako beremo, da so se morali zaradi pritiska Italijanov in belih 24. januarja 1943 iz Metlike lažji ranjenci umakniti s Suhorja v vaško bolnišnico na Sekuličih. Dva dni kasneje najdemo v kroniki zapisano, da je prišlo iz bojev z ustaši novih 28 hrvaških ranjencev na Cetošič. Malo prej so zaradi nevarnosti vse ranjence iz cetoškiške bolnišnice odpeljali v Kordun. Iz hude tridnevne bitke za Peterje v dneh 18. do 20. februarja (1943) so pripeljali ranjence v Rajakoviča, kjer je ranam podlegla Mariborčanka Sonja, hči učitelja. Pokopala jo je Gorjanska četa.

Ze 29. in 31. januarja so Italijani poskusili iz zraka bombardirati Cetošič. Razrušili so hoteli bolnišnico. V torek, 23. februarja, so bili ponovno nad vasjo — zopet brez uspeha. Tisti ranjenci, ki so mogli, so se umikali v gozdove, težji so ostajali v vasi. Med treskanjem bomb so peli partizanske pesmi.

Na komandah so menili, da morajo ranjenci zopet v varne gozdove.

Ze neki dan v februarju je komandir Dušan svoje fante iz Gorjanske čete vprašal, kdo se razume na žaganje lesa in bi znal žago tudi popraviti. Oglasil se je Stanko Kušan — Ferdo, ki je bil takega dela vajen z doma.

TOMOS PRODAJA SVOJE IZDELKE TUDI NA KREDIT!

- Kreditna banka v Kopru je omogočila tovarni motornih vozil TOMOS Koper, da je v svojih trgovinah v Kopru in Ljubljani začela prodajati nekatere svoje izdelke tudi na potrošniški kredit.
- V TOMOSOVIH trgovinah v Kopru in Ljubljani si torej zainteresirani brez posebnih formalnosti in brez porokov lahko napravijo na kredit; ki ga je treba odplačati v dveh letih, priljubljene TOMOSOVE mopede, colibri, krmne motorje LAMO in motorne črpalke.
- Vse formalnosti za najetje kredita lahko opravite in uredite kar v omenjenih trgovinah. Treba je le vplačati obvezno zavarovanje kredita in predložiti izpolnjene in od delovne organizacije potrjene ustrezne obrazce.
- Podrobnejše informacije lahko dobite v TOMOSOVIH trgovinah v Kopru, Nazorjev trg 5, telefon 21-523, in v Ljubljani, Dalmatinova 4, telefon 310-071.
- Tovarna TOMOS je torej s prodajo na kredit omogočila tudi interesentom z manjšimi osebnimi dohodki ugoden nakup svojih izdelkov, čeprav za zdaj le v omejenih količinah.

Življenje je tako kratko...

Dobri dve leti sta že minili, ko smo v dnevnem tisku prebrali žalostno novico, da je naš znani akademski slikar prof. Božidar Jakac na avtomobilski cesti blizu Višnje gore po krivdi drugih doživel prometno nesrečo. Številni znanci, prijatelji in oboževalci umetnosti so se s skrbjo in strahom spraševali, kakšne so bile posledice nesreče, ki je zadela priljubljenega in zaslužnega umetnika ter njegovo soprogo.

Pretekli četrtek smo ga obiskali v zdravilišču Laško pri Celju. Tovariš Jakac je bil kljub zdravljenju, bolečinam in pomanjkanju časa tako ljubezljiv, da je glavnemu uredniku Dolenjskega lista rad odgovoril na vrsto vprašanj, ki jih objavljamo 60.000 naročnikom treh slovenskih pokrajinskih časnikov: Dolenjskega lista, Tednika in Vestnika. Če pravimo »pomanjkanju časa«, nismo rekli prav nič preveč! Kljub temu, da je akademik Božidar Jakac na zdravljenju, ima v sobi kopico dela, zasnutkov, odgovarja na obsežno korespondenco, piše in slika, skicira in je ob vsem tem kljub bolečinam šegav, hudomušno iskriv in kot vedno doslej: sredi življenja in dogodkov, živo zainteresiran za vse, kar se dogaja doma in po svetu.

Spoštovani mojster, oprostite skorajda preintimnemu vprašanju: zvedeli smo, da ste spet v laškem zdravilišču, pa nas kot vse vaše številne prijatelje in znance zanima, kako poteka zdravljenje posledice, ki ste jih dobili pred skoraj že poltretjim letom na avtomobilski cesti?

Žal so posledice moje nesreče, ki se je zgodila 16. julija 1965 prav na moj rojstni dan, še vedno močno prisotne. Letos od 3. maja do avgusta sem bil spet na kirurški kliniki v Ljubljani, kjer me je prof. dr. Bogdan Breclj ponovno operiral. Odmirala mi je glavica v kolku in treba se je bilo odločiti: ali za umetno glavico z bolečinami in nezanesljivim ozdravljenjem, ali pa — kot sem

se tudi odločil — za radikalno rešitev: utrditev kolka, ki me sicer omejuje v gibih, obeta pa biti brez bolečin.

Zdaj sem že dva meseca tu, v Laškem, na vodni terapiji; stanje se zboljšuje, le bolečine še nočejo odnehati, kar mi ovira normalno možnost za delo. Stvar ne more iti drugače kot počasi, saj pa tudi nisem več pri nizki številki življenjskih let. Upam in verujem, da bo končno le prišel čas popolnega okrevanja, čeprav z omejitvami, ki me bodo spremljale do smrti, vendar upam res brez bolečin.

Po tem, kar ste pravkar povedali, torej lahko računamo, da boste vendarle kmalu zapustili zdravniško oskrbo?

Kdaj bom zapustil to mesto, kjer bi zaradi preteklih zdravljenj že lahko dobil domovinsko pravico, zaenkrat še ne vem. Zelim si pač čimprej, vendar bo poteklo še tretje leto, da bom čisto »normalen«.

Vedno ste kot človek in kot umetnik vroče ljubili življenje in iskreno oboževali lepoto. Ali vam je bilo med dosedanjim zdravljenjem huje prenašati pretrgan stik z naravo in s kraji, ki ste jih tako radi in pogosto obiskovali, ali pa je bila morda še hujša bolečina dejstvo, da niste mogli ustvarjati?

Točno je, kar pravite: ta prekinitve, tako nasilna in radikalna, nikakor ni lahka stvar, saj veste, da mi je bila vsaka minuta dragocena in sem se prav takrat močno pripravil na intenzivnejše delo v Novem mestu in v pokrajini tja do Gorjancev, kjer je še neizčrpno lepota, ki tako zelo odpevajo v meni. Ta bolečina je gotovo hujša od onih, ki sem jih že prestal in jih ne bi želel več prestati. Gledati skozi okno vso pesem narave, in to od prve pomladi do jeseni, ni lahko, verjemite mi!

Zaupajte nam, prosim, naslednji odgovor: čemu ste se posvečali v zadnjih dveh letih? Ali sodi v to obdobje tudi nov portret predsednika republike tovariša Tita, namenjen za reprodukcijo na novih poštinih znakih?

Se ko sem ležal v mavcu, v bolnišnici po prvi operaciji, sem se mučil napol leže na hrbtu, da sem izdeloval in rekonstruiral portrete za serijo portretnih znamk naših velikih mož. Verjemite mi, bil je težaven, dvakrat mučen posel zaradi bolečin in ker sem moral delati leže, pa se zaradi skrajno slabih fotografij. Potem, ko sem pa bil že v Laškem in sem precej dobro shodil, seveda še ne brez bolečin in bergelj, so me poklicali na Brionice, da sem risal predsednika Tita za nove znamke, ki so sedaj izšle in še izhajajo, čeprav ne v moje popolno zadovoljstvo zaradi trmoglavega vztrajanja izdajateljev, ki so zahtevali profil na temnem ozadju.

Pred operacijo sem izdelal tudi znamko v čast Oktobrske revolucije, za katero sem po sicer slabi časopisni reprodukciji iz 1924 rekonstruiral čudovitega Meštrovličevega Lenina.

Na Brionih sva bila z ženo skoraj mesec dni in sva imela prilžnost v daljšem sožitju dobro spoznati iskreno naklonjenost in človečnost tovariša predsednika ter vso ljubeznivost in prisrčnost tovarišice Jovanke.

Vaša dela govore o iskanju in ustvarjanju tistih večnih idealov človeka o lepoti in resnici, po katerih zavestno ali podzavestno hrepeni vsakdo izmed nas. Uresničevanju te poti ste namenili vse svoje življenje. Kot umetnik, ustvarjalec in aktiven partizan ste se z močjo svojega izpovedovanja borili za novi svet. S kakšnim jezikom naj bi po vašem prepričanju danes govoril sleherni umetnik, da bo prizadeto stal na braniku miru in delal za mednarodno miroljubno sožitje?

Notranja lepota človeka in notranja lepota nature, vsega kar nas obdaja, to je res bistvo mojega iskanja. To je ono, kar naj posreduje sočloveku doživetja, ki ga dvigajo in ga zaslanjajo. Saj je življenje tako kratko, tako kratkotrajno je gledanje vsega tega, kar nas obdaja! To je ono, kar nas dviga nad grdobije človeka, ki je postal sam sebi zver in brezsmiselni uničevalec. Premalo se mnogi zavedajo svoje lastne neizbežne zadnje ure, da bi spričo smrti začutili, kaj je treba biti sočloveku v življenju.

Ko se na eni strani borijo zdravniki, da rešijo eno samo srce, da ga z globoko človečansko odgovornostjo zdravijo, so drugi, ki cinično, brezdušno uni-

čujejo tisoče src brezdušno, kot da nimajo sami enako ranljivo srce. Umetnost in umetniki vseh časov so vedno bili na strani ponižanega in mučenega človeka, na strani človeških pravic ter glasniki svobode in resnice. Kdo je bolj jasno pokazal na krivice in zločine v človeški družbi, kot ravno umetniki v vseh razdobjih in časih! Njihovo stališče se tudi danes ni spremenilo, čeprav je velik del umetnikov takolimenovane nasilne avantgarde pozabil na človeka in zašel v absurd brezdušnosti.

Kaj ste šteli v življenju in kaj štejete danes za osnovno nalogo upodabljalno umetnosti?

Mislím, da je v umetnosti vredno ono, kar nas dviga, kar nam daje poglobljeno doživetje

Božidar Jakac: KONCERT (lesorez, 1921)

prečiščevanja, da vidimo resnico tako kot je, pa če je še tako trda, da v nas prebudi uspavano ali zaspalo vest in nas moralno in duhovno dvigne, da svojo človečnost popravimo in izpopolnimo jemo.

Radi bi slišali vaše osebno mnenje o tem, do katere stopnje se je razvila slovenska in jugoslovanska grafika, gledana v luči sodobnih spoznanj in poslanstva umetnosti.

Nerodno je odgovarjati na vprašanje, pri katerem sem sam preveč prizadet, saj že kar slišim zbadljive opazke... Slučajno je razpon mojega življenja že tako razsežen, da sem doživel ves razvoj naše grafike. Stvar ni šla tako gladko. Ko sem zase odkril čudežno, mistično izraznost in dinamiko črno-bele umetnosti, smo bili še hudo osamljeni in redki, ki smo posvetili svoje delo tej umetnostni panogi. Ta čudna sila me je vsega zajela in sem se že drugo leto na akademiji popolnoma posvetil njej in se nato tudi specializiral, ko sem v Pragi obiskoval specialko znamenitega grafika Brömseja. Razen blagih priznanj pa takrat doma še ni bilo poslušna za to, še manj pa prepotrebni drugih možnosti in zainteresiranosti družbe. Bili so res hudi časi. O tem naša mladina, ki je zasidrana v bolj materialnem in praktičnem svetu, ve toliko kot nič, ker misli, da so nas takrat ljubeznivo pestovali.

V svetu je takrat bila grafika v počasnem zamiranju, pri nas pa toliko kot neznan.

Rajni profesor Tomislav Krizman se je trudil in bil živl akter za oživetev naše grafike ter smo v prvem deceniju po prvi vojni razstavljali po vsej Evropi. Tudi veliki Meštrovič je sodeloval z nami z litografijami. Nato je nastalo zatišje.

Miha Maleš je v svoji reviji UMETNOST začel močno propagirati grafiko in tudi grafične razstave.

Tako je bilo stanje, ko se je začela druga svetovna vojna. Mnogo umetnikov se je priključilo osvobodilni borbi, med njimi tudi grafiki in ti so s prvobitno pomembnostjo grafik pripevali svoj dostojni delež ramo ob rami z borečim se narodom za njegov obstoj in svobodo. To dejstvo je dalo dragoceno upravičenost za dokončno ustanovitev slovenske akademije upodabljalno umetnosti v Ljubljani, s čimer se je uresničila misel, ki je že pred 250 leti lebdela pred očmi naših operozov. In prav v akademiji in ob njej je zrasla nova generacija grafikov. Aktivnost slovenske grafike je spodbudila in potegnila za seboj tudi druge jugoslovanske narode. Mirno lahko trdim, da je naša grafika dosegla vrhunske dosežke ne samo v jugoslovanskem, temveč je dobila tudi visoko mesto v svetovnem merilu.

S tem v zvezi so tesno združene mednarodne likovne razstave; kakšna je pri tem vloga Ljubljane kot enega izmed svetovnih centrov moderne grafike? Smo rekli z besedico »svetovnih« morda preveč?

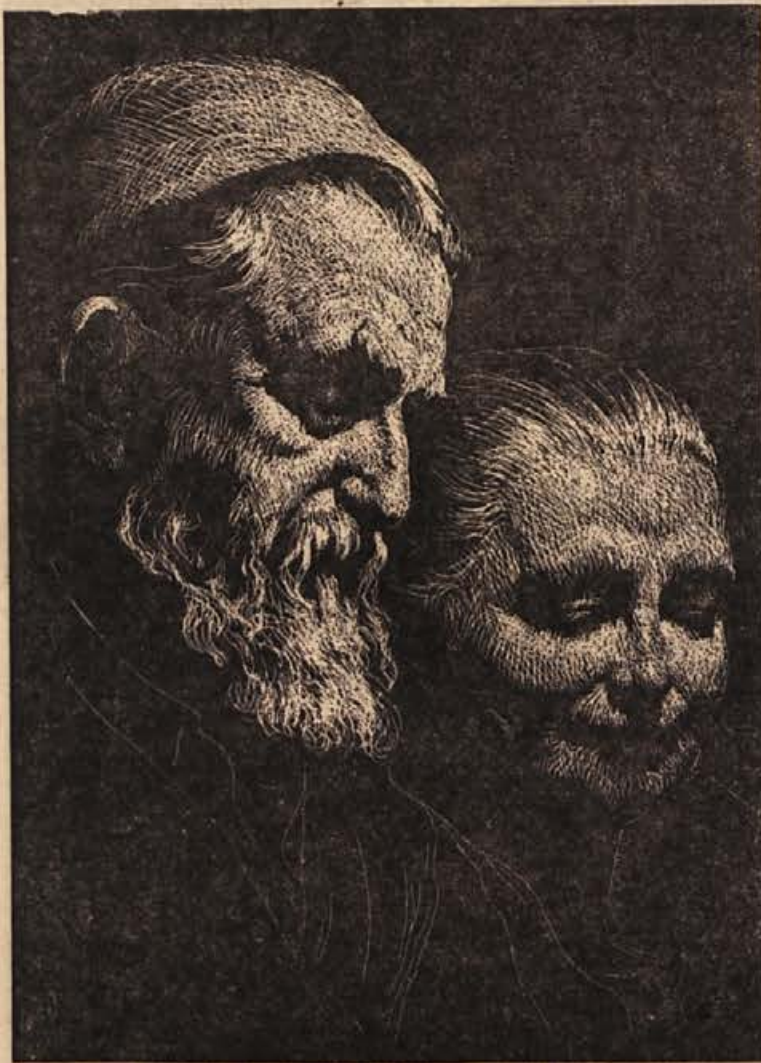
Leta 1952 me je prešinila srečna misel, ki se je po treh letih trdovratnega prizadevanja uresničila z mednarodno grafično razstavo, imenovano grafični bienale v Ljubljani, tem pomembnem križišču med vzhodom in zahodom ter severom in jugom. Ta bienale je zaživel in postal velik in izredno pomemben korak v mednarodni umetniški svet, pomemben pa je postal tudi za mednarodni grafični svet sam, torej res v svetovnem merilu, kot se je razvil zadnja leta.

Vaša motivika je na zunanje preprosta, pa vendarle tako pestra: portreti domačih in znancev, krajine in popotni spomini, tuji kraji in ljudje, pa čudovite ilustracije pesniških zbirk, v katerih poje vaša črta tako kot poetova beseda. Dolga je vrsta kompozicij in portretov, ki ste jih med NOB narisali kot aktiven partizan. Vaša partizanska grafika je že sestavni del zgodovine naše nedavne preteklosti. Dovolite ob tem vprašanje: kaj vam je iz tako bogate ciklusa del najbolj pri srcu? Katerih obdobj svojega ustvarjanja se najraje spominjate?

Vse, kar sem v življenju naredil, je pravzaprav nekaj moj likovni dnevnik, življenjepis. Nikdar se nisem oddaljeval od tega, kar sem doživel v sebi, kar sem srečaval in videl. Vse, kar me je zanimalo, sem likovno obdelal ali vsaj skiciral in beležil. Tako je bilo tudi moje partizansko razdobje. Zadovoljen sem, če sem kaj prispeval k historiatu te velike dobe slovenskega naroda.

Dragoceno razdobje v mojem delu je bilo leto 1919, predno sem odšel na akademijo v Prago. To je bilo leto prebujanja iz težkih in svinčenih let vojne in fronte v nov, svetel svoboden dan. Slikal sem zasanjan v polje, v jutranji presončeni megli okrog Novega mesta in mesto samo. Tedaj mi je bil dragocen mentor sam mojster Jakopič. Temu je sledilo za moj razvoj odlično razdobje študija v Pragi in posvetitev grafiki ter odkrivanju skrivnosti črno-bele dinamične borbe v ekspresivni poglobitvi. Takrat sem občutil najmočnejši umetniški vzgon, kate-rega pa je domača realnost ohlajevala. Trda stvarnost Amerike je bila konec mladostnih sanj. Takrat sem tudi dvakrat doživel Tunizijo in prvič Norveško. Po vsem tem pa sem se vendar najboljši našel v moji Dolenjski in v Novem mestu, ki mi je neizčrpen vir navdihov, v kolikor seveda ne spreminja svoje podobe. Bližja okolica je že žalostno in nesmiselno uničena.

Med pomembnimi dokumenti naše revolucije so številne vaše

Božidar Jakac z ženo Tatjano (28. XI. 1966)

Akademik Božidar Jakac v Laškem (12. oktobra 1967)

risbe, fotografije in filmi. V knjigi vašega prijatelja Janka Jarca o »Partizanskem Rogu« smo te dni videli veliko tako svežih in čistih fotografij, kot da bi bile posnete v zadnjih tednih. Kako ste obvarovali filme in kdaj ste izdelali fotografije ter povečave teh in drugih partizanskih posnetkov? Kakšna je bila nasploh usoda vaših skic, zapiskov, filmov, risb in drugih del iz let NOB?

Ker sem se vedno zavedal pomembnosti tekočega, živega trenutka, sem poleg risb, slik in grafik tudi mnogo fotografiral, nekaj malega celo filma z mojo 16 mm kamero. Leica filme so mi razvijali v fotosekciji GSS, nekaj pa se jih je tudi žal pogubilo. Sam nisem mogel nič razviti ali kopirati. Po vojni sem posodil vse moje filme Tiskovnemu uradu, ta pa jih je namesto obljubljenih kopij predal brez mojega pristanka arhivu Muzeja revolucije. Obljubili so mi, da bodo naredili dostojne kopije oz. povečave, da bi sam sestavil album s podatki tako za njih kot tudi zame. Kljub neštetim urencam vsa dolga leta nisem še nič dobil. Čas beži, naglo mineva tudi moj čas in resno se bojim, da spričo raznih izgovorov za življenja ne bom tega doživel.

Medtem pa so mnogo tega gradiva uporabljali, seveda skoro vedno brez navedbe avtorstva. Žal je danes že marsikaj v spominu zamagljeno ali izbrisano.

V partizanih sem posnel tudi 240 metrov ozkega 16 mm filma. Ker nisem imel le svetlomera niti nisem vedel za občutljivost filmov, so deli preveč ali pre malo eksponirani, kar ni udušno. Vendar je vse to redko dokument. Škoda, da sta dva filma po 30 metrov, bombardirano Novo mesto in čas po Kočevskem zboru 1943, izgubljena. Slikarja brata Vidmarja sta ju ob nemški ofenzivi takamufirala v neki grobnici na Turjaku, nista pa ju več mogla najti. Kar sem hranil in kar sva z ženo Tatjano nešteto krat težko prenašala ali zakopavala, je vse ohranjeno prav po zaslugi Tatjane, kljub neštetim premikom in hajkam.

Vse risbe in grafike imam ohranjene razen nekaj dragocenih (Kidrič, Stane itd.), ki so se »izgubile« v tuja skrivališča. Marsikaj od materiala čaka še vedno na dokončno ureditev, za kar pa mi primanjkuje časa.

Zvedeli smo, da je najavljena vaša knjiga o »avnojski poti«; kaj nam lahko o tej zadevi poveš?

To je pomota, jaz ne bom izdal nobene knjige o »avnojski poti«. To je po slikovni strani že opravljeno v Kočbekovi knjigi SLOVENSKO POSLANSTVO, kjer je uporabljen material, ki se vzporedno nanaša na Kočbekov dnevniški tekst iz skupne poti do Jajca, čeprav je nastajal neodvisno drug od drugega, kar je izredno zanimiv slučaj.

Daljši moj tekst o vsej poti v Jajce in nazaj je objavljen v knjigi spominov avnojskih udeležencev vse Jugoslavije. Pač pa je v pripravi moja monografija, ki jo izda v mali »Skira« obliki »Spomen muzej AVNOJ« v Jajcu kot drugo izdajo partizanskih umetnikov. Tekst o celotnem mojem delu je izčrpno napisal prof. dr. France Stele, objavljenih pa bo 120 črno-belih in 10 barvnih reprodukcij.

V Rodinovi »Oporoki« sem nekoč bral, da sta v izročilo starih mojstrov vedno plodni le ljubezen do narave in odkritosrčnost. Kako je to dvoje vplivalo na vaše umetniško delo v desetletjih, ki so za vami? Dovolite, da še enkrat spomnim na Rodinove besede: »Umetnik daje ljudem velik zglede. Umetnik obožuje svoj poklic: najdragocenejše plačilo mu je, če dobro dela... Svet bo srečen sele tedaj, ko bodo imeli vsi ljudje duše umetnikov, to je, kadar bodo imeli veselje ob tem, kar delajo...« Kaj pravite k besedam velikega kiparja po dobrih 50 letih, odkar so bile napisane?

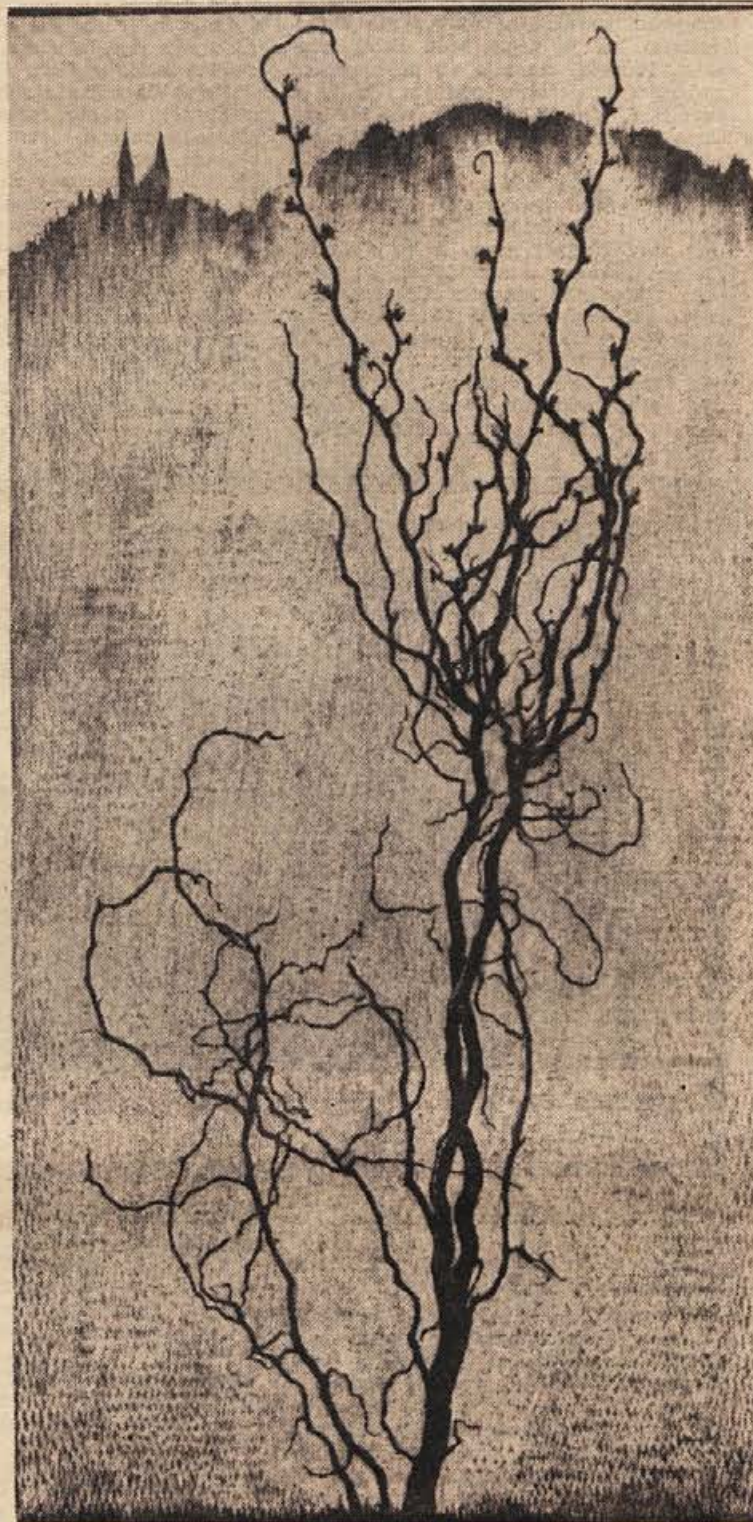
K čudovitim besedam velikega Rodina moram reči, da veljajo polno tudi sedaj po 50 letih, tako kot bodo veljale dokler bo umetnost sploh živela in bo umetnost še sploh umetnost.

Na številnih razstavah v novih galerijah ali umetniških zbirkah v Novem mestu, Celju, Kostanjevici, Krškem, Murski Soboti, Slovenjem Gradcu, Brežicah, Kočevju in še kje vidimo pred slikami in kipi naših znanih ali manj znanih umetnikov starejše in mlajše generacije razveselivo vedno več obiskovalcev. Prav gotovo jih je več kot na otvoritvah takih razstav v Ljubljani. Kaj sodite o prizadevanjih in uspehih teh naših novih malih galerij in razstavišč?

Da je obisk na razstavah v krajih izven Ljubljane, posebno v malih krajih večji, je normalno, ker tam je vsaka taka prireditev nekaj praznika v vsakdanji enoličnosti, medtem ko se vrste v Ljubljani razstave na tekočem traku, da jih verjetno tudi stalni ljubitelji ne utegnejo vseh obiskati. Ekstravaganantnost, dostikrat prav absurдни eksponati prav gotovo ne pritegnejo, pač pa nasprotno odbijejo obiskovalce. Trmoglavu forsiranje dostikrat zlaganega avantgardizma

gotovo ne priteguje in dela le škodo v odnosu do umetnosti. Ni treba poudarjati, da je kulturno življenje na podeželju ne samo hvalevredno, temveč pomembno, saj pomeni bližanje kulture ljudskim množicam. Kar vzemimo za svetel primer Slovenj Gradec, ki je postal pomemben tudi daleč izven naših meja. To je rezultat popolne predanosti posameznikov kulturi, kot je na primer izredna osebnost prof. Pečka, in popolnega sozvočja okolja. Ali vzemimo našo Kostanjevico, ki si je po zaslugi neutrudnega Lada Smrekarja zgradila zelo širok kulturni program in ga ob velikem zanimanju ter sodelovanju domačega prebivalstva tudi uspešno izvaja.

Vpraševal in fotografiral: TONE GOŠNIK

Božidar Jakac: PREDPOMLAD (Laško, 1966)

»O, kaj pa zdaj, kaj pa zdaj?«

Deklica mu možato odgovori:

»Zdaj ni, da bi se zdihovalo, delati je treba!«

»Ali kako, Ana, kako? Če si vaši oči kaj v glavo vtepo, saj veš, ne odjenjajo zlepa; kdo bi se ustavil njihovi volji?«

»Jaz!«

»Ti se boš torej branila? O, bojim se, da ne bo vse zastoj!«

»Bodi mož, Anton, ne obupaj! Govorila bom z očetom, nič se ne bojim; naravnost v oči jim povem, da ne bom nikoli Klingerjeva!«

»In če te bodo vendar silili?«

»Kako me bodo silili, če me ne bo?«

»Ti misliš, Ana —?«

»Svet je velik. Matič mi bodo pomagali. V mesto pobegnem, tam imam znane ljudi; za deklo bom služila, preden se dam prisiliti. Kaj se mi pa more zgoditi? Jaz se nič ne bojim. Miren bodi, Anton; kako bo dalje, ne vem; samo to vem in to ti pravim: ti me boš imel ali pa nobeden na svetu. Zdaj se ločiva. Ne bodi tako žalosten. Z Bogom!«

Podala mu roko, potem vzame posodo in odide na vrt.

Nasprotna čustva, žalostna in vesela, so se borila Antonu po sreči. Kako bi ne bil žalosten, ko je videl, da preti tako silna nevarnost njegovi ljubezni? Ali bil je tudi vesel, saj prej ni vedel, da ga ima Ana tako rada, da se sme zanašati na njeno zvestobo. Ljubil jo je, ali malo upanja je imel, da bi bila kdaj njegova; zdaj mu je upanje raslo, ko je spoznal, česar prej ni imel prilike videti, da je Ana tako junaška, tako krepkovoľjno dekle; sramoval se je skoraj svoje nemoške slabosti in malosrčnosti. Veliko zaupanje je imel vanjo in v njeno mater. Dasi je bil torej zvedel tako žalostno novico, je šel vendar precej potolažen domov.

XIII.

Neka tolažba je poštenemu človeku, da se laž, sleparija, ki se je nekoliko časa šopirila in lesketala, prej ali slej razruši in izgine kakor pena na vodi; žalostno je samo to, da njeno lažljivo lesketanje in veličastvo večasih predolgo trpi ter mnoge, ki ni prav utrjen v svojih dobrih načelih, oslepi, tako da krene s pravega pota. Bodimo odkritosrčni: komu se ni že včas, ko je moral videti, kako sreča z radodarno roko siplje vse svoje dari nepoštenosti v naročje; kako vse vzhaja in rase, kar ona počenja, kako se malopridnemu, a srečnemu človeku vse klanja in dobrika — komu se ni, pravimo, ob takem pogledu jela gibati na dnu srca, v kotu, kjer bivajo manj plemeniti čuti, nekaka nevolja, ki mu je govorila: Če se nepoštenosti godi tako dobro, kaj bi se potem ti trudil in ubijal, delaj kakor ona, boj se samo človeške postave; vse se sme, česar ona naravnost in jasno ne prepoveduje! Bili so časi, videli smo jih sami, ko je ta glas mnoge odvrnil od pravega pota, da je šel in se pridružil »otrokumu tega sveta«.

Drvarju Seljanu, hudemu nasprotniku novega podjetja, se je želja izpolnila: na pesek je bilo zidano novo velikansko poslopje, zgrudilo se je torej, preden je bilo še prav dodelano. Zastoj so bile vse priprave za slovesno otvoritev in za oskrbnikovo ženitovanje. Kupec grada ni bil grof ali baron, kakor se je govorilo;

kupila ga je bila neka delniška družba. To ime je bilo jeziku prostega ljudstva preokorno, kmečki glavi nedoumno, zato so si ali ljudje sami izmislili na njeno mesto drugega lastnika ali se jim je pa tako reklo — otrok ne more biti brez imena. Vse početje je bilo sleparsko, v korenini gnilo. Zato je bil grad tako drago kupljen, zato se je denar posipal kakor pesek — s tujo roko je lahko gade loviti. Nepremišljeno, vrtoglavo je bilo vse začeto; nekaj železne rude so bili res našli, ali pri natančni poskušnji se je pokazalo, da ima, kakor je Seljan že prej prerokoval, premalo železa v sebi. Prej se je denarja tako obilo pošiljalo, da ga je bilo na vse strani zvrhom dovolj, s časom ga je samo še kapalo, tako da še uradniki niso dobivali cele plače; slednjič je vir popolnoma usahnil. Zdaj se je delalo samo še na up in na menice.

Sodniku se je že več časa prej svitalo v glavi, da ni vse, kakor bi imelo biti. Se je bilo morebiti čas odstopiti z majhnim dobičkom, morebiti celo z majhno izgubo; ali človek v njegovem stanju nima treznega razuma. Strast ga je bila omamila, igral je na vse ali pa nič: bogastvo ali pa beraška palica! Zdaj je bilo prepozno: naprej ne vem, hajaj ne smem! Preveč je bil zapleten, ganiti se ni mogel na nobeno stran. Svoje ljudi je plačeval, dokler je mogel, dasi ni že več časa sam denarja dobival; zdaj je bil s svojimi močmi pri kraju. Zakaž ni storil kakor Koren? Ta je bil pamenejši, za časa se je bil umaknil, pred zimo je bil spravil pod streho svoj, kakor se je govorilo, obili pridelek. Sodniku ni bilo rešitve!

Kaka izpremembra! Kjer je bilo prej vse živo in veselo, kjer se je vse gibalo in kretalo kakor na mravljišču v solncu, tam je bilo zdaj vse tiho, zamušeno kakor v vasi, kjer razsaja kuga. Kar je bilo še ostalo ljudi, so hodili pobiti in poparjeni kakor čmrlji, ko jim je lisica pobrala satovje. Žalostno so stale bele, snažne hišice, vsaka s svojim vrtom. Otožno so cele po gredicah plemenite cvetice, človeškega očesa ni bilo, da bi se radovalo njihove lepote.

Franček Saje: ODMEVI OKTOBRORSKE REVOLUCIJE

Ljubljanski škof dr. Anton Jeglič je 5. avgusta 1914 izdal celo posebno pastirsko pismo vernikom, v katerem jih je pričeval, da je vojna proti Srbiji pravična. Presvetli cesar je bil po njegovem globokem prepričanju prisiljen, da jo je napovedal, ker je Srbija že več let hujskala in spletkarila proti Avstriji, ji napovedovala propad in v sami Avstriji širila duha upora in izdajstva.

Na dvorišču ljubljanske domobranske kasarne je imel škof Jeglič 9. avgusta celo tako vojnoujskaški govor, da ga je avstrijska policijska cenzura zaplenila, ko ga je objavil klerikalni dnevnik »Slovenec«. Šele na več intervencij je dovolila objavo. V govoru je škof med drugim zatrjeval, da jih cesar kliče, da bodo z orožjem v roki branili našo katoliško cesarsko družino pred zakletimi sovražniki samega Jezusa, navzočega v zakramentu ljubezni...

dale vojno centralnim silam. Antanti so razen z vojsko pomagale tudi z živežem, s čimer se je zboljšal njihov položaj. Zavaljo tega je revolucionarno gibanje v teh deželah začelo upadati.

Najslabša točka v splošni revolucionarni situaciji je bila carska Rusija, ki niti ni mogla ničesar dobiti z vstopom ZDA v vojno, ker je bila od nje ločena z bojišči. Težka situacija v državi na eni strani, na drugi pa pravilna politika in taktika Leninove boljševiške stranke, vse to je privedlo do tega, da je revolucionarna situacija v Rusiji prerasla v revolucijo.

Ruska cesarska vojska je zaradi slabe oborožitve doživljala do marca 1917 poraz za porazom in utrpela velike izgube. Stradali so vojaki na bojišču in prebivalstvo v zaledju. Zaostrovalo se je revolucionarno gibanje proti vojni in carskemu absolutizmu. S carjem je bila nezadovoljna tu-

dišče. Na skrivaj se je avgusta sestal šest kongres boljševiške stranke, ki je takrat štela kakih 240.000 članov. Kongres je ocenil, da se kljub trenutni zmagi reakcije krepi revolucionarna situacija. Zato je možno, da bo prišlo do revolucionarne krize in do okoliščin, ko bo proletariat v zvezi s siromašnimi kmeti z orožjem prevzel oblast.

Ruska buržoazija in antanta sta septembra poslali proti revolucionarnemu Petrogradu generala Kornilova s tremi konjeniškim korpusi. Boljševiki so organizirali obrambo mesta z mobilizacijo rdeče garde in s kopanjem streliških jarkov. Med Kornilove vojake so poslali ženske delegacije in agitatorje, ki so razkrojili njegovo vojsko, da je rdeča garda laže razbila Kornilov pohod.

Z uničenjem Kornilove pustolovščine sta silno porasla ugled in vpliv boljševikov. Sovjeti so se obnavljali in oživljali, v njih pa so boljševiki dobivali večino.

Tako so v Rusiji hitro dozorevale okoliščine za oboroženo vstajo. Za revolucijo je bil ugoden tudi mednarodni položaj, ker se je zlasti v Nemčiji razvijalo in krepilo revolucionarno gibanje. Na Finskem in v baltičkih državah, ki so jih okupirali Nemci, pa se je razmahnilo stavkovno gibanje.

Predsednik začasne vlade Kerenski je nameraval odpreti fronto, da bi lahko Nemci prišli do Petrograda.

Revolucionarna situacija je dozorela. Revolucija je postala neizogibna. Začeti se je morala še pred nemškimi vdorom in hkrati tedaj, ko bodo zbrani v Petrogradu delegati za drugi kongres sovjetoj, ki naj bi prevzel vso oblast in izbral novo vladno CK. CK je ustanovil vojaško-revolucionarni komite kot štab vstaje, njegovi pooblašenci pa so odhiteli v razne kraje po Rusiji, da so krajevne boljševiške organizacije seznanili z načrtom za vstajo.

6. novembra (24. oktobra po starem koledarju) so boljševiki javno objavili poziv na strnoglavljenje začasne vlade, zbrali revolucionarne vojake in rdečo gardo. 7. novembra (25. oktobra) so revolucionarji zavzeli vse pomembne vojaške točke v Petrogradu in državljanim Rusije sporočili, da je začasna vlada strnoglavljena. V noči na 8. november so zavzeli tudi zimski dvorec in aretirali začasno vladno.

Zvečer 7. novembra se je v Smolnem sestal drugi kongres sovjetoj, ki je prevzel vso oblast. Zatem je sprejel deklaracijo o miru, odlok o zaplenbi veleposestev in sestavil prvo sovjetsko vladno pod Leninovim predsedstvom.

V nekaj mesecih se je sovjetska oblast razširila na velikanskem ozemlju. Oktobrska revolucija je razmeroma lahko zmagala.

Zmago revolucije je razen ugodnih razmer, politike in taktike boljševiške stranke pod Leninovim vodstvom olajšala tudi okolnost, da so bile druge imperialistične države zapletene v medsebojni vojni, v njih pa se je širilo revolucionarno vrenje. Zavaljo tega so imperialisti z veliko

zamudo, med katero sta se že utrdili sovjetska oblast in rdeča armada, in le v manjšem obsegu lahko začeli z vojaško intervencijo.

Najprej so na sovjetsko ozemlje vpadli Japonci, ki so se 5. aprila izkrcali v Vladivostoku. 25. maja se je ob sibirski železnici uprl čehoslovaški korpus, ki so se mu pridružili tudi murmansk belogardisti. 20. junija se je v Murmansku začelo izkrcavati angleško vojaštvo.

Po svetovni vojni sta angleška in francoska mornarica 16. novembra 1918 zapluli v Orno morje. Začelo se je novo intervencionistično obdobje, v katerem je skušala antanta s svojimi vojaškimi silami podpreti ruske belogardistične skupine in premagati sovjetsko oblast. Toda mlada rdeča armada je v dolgotrajni državljanski vojni po hudih bojih uspela ubraniti okto-brsko revolucijo in sovjetsko oblast.

Sovjetsko oblast so v precejšnji meri obvarovali tudi proletarci mnogih dežel, ki so z revolucionarnim gibanjem, s stavkami, z demonstracijami in oboroženimi vstajami slabili kapitalistične države. S tem so buržoaznim vladam preprečevali, da niso mogle proti sovjetski Rusiji intervenirati s tako velikimi vojaškimi silami, kot si je buržoazija želela.

ODMEVI PO SVETU

Oktobrska revolucija je s svojim zgledom odmevala po vsem svetu in kot iskra netila revolucionarno vrenje, kjer so bile ugodne okoliščine. Prav tako je vplivala, da so povsod nastajale revolucionarne stranke, ki so se oblikovale iz levih kril oportunistične socialne demokracije.

V Litvi, kjer so na zahtevo antante tudi po vojni ostale nemške čete, je kljub temu prišlo do revolucije. 16. decembra 1918 je bila v Vilni proglashena sovjetska republika, februarja 1919 pa se je združila z belorusko sovjetsko republiko. Šele tuja intervencija poleti 1919 je zadušila sovjetsko oblast v Litvi.

Podobno je bilo v Letonski. V Rigi so revolucionarji delavci 3. januarja 1919 prevzeli oblast, sestavili vladno in oklicali Letonsko sovjetsko republiko. Maja 1919 so jo uničili nemške čete s pomočjo ruskih belogardistov in domače reakcije.

V Estonski so socialisti izvedli revolucijo in prevzeli oblast že 5. septembra 1917, torej še pred oktobrsko revolucijo v Rusiji. Že februarja 1918 jo je okupirala nemška vojska in uničila sovjetsko oblast. V jeseni 1918 je prišlo do vstaje in 29. novembra je bila ustanovljena sovjetska vlada, ki je državo proglasila za Estonsko delavsko komunono. Januarja 1919 so finski belogardisti s pomočjo domače reakcije strli sovjetsko oblast.

Po razglasitvi neodvisnosti decembra 1917 je na Finskem prišlo do revolucije. Revolucionarne množice so v Helsinkih in južni Finski vzpostavljale sovjetsko oblast. Aprila 1918 je Nemčija izkrcala svoje divizije, zasedla Helsinki in oblast predala meščanski finski vladi.

Vladimir Iljič Lenin se pogovarja s kmeti (Po delu slikarja R. Sokolova)

Zato v boj proti božjim sovražnikom... » itd, itd.

Vojna se je nadaljevala iz leta v leto in terjala nad 9 milijonov mrtvih.

V streliških jarkih pod točo krogel in granat se je vojno navdušenje hitro ohladilo. Po iztreženju se je že kmalu začela pojavljati in širiti misel na obračun z gospodo, ki jih je pognala v svetovno klanje. Tako je slovenski socialist Valentin Komavli z bojišča poslal 24. novembra 1916 po nekem vojaku, ki je odhajal na dopust, da se je Komavli izognil cenzuri, pismo socialističnemu voditelju Josipu Pečejanu. V njem mu je med drugim sporočil tole:

»Imel sem priliko govoriti z nekaterimi nemškimi sodrugi. Pravijo, da končni račun naredijo — mase... In meni se zdi, da je večina, ki tako misli.«

Protivojno in revolucionarno gibanje se je podtalno širilo po streliških jarkih in na obeh straneh fronte v zaledju.

V Nemčiji so se leta 1916 začele prve stavke pod geslom »Dol z vojno, dol z vlado!« Naslednje leto so v Berlinu nastale množične stavke, v katerih je sodelovalo 300.000 delavcev. Poleti 1917 so se nemiri razširili tudi na vojaške enote.

V Avstriji je socialist dr. Friderik Adler 21. oktobra 1916 ustrelil ministrskega predsednika Stürgkha, s čimer je bil podrt glavni stebor vojnega absolutizma. Za živel je dotlej potlačeno politično življenje in vidno je naraščalo nezadovoljstvo. Maja 1917 je bilo obnovljeno parlamentarno življenje. V okupirani Srbiji je v jeseni 1916 izbruhnila vstaja v topliškem okrožju, proti kateri so okupatorji morali poslati trl divizije.

V Franciji je do pomladi 1917 nezadovoljstvo tako naraslo, da so polki in divizije odpovedovali pokorščino in niso hoteli odrediti na bojišče. V francoskih kolonijah so se vrstili upori.

V Angliji se je že 1915 pojavilo mirovno gibanje. Nastajale so stavke. Delavci so ustanavljali tovarniške odbore, zahtevali upravljanje in nadzorstvo nad proizvodnjo. Leta 1916 je prišlo do upora v Irski. V južni Afriki so se uprli Buri, v muslimanskih kolonijah pa se je razvijalo panislamsko gibanje.

V takem položaju so antanti pomagale Združene države Amerike, ki so napove-

di buržoazija, ki se je pripravljala, da izvede dvorski prevrat.

V začetku marca 1917 je v Petrogradu izbruhnila splošna stavka in demonstracije. Revolucionarne množice so 12. marca (27. februarja po starem koledarju) pridobile na svojo stran vojaštvo. Do večera se jim je pridružil že okoli 60.000 upornih vojakov. Revolucionarji so pozapri ministre in generale ter zrušili carizem.

Buržoazija je s pomočjo eserjev, levega krila meščanstva, sestavila začasno vladno, delavci in vojaki pa so spontano ustanavljali sovjete, v katerih so imeli večino menjševiki, to je desni socialisti, in eserji. Nastalo je dvovladje, ker boljševiška stranka še ni bila dovolj močna, da bi proletariat povedla v boj za prevzem vse oblasti.

Boljševiška stranka je po februarški revoluciji začela legalno razvijati svoje politično delo. Iz zaporov, pregnanstva in inozemstva so se vračali boljševiki. Zanimivo je, da so Stalina, ko se je konec marca vrnil iz pregnanstva, sicer sprejeli v biro CK, ki ga je vodil Molotov, toda zaradi nekaterih njegovih osebnih potez je dobil le posvetovalno pravico glasovanja. Sredi aprila pa se je vrnil iz dolgega izgnanstva Lenin. Že ob prihodu v Petrograd je množico delavcev in vojakov, ki so ga pričakali na trgu pred železniško postajo, z oklopnega avtomobila pozval v boj za socialistično revolucijo.

Naslednji dan je Lenin nastopil na zborovanju boljševikov s tako imenovanimi aprilskimi tezami. V teh tezah je ugotovil, da je trenutni položaj revolucije prehod od prve etape k drugi etapi revolucije, ki mora dati oblast proletariatu. Še prej mora vsa državna oblast preiti na sovjete, v katerih naj boljševiki širijo svoj vpliv. Lenin je bil prepričan, da bo buržoazno-demokratska revolucija mirno prerasčala v socialistično revolucijo.

Buržoazna začasna vlada je sklenila nadaljevati vojno. Ko je ruska vojska začela na fronti ofenzivo, ki je propadla, so julija izbruhnile v Petrogradu spontane in mirne demonstracije. Začasna vlada jih je z zvestimi vojaškimi oddelki krvavo zadušila in začela preganjati boljševike.

Boljševiška stranka se je morala umakniti v ilegalnost. Lenin se je skrila, ker ga je začasna vlada hotela postaviti pred so-

»Tovariši, odloča se usoda Petrograda... Bijte se do poslednje kaplje krvi, tovariši, borite se za vsako ped zemlje, bodite hrabri do konca. Zmaga je blizu! Zmaga bo naša!« — To so Leninove besede delavcem in rdečearmejcem Petrograda v tistih usodnih, odločilnih dneh. Plakat, ki ga ponazarja gornja podoba, je iz dni državljanske vojne v mladi Zvezi sovjetskih socialističnih republik.

„So se prav mojstrovsko obnesli“

Slovenske gledališke hiše in amaterske družine proslavljajo te dni 100-letnico ustanovitve slovenskega Dramatičnega društva. Osrednja osebnost kulturnega življenja v drugi polovici prejšnjega stoletja je dala pečat tudi gledališkemu delu, delu za oder. Fran Levstik, ki je bojeval ustanovitvi Dramatičnega društva, je o njegovem pomenu po prvem občnem zboru takole spregovoril: »...Zatorej nij težko verjeti, da nobeno dozdanih slovenskih društev nima tolikega pomena, kolikoršen dramatično, kateremu Bog dan, da bi obrodilo mnogo raznih slovenskih iger preizvrstne vrednosti, ter da bi se mu posrečilo, povzdigniti slovensko gledališko igranje i dobiti svojej Muzi dostojen prostor.«

Ustanovitev Dramatičnega društva je bila uvod v nepretrgano delovanje sloven-

skega gledališča. Z odrskih desk je zaživela slovensčina polno življenje. Danes je gledališče hram najčistejše slovenske besede, take, ki je ne slišimo niti po radiu niti po televiziji. Vrsta velikih Slovencev je posvečala svoje delo prav gledališču.

Proslavljaju stote obletnice slovenskega Dramatičnega društva se pridružujemo tudi Dolenjci. V Novem mestu je gledališka skupina Oder mladih uprizorila igró Otok in Struga ter s to uprizoritvijo počastila jubilej našega gledališča.

Zgodovina slovenskega gledališča je prav tesno povezana z Novim mestom. Januarja je prihodnje leto bo 120 let, odkar so v Novem mestu prvi na Slovenskem uprizorili Linhartovo delo Ta veseli dan ali Matiček se ženi.

Novice so 12. januarja 1848 prinesle naslednjo vest: »V Novim mestu na Dolenskim so na sv. treh kraljev dan zbrani domorodci igrali Linhartovo komedijo v 5 delih s petjem, pod imenom Veseli dan ali Matiček se ženi. Okoli 300 ljudi je v gledišču v kazini zbranih bilo, ki so toliko dopadajenja na ti veseli igri našli, da je bila v nedeljo potem drugič igrana. Gospodje igralci, gospe in gospodične igralke: vsi so se prav mojstrovsko obnesli.«

Novomeški uprizoritvi so sledili še drugi kraji: St. Vid pri Vipavi, Idrija, v Ljubljani pa je bila Linhartova igra uprizorjena leto dni po novomeški predstavi, 24. januarja 1849.

Lovrenc Gorjup, njegova žena, žena pisarja Jerneja Groma, Maksimilijan Javornik, gospa Dicenti, gospodična Benediktova, Franc Polk,

Jožef Zupančič, praktikant Janez Rehar, Anton Sandri, Karel Schramek, Kaiserle...

Imena igralcev iz leta 1848, v dneh pred marčno revolucijo so neznana, domala tuja. Pa je prav, da se jih ob jubileju slovenskega gledališča spomnimo, prav je tudi, da se zavedamo deleža, ki ga je slovenskemu gledališču dala Dolenjska. Vrsta imen dolenjskih gledališčenikov ni majhna. Od Pollaka do pokojnega velikega slovenskega igralca, novomeškega rojaka Cesarja, je vrsta imen, vrsta priimkov... in vrsta se nadaljuje. Gledališče je podoba našega dne, podana na poseben, umetniški način.

...ter da se nam bo posrečilo povzdigniti slovensko gledališko igranje... je rekël Levstik. Dodajmo: da se nam bo res posrečilo, tudi pri nas doma. In da bo vsakokrat vsaj »300 ljudi v gledišču zbranih.«

PETER BRESČAK

Jože Gorjup: LASTNA PODOBA (Firenca, 1930)

Pisateljice Katke Zupančič ni več

V Los Gatosu v Kaliforniji je 8. septembra letos preminula slovenska pisateljica in pesnica, izseljenka Katka Zupančičeva. Z njeno smrtjo so napredne ameriške izseljenke publikacije izgubile zvesto sodelavko ter Slovenko, ki tudi onkraj luže ni prenehala z vzgojnim delom ter pisateljevanjem v domačem jeziku. Vest o njeni smrti je prinesla ameriška Prosveta. Opozorila nas je nanjo in kot rojakinji smo ji dolžni posvetiti vsaj nekaj skromnih vrstic.

Književnica Katka Zupančič je bila rojena v Kraljih pri Crnomlju 1889. Učiteljice je končala v Gorici in učiteljski poklic nekaj časa opravljala v domačih krajih. 1923 je sledila svojemu možu v Ameriko. Ta je bil urednik Mladinskega lista in posledje naslednjo ime domala v vsaki številki te publikacije. (Mladinski list se danes izhaja, nosi pa angleški naslov The Voice of Youth.) Pisateljica se je 1962 preselila iz Chicaga v Kalifornijo, kjer je smrt utrla njene oči in prekinila delo za mladi rod ameriških izseljencev.

Vrsta njenih člankov, pesmi, povest in ertice je bila objavljena v Mladinskem listu, v Ameriškem drušinskem koledarju, v Prosveti ter Majskega listu. Samo od 1929 do 1946 je objavila v slovenskem tisku v Ameriki več kot 180 leposlovnih prispevkov.

V Mladinskem listu iz leta 1929 beremo na strani 358 naslednje verzice, ki povedo zelo veliko o njenem pogledu na ameriško družbo in svet pred drugo svetovno vojno. Takole je zapisala Katka Zupančičeva v pesmi Kapitalist: Vkoval v obroč je našo moč v času, ko nikdo se ni zavel. K zemlji nas tiščoč, naš tinitik je zasel in vladati začel

O, da, streznimo, bratje, se! Zahtevamo enotno, kar nam gre!

Veliko njenih del je namenjenih najmlajšim. Učiteljica po poklicu je še v Ameriki nadaljevala z vzgojnimi delom v lepi, umetniški govorici »dajnega kraja«.

PETER BRESČAK

„Delavnica oblakov“ v Kostanjevici

V okviru praznovanja krajevnega praznika in letošnjih prireditev Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici bo komorni oder Drame SNG iz Ljubljane to soboto ob 20. uri gostoval na kostanjevškem odru. Uprizoril bo DELAVNICO OBLAKOV, drama Mihe Remca v treh dejanjih. Igrajo najboljši igralci slovenske Drame, prireditelj pa bo hkrati tudi počastitev slovenskega jubilejnega gledališkega leta ob stoletnici Dramatičnega društva.

Vstopnice lahko naročite tudi po telefonu 19 (osnovna šola v Kostanjevici).

Bogo Komelj in Savica Zorko sta prejela Čopovo diplomó

Društvo bibliotekarjev Slovenije je na občnem zboru pretekli teden v Celju podelilo Bogu Komelju ter Savici Zorko Čopovo diplomó za uspešno delo in uspeha na knjižničarskem področju v novomeški ter brežiški občini. Visoko priznanje so letos prvič podeljevali zaslužnim članom društva bibliotekarjev Slovenije.

Med strahom in dolžnostjo

V zbirki Levstikov nram, ki jo izdaja Mladinska knjiga, je izšlo delo Karis Grabeljska-Gabra Med strahom in dolžnostjo. Avtor (rojen leta 1906) je pisal še pred vojno, vendar so je uveljavil po njej zlasti z obravnavanjem partizanskega boja, ki jo je s področja dokumentarnih zapisov prenesel v svet duševnosti, poglobljenega razpazovanja dogajanj in usod. Delo, za katerega je bil tudi nagrajen, sodi med njegova najboljša. »Gabra« tekst je pričevanje, a beremo v spremni besedi, skotikor pa je spominsko napisano, je v spomin še tudi tožba all pravda nekaterih prizadetih kmetiškij ljudi Njihova usoda, za katero se nam zdi, da še ni pri kraju, nas nehoté sill, da znova razmišljamo o našem polpreteklem all o partizanskem času, a tudi o vrednosti naših ljudi.«

Bogastvo Gorjupove razstave

6. oktobra je bila v Dolenjski galeriji odprta spominska razstava kostanjevskega slikarja in kiparja Jožeta Gorjupa. Gorjupova galerija in Dolenjski kulturni festival iz Kostanjevice, ki ju vodi znani kulturni delavec Lado Smrekar, sta skupno z Dolenjsko galerijo v Novem mestu pripravila to spominsko razstavo ob šestdesetletnici rojstva in petintridesetletnici smrti tega mladega in mnogo obetajočega umet-

nika. Razstava hoče obuditi in oživiti spomin na našega pomembnega umetniškega ustvarjalca, katerega razstavo je nestor slovenskih umetnostnih zgodovinarjev akademik dr. France Stele pravilno ocenil, ko je v uvodu svoje otvoritvene besede na razstavi (objavimo jo v prihodnji številki) poudaril, da razstava zasluzi, da z njo in njenim ustvarjalcem seznanimo širošo slovensko kulturno javnost in bi jo bilo treba prenesti tako v Ljubljano kot tudi v druga večja kulturna središča Slovenije.

Cepprav smo kratko poročilo o otvoritvi razstave že objavili pretekli četrték, danes še posebej opozarjamo, kako veliko zanimanje je Gorjupovo bogastvo vzbudilo tudi izven Novega mesta. Otvoritve razstave se je med drugimi udeležila tudi umetnica sestra Jelica Korbar, učiteljica v Zagorju, z ožjim sordstvom in štirideset Kostanjevičanov, ki so s tem ponovno izpričali, kako cenijo in spoštujejo spomin svojega rojaka. Iz sosednje občine Krško so prišli na razstavo sekretar SZDL Peter Markovič, predsednik Zveze kulturno-prosvetnih društev Matko Matjan, republiški poslanec in predsednik občinskega sindikalnega sveta Edo Komočar, sodnik občinskega sodišča Miloš Medved, ravnateljica Valvasorjeve knjižnice Marjana Uršič in drugi. Iz brežic je prišel ravnatelj muzeja in republiški poslanec prof. Stanko Škaler s kustosinjo Ivo Stiplovskevo, iz Ljubljane pa poleg akademičarja dr. Franceta Steleta še

umetnostni zgodovinar F. Juteršek, gen. konzul Franc Pirkerič in inž. Vilma Pirkovič, mati skladatelja M. Kozine Marica Kozinova in drugi.

Udeležba iz Kostanjevice, Krškega in Brežic lepo manifestira misel o čim ožjem kulturnem sodelovanju vseh dolenjskih kulturnih ustanov z namenom, da čim širšemu krogu naših ljudi posreduje stvaritve naših kulturnih in umetniških delavcev ter s tem po svojih močeh prispeva k dvigu njihove izobrazbene in kulturne ravni. Žal je Novo mesto pri tem pokazalo nekoliko manj posluha.

Razen predsednika občinske skupčine Novo mesto Francija Kuharja, tajnika SZDL Dušana Zupanca, predsednice sveta za kulturo in prosveto prof. Emie Muserjeve, upravnika študijske knjižnice Boga Komelja s prof. Milanom Dodičem, prof. M. Dobovška in nekaj prosvetnih delavcev, direktorja Zavoda za kulturno dejavnost Slavka Kastelca ter določenega števila stalnih obiskovalcev naših razstav, smo pogrešali še marsikoga, ki bi ga lahko vsaj dolžnost pripeljala na tako kulturno manifestacijo, kot je bila otvoritev Gorjupove spominske razstave!

Gorjupova razstava bo odprta do konca novembra 1967, dnevno od 9.—12. in od 17.—19. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. ure. Skupinski obiski po poprejšnjem dogovoru.

Jugoslavija za začetnike

»Ta knjiga ni vodič po Jugoslaviji Kdor jo je kupil v tej veri, naj jo takoj nese nazaj, mogoče mu jo še zamenjajo za kako drugo.«

Kaj potlej sploh je? Zapisnik enomesečne poti treh Slovencev po turistično najbolj zanimivih predelih Jugoslavije — to je. Toliko o tem, kako je prišlo do te knjige... Bosanske svetke in srbski samostani so polni Francozov in Angležev, mi pa poznamo tržaške trgovine bolje kot sarajevsko čaršijo, videli smo Seno in Montblanc. Vrbsa in Rugova pa ne. Evropa je odkrila Jugoslavijo, zadnji čas je, da jo začnemo odkrivati tudi mi, Jugoslavlani.«

Te uvodne besede Miloša Mitelna dajejo knjigi tudi pečat. Lahkotno pisan potopis je Jugoslavija za začetnike, izšla pa je pri Mladinski knjigi v zbirki Globus (zbirka potopisov, monografij, dnevnikov in življenjepisov slavnych raziskovalcev) Knjiga slavnega raziskovalca Mikelna je opremljena z duhovito zasnovanimi ilustracijami Melite Vovk. Te so oranski del teksta.

Knjiga bo za marsikoga zabavno čtivo. Noče pa samo zabavati, ampak povedati tudi kaj več.

Prosvetna društva oživljajo

Najzaslužnejšim posameznikom Linhartovo značko, za Društvo bratov Milavcev plaketa

22. septembra so se zbrali na redni seji člani občinskega sveta ZKPOS Kljub zanimivemu dnevnemu redu je bila udeležba slaba.

Najprej so se pogovorili o spremembah v načinu in oblikah organiziranosti ZK. Menili so, naj bi vse kulturno-

prosvetne delavce v občini združeval en aktiv.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so bili obiski prosvetnih društev v občini zelo koristni. Večina društev se skrbno in zavzeto pripravlja na novo sezono. To velja za Bizeljsko. Dobovo in Cerklje.

Na seji so se pogovorili o pripravah na likovno razstavo v počastitev občinskega praznika Beseda je tekla še o članih, ki naj bi jih predlagali za Linhartovo značko, Društvo bratov Milavcev pa naj bi podelili Linhartovo plaketo.

V prihodnje se bo svet potrudil za tesnejše sodelovanje s sponzorposavskimi občinami Prosvetnemu društvu Bizeljsko pa bo občinska organizacija ZKPOS pomagala organizirati gostovanje komornega zbora iz Celja.

Solunci v Brestanici

Osnovno šolo v Brestanici so si pred nedavnim ogledali nekdanji solunski borci.

V skupini so bili pretežno Ljubljančani. Učitelji in učenci so goste zelo prisrčno sprejeli. Spotoma so se obiskovalci ustavili tudi na pokopališču in v brestanškem gradu.

Me duete Espana (Boh me Spanija) se glasi motto knjige Zanimivo knjižico je prevedel Silvester Škerl, obsega pa 127 strani.

PIREDITVE ZA NOVOMEŠKI OBČINSKI PRAZNIK

Razstave, Trdinova nagrada, koncerti in otvoritve

Na dan občinskega praznika bo v Ločni odprt obrat za proizvodnjo antibiotikov novomeške tovarne zdravil KRKA

Spred kulturnih prireditev v počastitev letošnjega občinskega praznika je pričel Oder mladih z gostovanji po občini, kjer uprizorja Tavčar-Marincevo igró »Otok in Struga« 16. oktobra dopoldne je študijska knjižnica Mirana Jarca odprla knjižno razstavo z naslovom »Sto let slovenske drame«.

26. oktobra zvečer bodo v Dolenjskem muzeju odprli razstavo v spomin skladatelju in akademiku Marjanu Kozini, v Dolenjski galeriji pa bo približno v istem času koncert tria Lorenz.

Trdinovo nagrado bodo slovesno podelili 27. oktobra ob 18. uri.

28. oktobra dopoldne bo v Dolenjskem muzeju otvoritev razstave »Pionirji zbirajo gradivo za zgodovino NOB«, po-

poldne in zvečer pa bo Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane v Domu kulture uprizorilo »Hlapce« Ivana Cankarja.

29. oktobra, na praznik, bo največ prireditev. Ob 8. uri bo v študijski knjižnici ogled stalne razstavne zbirke in novih prostorov, uro kasneje bo na športnih igriščih na Loki slovesnost ob koncu delavskih športnih iger, ob

isti uri pa bo slavnostna seja občinske skupčine. Ob 10. uri bodo odkrili spominsko ploščo skladatelju Marjanu Kozini na njegovi rojstni hiši v Novem mestu, po novomeških ulicah bo tradicionalni tek športnikov, godba na pihala pa bo imela promenade koncert. Ob 11. uri bodo v Ločni slavnostno odprli obrat za proizvodnjo antibiotikov tovarne zdravil KRKA.

31. oktobra dopoldne bodo v Šmihelu pri Novem mestu in Birčni vasi odprli ljudski knjižnici.

O reorganizaciji ZK in reformi

V nedeljo, 22. oktobra, se bo v sindikalni dvorani na Društvenem trgu v Novem mestu pričela prva seja konference ZK v novomeški občini. Glavni referat bo o reorganizaciji ZK in idejno-političnih problemih pri izvajanju družbene reforme. Na seji bodo razpravljali tudi o organiziranosti komunistov in delovanju ZK v občini.

Z delom so prislužili

Dijaki in dijakinje tretjih letnikov novomeške gimnazije so prejšnji teden obirali na njivah kmetijske zadruge Novo mesto koruzo. Na posestvu na Grabnu so obrali okoli štiri tone koruze. Ravno toliko so obrali tudi na Mestnih njivah.

Obiranci so povedali, da delo ni bilo naporno in da bodo na take delovne akcije še hodili, seveda če bo za to vreme.

Denar, ki ga bodo za opravljeno delo prejeli, bo romal na hranilno knjižico in bo tam ostal do začetka drugega šolskega leta, ko ga bodo dijaki porabili za maturantski izlet. P. J.

Lovska kočna na Plešivici

Na Plešivici nad Dvorom bo združena lovška družina Žužemberk postavila lovsko kočno. Akcija za zgraditev že teče. To bo prvi objekt v tem koncu, ki bo služil razvoju lovškega turizma. V bližini kočne bodo uredili tudi krmišče za medvede, ki domujejo tam okrog. Računajo predvsem na razvoj lovškega turizma za inozemce. M. S.

Začetek šolskega igrišča

Pred dnevi so pri žužemberški osemletki zrasnati zemljišče za šolsko igrišče. Predvidevajo, da bodo letos uredili še kamnito podlago, drugo pa bodo opravili v prihodnjem letu vzporedno z dotokom denarja, ki ga zbirajo v te namene.

Temelji za »iskrin« blok

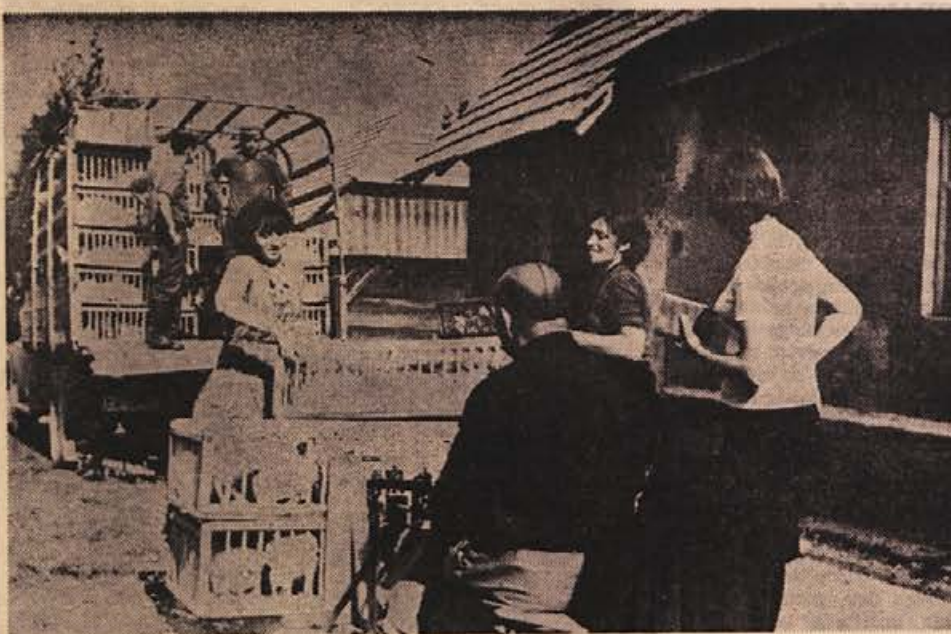
Te dni bodo v Žužemberku pripravili temelji za stanovanjski blok, ki ga bo novomeški SGP Pionir gradilo za delavce »iskrinega« obrata.

1374 mopedov s tablicami

Do ponedeljka, 16. oktobra, so v novomeški občini registrirali 1374 mopedov. Registrirali so v Novem mestu, Sentjerneju, Smarjeti, Dolenskih Toplicah in Žužemberku.

»Črni gostje« v Dolenskih Toplicah

Komaj se je glavna turistična sezona končala, so v Dolenskih Toplicah začeli šušljati, koliko so zaslužili lastniki turističnih sob, ki so imeli goste na črno oziroma jih niso prijaviли. Omenjajo, da je goste prikrilo precej Topličanov; od gostov so pobrali takse, prenočnine in podobno in denar obdržali zase. Pristojni menijo, da se to ne sme nikoli več ponoviti. Želijo posebnega človeka, ki bi preverjal, ali lastniki turističnih sob, ki jemljejo goste, plačujejo pristojbine.

Na šentjernejskem območju je precej kmetov, ki se ukvarjajo z rejo piščancev. Eden takih je tudi Jože Bakšič iz Čistega brega. Pretekli teden so pri njem naložili za ves tovrstjak pitalnih piščancev. — Na sliki: tehtnica bo odločila, koliko bo zaslužka za trimesečni trud. (Foto: Polde Miklič)

OBČINSKI KOMITE ZK O KONFERENCI

Vrniti ugled in zaupanje v ZK!

Kako odpraviti malodušnost in nedejavnost? — Neposredna odgovornost in demokratični centralizem sta prvini, na katerih naj ZK doseže idejne premike med članstvom — Konferenca naj bo delovni dogovor komunistov in stvarno napotilo za učinkovito akcijo

Občinski komite ZK v Novem mestu je 13. oktobra razpravljal o tezah CK ZKS o premikih, ki jih je povzročila reforma v gospodarskem in družbenem razvoju. Na seji je stekla beseda tudi o občinski konferenci ZK, ki bo še ta mesec. Razprava je bila tokrat zelo neposredna in stvarna. Člani komiteja so objektivno ocenili stanje v organizacijah ZK v občini ter se hkrati dotaknili nekaterih odprtih sistemskih vprašanj, ki se tega neposredno tičejo.

Zgolj spremembe v načinu organiziranosti v Zvezi komunistov, ki bodo v občini uveljavljene po konferenci, ne bodo spremenile stanja in povečale aktivnosti ZK. Apatičnost v vrstah komunistov, pa tudi omalovaževanje, s kakršnim že marsikje gledajo na komuniste, sta posledica nedoslednosti in neodločnosti ZK v nedavni preteklosti. V vrstah ZK so člani, ki s svojimi lastnostmi kvarijo ugled organizacije. Organizacija ZK ni bila še nikdar tako malo aktivna, kot je zdaj, metode dela, ki jih

uporabljamo, pa so ne- učinkovite.

Neposredna odgovornost vsakega komunista in podvrženost demokratičnemu centralizmu, torej načelu: posameznik se mora podrediti sklepu večine v organizaciji, sta vrednoti, ki ju bo treba v organizaciji spet oživiti. Velika večina komunistov v organizacijah v občini je še vedno delavnih, toda kot množična sila danes ZK ne pomeni veliko.

Nihče ne nastopa ob nemalokrat tendencioznih govoricah, ki se širijo po ulicah od ust do ust, vsi samo ugotavljamo, da nam zlasti mladina zanaja pod tuje vplive, proti takšnim pojavom pa skoraj nič ne ukrepamo. V več delovnih organizacijah so se v samoupravnih odnosih začeli procesi, v katerih je bila ZK, ki je imela do teh procesov jasna stališča, neučinkovita. Vzrok je prevelika samoupravna samostojnost, ki jo v delovnih organizacijah izkoriščajo. Cela kopicca priporočil, ki jih sprejemajo višji organi tja od občine do republike gre neopazno mimo delovnih organizacij, to pa hromi zaupanje ljudi v sistem. Neodločnost pri majhnih in velikih stvareh je naredila organizacijo ZK neučinkovito. Glavni idejni premik v sedanjih reorganizacijah mora biti zato storjen prav v tej smeri.

Od občinske konference ZK v Novem mestu pričakujemo, so ugotovili na seji komiteja, dosledno in odločno analizo stanja v ZK, hkrati s tem pa zelo stvaren dogovor, o tem, kako bo ZK takšno stanje odpravila s sodelovanjem vseh komunistov in vseh krajevnih organizacij.

Čez leto in pol nova pekarna

Gradilo jo bo SGP Pionir, investitor pa je ljubljanski kombinat ŽITO — 15 ton kruha na dan v polavtomatskih pečeh

Novo mesto bo dobilo do 1. aprila 1969 novo pekarno. To zagotavlja pogodba, ki sta jo pred kratkim podpisala zastopnika SGP Pionir, ki bo pekarno zgradilo, in ljubljanskega kombinata ŽITO, ki bo to pekarno kupil. Nova pekarna bo napekla na dan najmanj 15 ton kruha oziroma toliko, kolikor ga bo potrebno za vso novomeško občino. Prva dela se bodo pričela že 1. marca prihodnje leto, predvidoma v Ločni, kjer bo bodoči prehranski center.

Da bo ljubljanski kombinat ŽITO prevzel preskrbo s kruhom v novomeški občini, je bilo dokončno sklenjeno na seji sveta za gospodarstvo. Seje so se udeležili tudi zastopniki Pekarije in slaščičarne. Svetu je bila zapupana naloga, da izmed dveh ponudnikov, ljubljanskega kombinata ŽITO in MLINOTESTA iz Ajdovšine, izbere boljše, tistega, ki bi zagotovil najboljše pogoje: denar, primeren čas izgradnje zmogljivost in podobno. Svet se je odločil za ponudbo

kombinata ŽITO s tem da pekarno sezida SGP Pionir in jo potem proda ljubljanskemu kombinatu. Pekarna, ki jo bodo predvidoma postavili v Ločni bo med najsodobnejšimi. Na dan bo napekla 15 ton kruha, po potrebi pa še več. To bo možno napraviti s moderno opremo in s sistemom polavtomatskih pečeh. Za tak način peke bo treba pridobiti tudi ustrezen kader.

Svet za gospodarstvo ni odločil tudi o nadaljnji usodi sedanje Pekarije in sla-

čičarne, ker je menil, da je to pravica tega kolektiva. Kakšno pravico bo imel ta kolektiv v prihodnje, je odvisno od tega, kako se bo dogovoril z ljubljanskim kombinatom

Načrti za prihodnje leto v Žužemberku

Vodstvo krajevne skupnosti v Žužemberku in vodstva krajevnih organizacij SZDL so se dogovorila, da bodo predloge za delovni načrt krajevne skupnosti v letu 1968 pripravili na razširjenih sejah krajevnih organizacij SZDL v Žužemberku, na dvoru, v Ajdovcu in Šmihelu pri Žužemberku. Razširjene seje bodo končane v tem tednu, prihodnji teden pa bo predloge obravnaval svet krajevne skupnosti.

Člani našega sveta menijo, da denar, ki ga dobi komunalno podjetje za urejevanje in vzdrževanje mestnih objektov, ne zadošča. Sami so že večkrat razpravljali o vzdrževanju ulic in cest v novih naseljih. Za te njih ne skrbi, tudi krajevna skupnost nima denarja. Taka naselja pa so: ob Volčičevi ulici, nad naseljem Majde Šilc, novo naselje v Bršlinu, novo v Cegelnici, naselja

JAVNO IN GLASNO VPRAŠANJE IZZA OKROGLE MIZE

Zakaj toliko jalovih milijonov v komunalni?

Novomeška krajevna skupnost se uspešno vključuje v komunalno dejavnost mesta in vasi — V Novem mestu več naselij, kjer nihče ne vzdržuje ulic in cest — Kanalizacijo bi morali urediti z nastajanjem naselja — Če se greznice prenapolnijo — Otroci se nimajo kje igrati — Še enkrat: občani premalo cenijo dinar, ki ga posredno ali neposredno prispevajo za komunalno dejavnost

FRANC AVSEC, tajnik krajevne skupnosti: — Krajevna skupnost ima nalogo, da skrbi za samoupravljanje občanov na območju, kjer živijo. Ima program in obsežne naloge. Svet krajevne skupnosti razrešuje naloge mestnega in podeželskega značaja. V mestu organizira delo s pomočjo občinske skupščine, komunalnega podjetja in drugih delovnih organizacij, na podeže-

lju pa s pomočjo občanov. Denar za komunalno dejavnost je pičlo odmerjen, letos le 4,5 milijona starih dinarjev. Iz te vsote smo dali prispevke za ureditev nekaterih ulic v mestu, za podeželske oz. vaške ceste in pota pa bomo poskrbeli gramoz, ki ga bodo občani brezplačno razsuli in hkrati očistili občestne jarke. Vaške ceste bodo boljše le, če bodo pomagali občani.

Na območju novomeške krajevne skupnosti je precej takšnih cest in poti, ki povezujejo naselja ene z naselji druge krajevne skupnosti. Zastavljajo se vprašanje, kako vzdrževati take skupne ceste. Svet krajevne skupnosti je predlagal, naj bi jih upravljalo in vzdrževalo komunalno podjetje. Take ceste so predvsem: Šmihel-Regerča vas —Gotna vas in Novo mesto—Grabeno.

Člani našega sveta menijo, da denar, ki ga dobi komunalno podjetje za urejevanje in vzdrževanje mestnih objektov, ne zadošča. Sami so že večkrat razpravljali o vzdrževanju ulic in cest v novih naseljih. Za te njih ne skrbi, tudi krajevna skupnost nima denarja. Taka naselja pa so: ob Volčičevi ulici, nad naseljem Majde Šilc, novo naselje v Bršlinu, novo v Cegelnici, naselja

Več razumevanja za strokovne šole?

Mnogi še vedno molčijo na republiško priporočilo delovnim organizacijam, naj pomagajo z denarnimi prispevki strokovnim šolam

V novomeški občini je do zdaj podpisalo pogodbe o financiranju strokovnega šolstva 43 delovnih organizacij. Nekatere so se odločile prispevati 1,5 odst. osebnih dohodkov, druge manj. Do zdaj so plačale 35 milijonov S din, po pogodbah pa bi bile morale 53 milijonov S din.

57 delovnih organizacij pogodb še ni podpisalo. Nekatere so obljubile, da jih bodo, druge pa še kar naprej molčijo. Nekaj podjetij se je kljub temu odločilo prispevati in tako so nepodpisniki zbrali 13 milijonov S din za strokovne šole.

Čeprav financiranje strokovnega šolstva še ni na zeleni veji, je vendarle čutiti,

da se je povečalo razumevanje delovnih organizacij za težavo šolstva. Ne smemo pa se prehitro zadovoljiti, kajti še vedno je veliko podjetij, ki se za republiško priporočilo ne zmenijo ne ta-

ko ne drugače. Mnoga odgovarjajo, da bi že prispevala, ko bi jih obvezoval zakon, ker pa tega, kot kaže, še ne bo kmalu, bo usoda strokovnih šol odvisna od dobre volje podjetij.

Srednjeročni načrt še nejasen

V novomeški občini so anketirali 72 delovnih organizacij, da bi zvedeli od njih, kako načrtujejo. Iz odgovorov, ki pa jim ne gre povsem verjeti, je razvidno, da nekatere delovne organizacije pripravljajo kratkoročne načrte, nekaj se jih ubada samo z operativnimi načrti, malenkostno število vseh pa je odgovorilo, da razmišljajo tudi o srednjeročnih načrtih za razvoj. Očitno je, da delovne or-

ganizacije ne premorejo kadrov, ki bi se s temi vprašanji ukvarjali sistematično. Takih strokovnjakov tudi občina nima, zato je srednjeročni načrt razvoja občine še nejasen. Kljub temu računajo, da bo v srednjeročnem občinskem načrtu največji poudarek na razvoju terciarnih dejavnosti, medtem ko novih gospodarskih zmogljivosti ne bi uvajali, pač pa utrđili sedanje.

Goba iz gobe — takega pa še ne! En jurček se je spravil na drugega, kot bi ne bilo na tleh dovolj prostora za oba. Tale »dvojčka« je našla Kupljenkova iz Orehovice. (Foto: Polde Miklič)

V Dolenjskih Toplicah bo 6 novih hiš

V zadnjih letih se je zanimanje za zidavo hiš v Dolenjskih Toplicah precej povečalo. Na novo je dovoljeno zidati šestim zasebnikom ob cesti proti Podturnu. Nekateri že pripravljajo temelje. D. G.

TV-RADIO

Slavko Petre

Partizanska 7 — tel. 21-597

Dvajsetletnica „Vseh devet“

Preteklo soboto je KK »Vseh devet« iz Novega mesta organiziral kegljaški turnir v počastitev 20-letnice, odkar je bil ustanovljen kegljaški klub. Spominjamo se tedanjih kegljačev Darka Kasteleca, Jožeta Novaka, Mihe Obrenoviča, Dominika Bratoža in Tona Glaviča. Do leta 1960 je bil klub med najboljšimi na Dolenjskem. V istem letu je prišlo do naspotij, ki so grozila, da bo klub razpadel. Isto leto so izvoli-

li novo vodstvo, ki je ponovno razbilo dejavnost. V počastitev jubileja je bil organiziran kegljaški turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe. V prvi tekmi je Pionir prvenostal Zeleničarja z rezultatom 490:411, v drugi pa Lukača — »Vseh devet« s 446:429. Po končanem turnirju je predstavnik občinske zveze za telesno kulturo izročil priznanja Milanu Osoliniku in Romanu Zevniku, zmagovalcu turnirja KK Pionir pa pokal.

Ker novomeški radioamaterji niso imeli prostora, se niso sestajali že od aprila, k oddajno-sprejemnemu aparatu pa so prihajali predvsem posamezniki, da bi vzdrževali predpisane stalne zveze v dolenjski radijski mreži pripravljenosti — s Krškimi, Prekopci, Brežicami, Cerkljami in Ribnico. Za več kot posameznika v sobi dolenjskega letalskega centra oz. aerokluba tudi ni bilo prostora.

Neprestane prošnje, da bi pristojni klubu dodelili ne le eno, marveč dve sobi v stari pošti, niso bile zaman, tako da ima klub zdaj dva primerna prostora in možnost za nemoteno delo. Eno sobo so pred kratkim uredili udarniško, drugo pa bodo uredili do občnega zbora. Da si je klub bolj opomogel, gre zahvala tudi občinskemu odboru Ljudske tehnike. Leto je dal radioamaterjem 1 milijon S din oz. vsoto, ki jo je dobil od republiškega odbora LT.

Klub se je nedvomno precej obogatil in premore ta čas med drugim dva kratkovalovna in UKV oddajnik.

Veliko skrb posveča klub vzgoji kadra. Trenutno ima 18 operatorjev. Če bo denar, bo v jeseni organiziral radioamaterske tečaje za pionirje

Rok za mopediste zadnji december

V novomeški občini bodo registrirali mopede do 31. decembra letos, kar je tudi rok za zamenjavo potrdil o znanju cestno-prometnih predpisov. Kdor potrdila ne bo zamenjal letos, bo moral opravljati nov izpit, če bo hotel voziti. Tako je zapisano v pravilniku.

Prihodnje leto bodo morali obvezno zamenjati vozniška dovoljenja tudi poklicni vozniki. Vozniška dovoljenja nepoklicnih voznikov pa bodo podaljševali, kakor bo komu prenehala veljavnost sedanjih dovoljenj.

in odrasle. Neodvisno od tega bo vzgoja radioamaterjev v vojašnici »Milan Majcen«, kjer ima klub sekcijo. O stvarnih načrtih in možnostih za uresničitev se bodo pogovarjali na občnem zboru.

Velika, vendar za zdaj še skrita želja novomeškega radiokluba je, da bi sčasoma iz njega vznikla lokalna radijska postaja. Kot pravijo v vodstvu, ima klub to v petletnem načrtu. Seveda pa je vse odvisno od velikega razumevanja občinskih in drugih pristojnih organov in širše družbene pomoči, ker bi bilo treba za to zagotoviti ne le denar, marveč tudi prostore.

SONY!

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Novem mestu dobite za 252.250 Sdin odlični japonski prenosni televizor SONY. Napajamo ga iz posebne 12 V baterije ali pa ga priključimo na omrežje 220 V.

Novomeška kronika

■ **TE DNI SO PRICELI** pri Novakovi gostilni ob Cesti herojev pripravljati temelje za novo DOLENJKINO trgovino. Po pogodbi z mostarskim podjetjem SOKO bo lokal odprt v drugi polovici decembra. V njem bodo razen špecerijskega blaga prodajali sadje, zelenjavo, kruh, mleko in meso.

■ **URARSKO DELAVNICO** Matije Vahterja na Glavnem trgu preurejajo v sodoben lokal. Dokler bodo trajala obnovitvena dela, bodo sprejemali stranke v sosednjem lokalni zlatarja Korenta. Predvidevajo, da bo začel urar spet redno delati v svojih prostorih čez štirinajst dni. V tem času bodo preuredili tudi sosednji lokal »Fototehnikas«.

■ **ZARADI OKVAR NA ELEKTRICNEM** omrežju na desnem bregu Krke v nedeljo nekaj časa ni bilo toka, vode pa kar ves dan. Najbolj prizadet je bil desni breg, center mesta in sploh lev breg pa manj. Podjetje VODOVOJ je delovne organizacije in druge večje porabnike vode telefonično obvestilo o pomanjkanju vode.

■ V »PIONIRJEVO« **MENZO** v Briljnu je v noči na 10. oktober vplnil neznanec. Preden so lokal zaprti, je storilec iz vrat izvlekel

Prečna: jutri seja v šoli

V osnovni šoli v Prečni bo jutri ob 18. uri razširjena seja krajevnega odbora Socialistične zveze. Razpravljali bodo predvsem o tem, kako urediti pouk, da bo čimbolj kvaliteten. Letos so namreč združili prvi in drugi razred, to pa je sprožilo nezadovoljstvo med starši, zlasti še ker menijo, da bi lahko imeli otroci prvega razreda pouk tudi popoldne. Predsednik KO SZDL Viktor Staniša je povedal, da so v septembru s precejšnjo težavo opremili dva razreda, enega pa prej, tako da je šola za prvo silo preskrbljena. Rekel je tudi, da so na jutrišnjo sejo povabljeni zastopniki drugih družbeno-političnih organizacij, zastopniki šolstva in drugi.

Dol. Toplice: cestni udor popravljajo

Pretekli teden so začeli delavci Cestnega podjetja iz Novega mesta naposled popravljati v Dolenjskih Toplicah cesto, ki se je letošnjega februarja udrla. Videti je, da bodo cesto na tistem delu premaknili za nekaj metrov in tako obšli udor. Cesto bodo popravili še letos pred zimo, tako da v prihodnjem letu promet ne bo oviran. Zaradi udrtje ceste je imelo precejšnjo škodo zlasti zdravilišče.

Redek maturantski jubilej

V Novem mestu se bodo v nedeljo, 12. novembra, sešli sošolci in maturanti novomeške gimnazije iz leta 1917. Petdeset let po zrelostnem izpitu živi v raznih krajih Slovenije in v tujini še 30 nekdanjih novomeških gimnazijcev — od 38. V Novem mestu, kjer so obhajali tudi 20-letnico in 40-letnico mature, si bodo med drugim ogledali Študijsko knjižnico, Dolenjski muzej, Dolenjsko galerijo, nove šole, tovarno zdravil »KRKA« in druge zanimivosti. Redek je maturantski jubilej, ki bi ga dočakalo toliko nekdanjih sošolcev po 50 letih.

O novomeški KS in njenem delu

10. oktobra so se v Novem mestu sestali na posvet o delu krajevne skupnosti in njenem programu za leto 1968 člani sveta KS, zastopniki SZDL in delovnih organizacij ter odborniki. Taki posveti so bili predtem tudi v drugih večjih krajih občine.

V soboto je kegljaški klub VSEH DEVET slavil 20-letnico ustanovitve. Ob tej priložnosti so organizirali kegljaški turnir, na katerem so sodelovali še naslednji klubi: PIONIR, ZELENICAR in LUKNJA. Zmagali so kegljači PIONIRJA. — Na sliki: DEVETKARJI med turnirjem na kegljišču pri Vrhovniku. (Foto: M. Vesel)

Kodeljevim hribom in Mestne njive. Tamkajšnji prebivalci večkrat prihajajo k pristojnim občinskim organom in na krajevno skupnost prosit za denar ali gramoz in pravijo, da bi gramoz sami razsuli. Potrebno ni bilo, da bi se sestali zastopniki stanovanjskega podjetja, občinske skupščine in krajevne skupnosti in se pogovorili, kdo mora urediti omenjena naselja. V Novem mestu izdajajo gradbena dovoljenja, ne poskrbijo pa za komunalno ureditev novih naselij. V nekaterih novih naseljih, zlasti na Kodeljevem hribu, je osrednje vprašanje kanalizacija. Stanovalci imajo greznice, ko pa se te napolnijo, spustijo odpadne vode na prsto s cevni. Seveda ni prijetno, kadar smrdeča voda teče po cesti...

O tem, kar so povedali tovariši Legan, Gosenca in Kolenc, je razpravljajal svet krajevne skupnosti. Sprejel je tudi sklepe, ki pa jih občani, žal, ne upoštevajo. Če bi v Novem mestu zgradili primerno otroško igrišče, bi prenehali godrnjati, da so parki in zele-

nice tako steptani. Pristojni organi naj bi določili prostor, igrišče pa naj bi pomagale urediti delovne organizacije. Poučeni so primeri, kako so taka vprašanja uredili v drugih mestih. V zadnjih dveh letih je bilo v Novem mestu zelo veliko narejenega za ureditev mesta. Žal občani tega ne znajo dovolj ceniti, čeprav sami — posredno in neposredno — prispevajo denar. Posvetiti je treba večjo pozornost mestni podobi, zlasti zelenicam, parkom itd. Starši naj bi otroke že od mladih nog poučevali, kako bi se morali vesti na javnem prostoru. Mislim, da bomo imeli in ohranili čisto mesto le tedaj, če bomo vsi, od najmlajših do najstarejših, z enako zavzetostjo ne le varovali kar imamo, marveč to še lepšali, izpopolnjevali.

Za lepo in čisto metropolo

Da, za to nam gre, vsem nam, ki živimo v Novem mestu. Za lepo in čisto, za urejeno metropolo. Zastopniki organizacij, ki se vsaka po

svojih močeh trudi dati mestu podobo, ki mu gre, so v pogovoru za okroglo mizo natresli dovolj podatkov, dovolj o dobrem in slabem (o slabem še celo nekaj več), dovolj ugotovitev, predlogov in misli o tej naši ljubi komunali. Koliko milijonov, koliko ur, koliko prostovoljnega dela! — Bo vse to zaradi skupine objestnežev, rjalomarnežev, neprevidežev in brezvestnežev jalova setev?!

Podrti prometni znaki, stalno onesnažena ulice in ceste, pogažena trava v parkih, steptane zelenice, polomljene klopi v drevoredih nam ne delajo časti. Naj komunalne organizacije porabijo še toliko stotisočev in milijonov dinarjev — dan, dva bo red, potem pa spet stara pesem: nered, nesnaga... Morda bo zdaj, ko imamo čuvajsko službo, kaj boljše. Kazni za kršitelje (po 500 in 1000 Sdin) niso majhne, vendar ne prehode, saj bomo le z ostrim kaznovanjem pregnali kršitelje in zagotovili trajnejšo vrednost za komunalna dela porabljenih milijonov. IVAN ZORAN

Svetniki pod milim nebom

Bog, občina in Zavod za spomeniško varstvo sta pozabila nanje — Streha cerkvice na Vidmu se je podrla, dež je pripomagal, da je odpadel belež, pod katerim so se pokazale čudovite podobe. Žal pa omet odpada in uničuje slikarje

Čeprav ima v knjigi, ki jo drži v levcu, zapisano »S. Mathiaz...«. V desnici drži pero, zato nekateri hudomušnečji trdijo, da je bil Matjaž prvi kočevski novinar. Z ene bližnjih cerkvenih sten gleda Matjaž pravi stari prebivalca Obkolpa z velikim črnim klobukom na glavi. Na drugi strani je narisana tudi neka spaka (hudčič lev? opica?), ki je že močno poškodovana, precej slikarji pa pokriva še belež (Foto: Prinec)

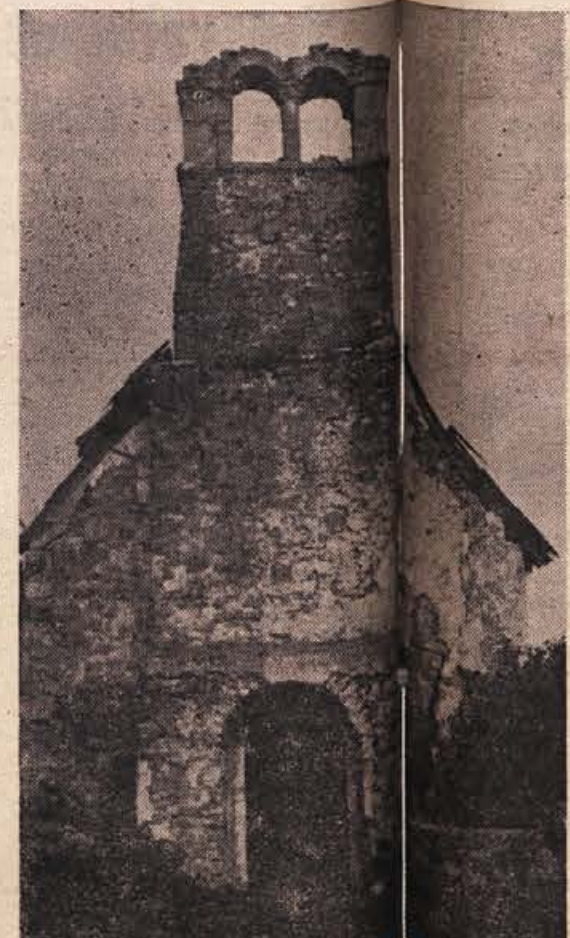
Cerkvica na pokopališču na Vidmu pri Knežji lipi je po mnenju akademskega kiparja Staneta Jarma stara 300 do 400 let, slike na zidu, ki propadajo, pa nekolicino manj. Večji del strehe je popolnoma uničen. Dež je razkril zidove in najprej povzročil le odpadanje belež, pod katerim so se pokazale čudovite zidne slikarje. Seveda pa je kasneje začel odpadati tudi omet in lepši slik je vedno manj, saj odpadajo skupaj z ometom.

Vse pa kaže, da bodo lepe slikarje popolnoma propadle že to zimo, če cerkvice ne bo dobila strehe, ki ne bo prepuščala dežja. Tako bo za vedno izginila neka lepota, ki so jo ustvarili naši predniki pred več sto leti.

Pastir in pastirica, ki sta pasla v bližini, sta povedala, da je imele cerkvice še pred dvema letoma lep oltar, kipe, po zidovih pa je viselo polno slik. Vsega tega danes ni več. Cerkvica je izropana, celo mzonov ni več — menda jih je nekdo prodal Odpadu.

Vprašanje je, koliko let so zidne slike stare, vendar vse kaže, da so nekaj 100 let. Verjetno jih je naredil kakšen uskočki slikar, saj so na slikah vidni vplivi ruskih oziroma bizantinskih slikarjev ikon. Tudi cerkvice, ki je zelo poškodovana, je zidana v nekem mešanem južnjaškem stilu.

Tujski se pogosto ustavlja, ko pri tej cerkvici, ki fotografirajo in občudujejo njeno notranjost, predvsem zidne slikarje. Domačini pa se za vse to ne zamenjajo, kot da je povsem nekaj normalnega, da prepuščamo uničenje lepote, ki so jih ustvarjali naši predniki in na katere bi morali biti ponosni.

Cerkvica na Vidmu počasi razpada. Kipe in slike so iz nje že pred leti odnesli. (Foto: Prinec)

Vedno manj jih pade

Prve »blagajne zaupanja«, tako pravijo majhnim nabiralnikom Moskovčani, ki so postavljene pri vstopu v vsako vozilo, so se pojavile 1968. Sedaj v prostornem mestu, ki ima skoraj 6000 vozil v mestnem prometu, ni niti enega sprevidnika! Na ta način privarčujejo skoraj 10 milijard starih dinarjev. Blizu 17.000 sprevidnikov so zaposlili drugod.

Skranja ni šlo gladko. Povprečno je sedem potnikov na sto padlo na izpitu pred blagajno zaupanja. Sedaj je takih spodalrajev komaj še 2,4% in še ta odstotek se neprestano zmanjšuje.

Potniki so sami najboljši kontrolorji. V moskovskih avtobusih in trolejbusih se prav redkokdaj pojavijo pravi kontrolorji.

Kakor je to pokazala praksa, so se blagajne zaupanja izkazale kot zelo koristna stvar. DJ. MILOSEVIC

Na razstavi sodarstva v Kostanjevici je razstavil svoj 500-litrski sod tudi domačin Janez Božič. Sodarstva se je naučil pri očetu, in želi, da bi lahko tudi on koga navadil tega dela. Redno se ne ukvarja s tem delom, rad pa komu ustreže, saj izdelovalcev sodov tako pramanjkuje. — Razstava SODARSTVO NA SLOVENSKEM bo odprta do četrta, 26. okt. (Foto: M. Vesel)

skrivnost izrezljane skrinjice

August Derleth

»Prišedi domov, je Ponce odvil skrinjico in jo postavil zraven one prve, da ju primerja. Kupljena je bila videti malo bolj nova, sicer pa sta bili povsem enaki. Ponce je obe natanko ogledoval in opazil vsako malenkost, ki bi ju lahko razlikovala.

»Sta docela enaki ali ne?« sem ga slednjč vprašal nerotno.

»Ne, čisto enaki nista. Tale, ki jo je prinesla gospodična Flora Moreland, je stara najmanj petinasedemset let, morda tudi sto. Narejena je iz enakega kamuninskega lesa, iz kakršnega Malajci izdelujejo ročaj za svoja bodala. Upam, da si opaziš, da je tudi ročaj bodala, ki je bilo zabodeno v srce polkovnika Morelanda, bil iz istega lesa. Videlo se je na njem, da je bil večkrat zgleden in premazan z voskom. Skrinjica, ki sva jo kupila, je posnetek prve in jo je naredil spreten rezbar. Prepričan sem, da takele skrinjice precej kupujejo in da jih lahko dobiš v vsaki trgovini, ki uvaža in prodaja orientalske predmete. Podobne kitajske skrinjice so narejene iz kovine ali porcelana. Na Japonskem, v Polineziji in v Malajzi pa uporabljajo predvsem plemeniti les kot sploh na Pacifiku. No, sedaj pa poglejva, kaj sem našel v sobi pokojnega polkovnika Morelanda.

Stopil je v kot sobe, kjer je imel majhen kemijski laboratorij, in začel analizirati vsebino svojih kuvert. Imel je samo tri, zato sem vedel, da bo delo kmalu opravil. Imel sem neki stesaneč, zato sem se poslovil. Ko sem se čez eno uro vrnil, je Ponce vzkliznil:

»O, Parker, upam, da si sedaj prost. Pričakujem obisk inspektorja Jamessona in upam, da bom lahko rešil gospodično Moreland, ki jo imajo še zmeraj na policiji.«

»Ali si z analizo vzorec kaj odkril?« sem ga vprašal.

»Moje domneve so se potrdile. Drobel zemlje, ki sem jih našel na preprogi pred polkovnikovo posteljo, so enaki tistim, ki sem jih pobral na kamniti stezi v zadnjem dvorišču Morelandove hiše. Ni nobenega dvoma, da je te drobce zemlje prinesel z dvorišča med prsti na nogah človek, ki je umoril Morelanda. Morilec je bil bos.«

»Misliš moramo tudi na preteklost polkovnika Morelanda,« sem pripomnil.

»Niti za trenutke nisem pozabil nanjo,« me je zavrnil Ponce. »Toda doslej temeljito moj sklepi samo na domneve, ne na dokazih, razen če ni Scotland Yard desifriral odtiske prstov na ročaju bodala. Včasih je lahko ugotoviti morilca, toda umor je treba dokazati. Aha, pred hišo se je ustvil avtomobil. Gotovo je inspektor.

Na stopnicah so odklenili težki koraki. Potem je vstopil inspektor Jamesson.

»Tukajle imate, Ponce,« je rekel Jamesson in mu dal zavitek. »Imel sem preklecane težave, preden so mi to reč v Yardu hoteli posoditi.«

»Čudovito!« je vzkliznil Ponce in dal vsebino zavitka v kupljeno skrinjico.

»Inspektor, ali ste oboroženi?« je vprašal.

»Nisem. Saj poznate tradicijo Scotland Yarda.«

»Eh, poznam te vaše prepise,« je rekel Ponce. »Parker, daj inspektorju revolver.«

Stopil sem v spalnico, vzel iz Ponceove miznice revolver in ga prinesel.

»Ne vem, kaj nameravate, Ponce,« je ugovarjal inspektor, ko sem mu dal revolver. »Menda vam je ta dekle obtičala v možganih, a?«

Ponce je vzel skrinjico, dal vanjo vsebino zavojčka, ki mu ga je prinesel Jamesson, in vzkliznil:

»Pojdimo, inspektor! Rad bi opravil neki preizkus. Se več: če nam bo sreča mila, bomo nemara ujeli morilca.«

Odpejali smo se v Strand, v trgovino antičnih predmetov. Ponce je vso pot potrpežljivo poslušal, ko mu je inspektor našteval okoliščine, zaradi katerih je sumil najjuno klientko Floro Moreland, da je organizirala umor svojega strica. Ko se je policijski avtomobil bližal trgovini, je Ponce vendarle odprl usta in rekel policaju Meckerju, ki je šofiral:

»Ustavite vozilo malo pred trgovino ali pa potem, ko bomo že mimo.«

Mecker je odpejal mimo trgovine in ustavil na vogalu.

SAMOPOSTREŽBA

BREZ BESED

— Pravi, da si mu ga ti dovolil, če bo letos zadnji... —

Za Vido in Rafaela!

„Upava, da bova tudi midva srečna!“

Pred nami sta spet dve pismi iz Slepška pri Mokronogu: Vida Zupančič nam — in seveda tudi vsem vam, dragi bračci in naročniki domačega Dolenjskega lista! — piše 12. oktobra:

»Z bratom sva ponosna, čeprav z žalostnim srcem: dobri ljudje se javljajo od vseh strani in namna pomagajo. Do danes sva dobila na roke že 27.000 Sdin. Po pošti nama je poslal Milan Rozman iz Arnovega sela pri Artičah 2000 Sdin. Na česti me je nekdo ustavil in vprašal: »So ti že kaj dali za televizijo?« Ni čelnil na odgovor, temveč mi je stisnil v roke dva tisočaka in odšel. — Peter Ziberle mi je podaril 2000 Sdin, Andrej Popit 2000 Sdin, Ana Rajer 5000 Sdin, Martin Petje 2000 Sdin, Urbančič s Cirenka 1000 Sdin, neznana oseba z Jesenic 1000 Sdin in očka nama je prispeval tudi 5000 Sdin. Bolj in bolj upava, da bova tudi midva nekoga dne srečna...«

13. oktobra nam je spet pisala: »Ura je bila natanko 11 dopoldne, ko je potrla na naša vrata pismonoša. Njegov nasmehek je govoril o presrečenju — tako je tudi bilo! Dobila sva kar 25.000 Sdin. Finančni oddelek SGP Pionir iz Novoga mesta nama je nakazal 18.000 Sdin, Zali Jusek iz Arnovega sela 24 pri Artičah 2000 Sdin in Poldi Jevnikar iz Martinje vasi pri Mokronogu 5000 Sdin.

Lep pozdrav vsem — od Vide in Rafaela!«

za Vido in Rafaela na naši blagajni v Novem mestu:

Karel Bačer iz Novoga mesta 1000 Sdin, Dragan Minka iz Novoga mesta 1000 Sdin, Vikica Jazbinšek iz Sevnice 1000 Sdin, Pavla Lukek iz Ljubljane 2000 Sdin, Malči Pavlin iz Novoga mesta 1000 Sdin, hišni svet iz Gor. Straže 74 2000 Sdin, Stane Perše iz Brezovice pri Smarjeti 600 Sdin, Tatjana Gros iz Smihela pri Novem m. 3000 Sdin, Katica Trunkelj iz Novoga mesta 1200 Sdin, Fani Hlastan iz Uršnih sel 1000 Sdin, Pepca Gregorič iz Smolenje vasi 1000 Sdin, Ludvik Janežič iz Pušcave 7 pri Mokronogu 1000 Sdin, Ana Primon s Senovnega 1000 Sdin, Francka Komar iz Trebnjega 1000 Sdin, Helena Lindič 1000 Sdin, Jože Petrič iz Ormornja 1000 Sdin, Jozica Judež s Podgrada 1000 Sdin, Stefka Kerja iz Leskoveca pri Krškem 2000 Sdin, sindikat Industrije Obutev Novo mesto 10.000 Sdin, Martina Kranjc (TNZ Celje) 1000 Sdin, Jože Vaupič iz Ljubljane 2000 Sdin, člani kolektiva uprave Sekcije za vzdrževanje proge Novo mesto 14.500 Sdin in naslednji člani kolektiva SGP PIONIR Novo mesto: Marija Turk 1000 Sdin, Rozi Virč 1000 Sdin, Pepca Zagar 500 Sdin, Veli Saje 500 Sdin, Roza Medved 500 Sdin, Roza Maver 500 Sdin, Marija Gašnik 500 Sdin, Lojzka Gašnik 500 Sdin, Vide Struna 500 Sdin, Hose Kovačević 1000 Sdin, Steve Palič 400 Sdin in Anič 200 Sdin.

Od 10. do 17. oktobra so poslali za Vido in Rafaela po banki na poseben račun pri Dolenjskem listu: Malči Plut iz Grada 1000 Sdin, Slavica Segina iz Grada 1000 Sdin, Rezi in Majda Kovačič iz Trbišča 2000 Sdin, Josip Rihtar iz Sevnice 1000 Sdin, Anton Bartolj iz Hruševja 5000 Sdin, gojenci dljaškega doma Krško 16.315 Sdin, Marjetka Komočar iz Leskoveca pri Krškem 1000 Sdin, prebivalci vasi Blato pri Trebnjem 3200 Sdin, uslužbenci uprave ObS Trebnje 43.600 Sdin, uslužbenci družbeno-političnih organizacij Trebnje 10.000 Sdin, prispevek novoporočencev na matičnem uradu v Trebnjem 10.000 Sdin, Gozdno gospodarstvo Novo mesto 70.000 Sdin, Marija Preskar iz Pušcave pri Mokronogu 1000 Sdin, Poldi Ribič iz Sevnice 1000 Sdin, Rezka Jelenič iz Ormornja 3000 Sdin, kolektiv občinskega sodišča Trebnje in odvetnik Peter Cefešin 12.500 Sdin, Peter Sobar iz Kočevja 1000 Sdin, Hilda Knez iz Slov. Bistrice 3000 Sdin in Franc Klevišar iz Kamizarice 3000 Sdin.

Uspeh zbirke: do 13. oktobra sta Vida in Rafaela sama prejela 52.000 Sdin, pri nas so ljudje prispevali do 18. oktobra 78.900 Sdin, do 17. oktobra pa smo po banki dobili zanj 190.615 Sdin. Če to seštejemo, je za Vido in Rafaela zbranih 321.515 Sdin.

Vsem, ki so s svojimi prispevki dolejš doseglovali in odprli plemenito srce za mlada bolnika, v njunem imenu: ISKRENA HVALA!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENSKEGA LISTA

Zgornja polovica svetnika z ruskim obrazom je še dobro ohranjena, spodnja pa popolnoma uničena. Se je čas, da bi ohranili vsaj del umetnine! (Foto: Prinec)

Zlati kočevski medvedje

Na Kočevsko so šle zlate medvedje, jelene in divje prašiče.

Na mednarodni razstavi lovskih trofej 20. stoletja v Novem Sadu so bile zelo

otroška konfekcija športne hlače ženske kopalke

Jutranjka
KONFEKCIJA • SEVNICA

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

SMEH STOLETIJ

Alexandre Dumas mlajši je v gledališču opazil, kako je neki gledalec zaspal ob uprizoritvi Soumetovega dela. Dumas pokaže avtorju tega gledalca in v šali reče:

»Vidiš tistega reveža, ki spi? To je posledica vtisa, ki ga je tvoje delo napravilo nanj.«

Naslednjega dne so v istem gledališču igrali Dumasovo komedijo. Dumas je stal ob vhrudu v parter in gledal po dvoran. V tem trenutku ga nekdo potrpejla po rami. Za njim je stal Soumet in mu škodoželjno kazal na človeka, ki je nedaleč od njiju mirno spal.

Dumasov sin pa rni: »Motiš se, prijatelj, to je sinočnji gledalec, ki se še ni zbudil!«

Ko je največji pisatelj francoske romantike Victor Hugo napisal znani roman »Nesrečnik«, ga je zanimalo, kako se knjiga prodaja. Zato je brzojavil založniku, vendar na poseben način: na brzojavko je napisal le »«. Založnik je brzojavo razumel in odgovoril s »«, kar je v tem primeru pomenilo, da gre knjiga dobro v promet.

Hugo je odšel na premiero slabe drame nekega svojega znanca z namenom, da bi jo izžvižgal. Toda predstava je potekla brez motnje. Ko so ga prijatelji vprašali, zakaj ni držal besede, jim je hudomušno pojasnil: »Avtor je bolj zvit, kot sem si mislil. Nikakor ga nisem mogel izžvižgati, ker sem moral ves čas zehati!«

»Ko sem bral v vašem listu o Vidi in Rafaelu, so mi prišlo solze, tako sta se mi zasmilila. Tudi jaz prenašam tako trpljenje že 20 let, zato poznam samoto, puščobo in trpljenje, posebno v zimskem času...«

Času... Odklil sem se za enega tisočaka, da jima pomagam; zato prisim vesele, ki ne vedo kam z denarjem, da bi se malo ogledl, da se bo otrokoma izpolnila želja...« nam je že pred 14 dnevi pisal invalid Viktor Gorjane iz Sodražice, ki ga vidite na zgornji fotografiji (desno).

Dišeče ime

Prebivalci Havajskih otokov imajo večinoma zelo romantična imena, od katerih se mnoga sestojijo iz več besed. Toda zdaj se, da je lastnik nekega hotela iz Honoluluja potokel vse rekorde: Svoji nedavno rojeni hčerki je dal ime, ki se v prevodu glasi: »Sopek čudovitega cvetja, ki se razcveta v planinah in dolinah Havajskih otokov in oplemenjuje zrak s svojimi vonjavami.«

NE HODI DOMOV BREZ

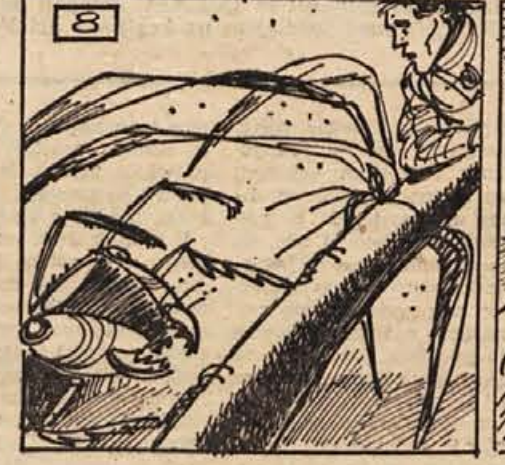
POLJE »OMEGA«

Malo upanja za plešče

Čudodelnega zdravila za plešavost ni. To je soglasno sklep zdravnikov strokovnjakov na 13. mednarodnem kongresu dermatologov v Münchnu. Sedaj znane metode za zdravljenje plešavosti so uspešne samo pri tistih ljudeh, pri katerih so koronine las še zdrave. Dermatologi opozarjajo, da prepogosto umivanje las, zlasti s sintetičnimi sredstvi, ni vselej koristno in da utegne pretirana higiena povzročiti izpadanje las.

Otrok se je nenadoma zapeljal na cesto

Ko se je Jože Munič iz Breganskega sela 11. oktobra dopoldne peljal po Cesti krških rtov v Krškem, je nenadoma zapeljal na cesto 11-letni Ljubo Šinkovec iz Krškega. Voznik je otroka zadel, čeprav se mu je umikal tako daleč na desno stran, da je zadel v betonski steber ograje. Na srečo je otrok ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je škoda za okrog 2500 ND.

S. Pošast se je obrnila kot bik v areni in krenila naravnost nad Jeana. S svojimi bodičastimi nogami je začela spretno plezati po deblu navzgor in nato po ploščati zeleni veji proti Jeanu!

Ni veljalo mnogo premešljati! Jean se je nekaj časa umikal proti koncu veje — nato mu je zmanjkalo tal. Nerodno je odskočil in se ujel v vejevje pod seboj. Razbremenjena veja se je pri tem sprožila in tudi napadalec je izgubil ravnotežje. Padel je za Jeanom; le malce vstran na ploščat, lepiljiv list.

Naslednjem trenutku napete tišine. Z enim samim skokom se je vrnila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast na Jeana, ki je nemočno visel na maslni veji. Žilavni list! Sibko je krtila z nogami, list pa se je zvil — se je začel na robovih kriviti. Pri naslednjem trenutku in črno bitje je postalo ujetnik! Njegov je bil pošasten. Jean je pozabil, da visi v vejevju in se je nevarno rastlino. Ostri, bodičasti robovi so se tesno sklenili. Gosta lepiljiva tekočina mu je bila pošast

V METALU so dosegli plan

V zadrugo METAL na Jesenicah je vključenih okoli 60 obrtnikov, od tega večina s področja med Brežicami in Zagrebom. Za seboj imajo uspešno leto. Plan so dosegli že konec septembra. Do tedaj so imeli 600.000.000 Sdin prometa. Do konca leta ga bodo povečali še za približno 200.000.000. Naročila prihajajo kljub splošnemu zastoju in do sedaj je METAL brez večjih težav dobil delo. Zadnje čase je tudi tržišče bolj založeno z medenino in drugim materialom, ki so ga morali kupovati za devize. To jim olajšuje nabavo.

Velik prispevek za Arabce

Ko je izvršni odbor občinske konference SZDL pregledoval zaključno poročilo o zbiranju pomoči za arabsko ljudstvo, je ugotovil, da se je v tej akciji najbolj izkazala krajevna organizacija SZDL na Jesenicah. Prispevek občine pa prav tako presega povprečje slovenskih občin, saj je bilo zbranih nad 7 milijonov starih din, od tega 771.000 pri krajevnih organizacijah Socialistične zveze.

Novembra konference samoupravljalcev

Na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta 13. oktobra, ki so ji prisostvovali tudi predsedniki sindikalnih podružnic, so izvolili delegate za letni občni zbor. Dogovarjali so se še o obširnih pripravah na konferenco samoupravljalcev Spodnjega Posavja, ki bo v prvi polovici novembra v Brežicah. ObSS pripravlja zanjo gradivo o samoupravljanju v družbenih službah in obratih s sedežem zunaj občine.

Srednjeročni program na zboru občanov

Od 1. do 15. novembra bodo v brežiški občini sklicevali zbor občanov. Obravnavali bodo program srednjeročnega razvoja, ki ga je dala v razpravo občinska skupščina. Vzporedno bo na zborih tekla tudi razprava o osnutku novega zakona o kmečkem zavarovanju. V razpravo o srednjeročnem planu se bo povsod vključila Socialistična zveza.

SZDL o odprtem pismu

Odprto pismo občinskega komiteja Zveze komunistov za pomladitev članstva v ZK je izvršni odbor občinske konference SZDL obravnaval skupaj s predsedniki krajevnih odborov. Podobno kot v drugih družbenih organizacijah so tudi v vrstah Socialistične zveze pozdravili vsebinsko pisma, vendar so menili, da bi morali pri sprejemanju novih članov upoštevati prav vse kvalitete kandidatov, obenem pa odpreti vrata za izstop vsem tistim komunistom, ki so izgubili ugled in iz kakršnihkoli razlogov ne sodijo več v ZK.

Prostovoljci na Silovcu

Vaščani na Silovcu pri Sromiljah grade vodovod. Krajevna skupnost jim bo dala denarno pomoč, občinska skupščina pa je prispevala do sedaj 350 metrov cevi. Nekaj jih bo še dokupila. Precejšnji delež stroškov so prevzeli vaščani na svoja ramena. Vse delo bodo opravili prostovoljno.

Cebelarji krožek, ki ga na osnovni šoli v Veliki Dolini vodi učitelj Jože Sumlaj, ima dva panja čebel. Ni še dolgo tega, kar so stočili 10 kg medu in ga dali šolski kuhinji za priboljšek otrokom. To jesen si bodo mladi čebelarji postavili večji čebeljak. (Foto: J. Teppey)

TRGATEV NA PIŠESKEM IN BIZELJSKEM JE KONČANA

Namesto treh bo polna le ena klet

Kmetijska zadruga odkupuje liter vinskega mošta po 310 do 350 starih din — Kmetje stiskajo v mošt tudi jabolka, vendar jim zmanjkuje posode — Sadja za ozimnico skoraj nimajo, ker je vse obtolčeno in sproti gnije — Zadruga pogreša polnilnico

Jesen je zlato obarvala pokrajino. Po vinorodnih poljih je utihnila pesem obiralcev sladkega grozdja. Marsikje ni bilo vriskov. Neizpeti so zamrli s tistim dnem, ko je ledena toča uničila upe na bogato trgatve.

V kmetijski zadrugi na Bizeljskem so mi pripovedovali, da bi bil to jesen donos vinogradov precej večji, kot so ga planirali. Pridelek so zavarovali po planu, zato je škoda še toliko večja. In ravno letos bi to področje predstavili iz prvega nevarnostnega razreda v drugi nevarnostni razred.

V Pišecah toča ni prizadela vinogradov. Imeli so lep pridelek. Zadruga ima tam 14 hektarov zasajenih s trto.

Vodovod na Jesenicah

Občani z Jesenic so zaprosili krajevno skupnost in občinsko skupščino za pomoč pri urejanju vodovoda. Sedaj so brez njega. Sami so pripravili precej prispevali in bodo v kratkem začeli prostovoljno delovno akcijo. Vodovod bodo priključili na mokriško zajetje. Krajevna skupnost jim je obljubila denarno podporo, vendar trenutno obljube še ne more izpolniti. Letos za svoje načrte še ni prejela nič denarja.

NOVO V BREŽICAH

■ NEKATERI ČLANI MLADINSKE EKIPJE IZ TOLMINA, ki so bo v oddaji »Spoznavajmo svet in domovino« 28. oktobra pomešali z mladinci iz Brežic, so minul teden obiskali Brežice. Ogleдали so si Posavski muzej, Zavod za kulturo, Cateške toplice in Mokrice. Bil so tudi v Dobovi. Člani brežiške tekmovalne ekipe jim bodo ta teden vrnil obisk.

■ DANES SE BODO V PROSVETNEM DOMU še drugi zbrali prijavitelci tečaja za snemanje in predvajanje filmov. Tečaj te vrste v Brežicah prvič organizira domači Foto-kino klub. V uvodnem predavanju so se slušatelji seznanili z ustrojem in delovanjem filmske kamere. Predavanja bodo vsak četrtek. Interesenti se še vedno lahko vpišejo v tečaj.

Ti nasadi so dali približno 13 vagonov vina.

Letos kleti ne bodo polne. V Pišecah in Stari vasi bodo sodi ostali prazni, napolnili jih bodo samo v Orešju. Zadruga odkupuje mošt po 310 do 350 S din liter.

Kmetje na Bizeljskem ima

Oglašujte v DL!

jo velike količine jabolk. Stiskajo jih za mošt, vendar jim zmanjkuje posode. Sadje je obtolčeno in zelo hitro gnije. Zadruga jim pomaga iz zagate z odkupom, vendar ne more prevzeti vseh količin. Sadje prodaja najprej v Ljubljano, Kranj, Celje in Koper. Če bi imela lastno polnilnico, bi jabolka stiskala in ponudila na tržišče sladek mošt. V prihodnosti računajo v zadrugi tudi na to pridobitev. Za sedaj pa si bo vsak sadjar pomagal tako, kakor bo vedel in znal.

ZAČELE SO SE USTANOVNE KONFERENCE KRAJEVNIH ORGANIZACIJ

Tovariški klic za poživitev dela v ZK

Na konferencah se bodo komunisti opredelili za nove delovne oblike in metode — Sprejeli bodo programe za nekaj mesecev naprej — Dogovorili se bodo o sprejemanju novih članov, da bi v delu organizacij združili izkušnje zrelih let z zavzeto vneto mladih

Do 25. oktobra bodo v novih krajevnih organizacijah Zveze komunistov končane ustanovne konference. Organizacijske, vsebinske in kadrovske jih bodo pripravili sekretarji dosedanjih osnovnih organizacij na posameznih območjih.

Občinski komiteji ZK pričakuje, da bodo konference jasno nakazale prelomnico v dosedanjem delu komunistov. Zato naj bi bile temeljito

priljubljene. V gradivu za konferenco nikjer ne sme izostati pregled političnega stanja na območju krajevnih organizacij, informacija o socialnem in starostnem sestavu članstva nove KO ter v zvezi s tem naloge za pomladitev vrst Zveze komunistov.

Ustanovne konference pomenijo za članstvo že delovni dogovor. Udeleženci se bodo na njih podrobneje seznanili z možnostmi in metodami dela komunistov v okviru novih organizacijskih oblik in se opredelili za nekatere bližnje naloge.

Vse krajevne organizacije

bodo ustanovile krožke bodisi za preučevanje družbeno-gospodarskih in samoupravnih vprašanj, za mednarodno politiko, vzgojo in izobraževanje mladih, za socialistično moralno in etiko in druga vprašanja. Za delo v krožkih se bodo člani krajevnih organizacij opredelili po svojih nagnjenjih, za vodenje krožka pa bodo izvolili vestnega organizatorja.

Krajevne organizacije bodo na konferencah sprejele delovne programe za krajše obdobje. Takoj po ustanovnih konferencah KO bodo v delovnih organizacijah sklicali

aktivne Zveze komunistov, izvolili njihove sekretarje in se dogovorili za način dela v aktivih.

Vsi tisti komunisti, ki prebivajo na območju krajevnih organizacij, sicer pa so povezani v organizacijah ZK zunaj občine ali v JLA, so dolžni sodelovati v vseh oblikah dela krajevnih organizacij. Krajevne organizacije jih lahko volijo tudi v svoje organe.

Konec oktobra ali v začetku novembra bo zasedala prva občinska konferenca Zveze komunistov. Razen reorganizacije bo obravnavala vrsto vprašanj, povezanih z uresničevanjem gospodarskih reforme v občini. Konferenca bo štela 75 članov, ki jih bodo izvolili na ustanovnih konferencah novih krajevnih organizacij.

POZIV NA PROTESTNO ZBOROVANJE V BREŽICAH

Zaustavite vojno v Vietnamu!

21. oktober je dan mednarodne solidarnosti z vietnamskim ljudstvom. Republiški koordinacijski odbor je poslal slovenski javnosti poziv stockholmske konference o Vietnamu, v kateri sodelujejo mirovne organizacije 62 držav.

Dan solidarnosti z Vietnamom naj torej pokaže Johnsonovi vladi v ZDA, da žele številni narodi sveta zaustaviti to umazano in krivično vojno. Tako bi vzklik »Pre-

nehajte z vojno!« postal resničnost spričo skupne akcije vseh pošteno mislečih ljudi na zahodu in vzhodu, na severu in jugu, ne glede na nacionalnost in njihovo politično prepričanje in ne glede na raso in religijo, ker je to osnova za svetovni mir in blaginjo človeštva.

Po naši deželi se bodo v soboto po delovnih organizacijah in šolah zvrstila številna protestna zborovanja, ki se

jim bodo pridružili tudi občani brežiške občine. Ob 17. uri se bo začelo protestno zborovanje v prosvetnem domu, na katerem bodo sodelovali kolektivni delovnih organizacij, dijaki srednjih šol, učenci zaključnih razredov osnovnih šol ter številni mladi ljudje iz vse občine.

Z zborovanja v Brežicah bodo udeleženci poslali protestno pismo. Prebivalci brežiške občine, pridružite se in obsodite nesmiselno vojno!

Na svidenje v galeriji

V soboto, 21. oktobra, bodo ob 17. uri v krški galeriji odprli razstavo umetnin slovenskih impresionistov Jakopiča, Jame in Strenena. Predstavili bodo 21 njihovih del, kolikor so jih zbrali na območju krške in brežiske občine. Uvodno besedo bo imel dr. Emilijan Cevc. Vodstvo galerije se priporoča za obisk.

Koprivnica vabi!

Koprivničani vabijo na odkritje spominske plošče padlim borecem, ki bo v nedeljo, 22. oktobra, ob 9. uri pri osnovni šoli v Koprivnici. Pripravljen je lep kulturni program, na slavnosti pa bo govoril predsednik ObS Krško Stane Nunčič.

OBETAJO SE RAZVESELJIVE SPREMEMBE V DELU

Občinski sveti iz sence na plan!

Na ramena svetov preložena večja odgovornost — Noben ukrep v občini ne sme biti odvisen od volje posameznika — Člani svetov se bodo morali poglobiti v problematiko, o kateri bodo odločali

V Krškem so se odločili za temeljito spremembo skupščinskega dela, da v prihodnje ne bi več akcijsko reševali nobenih pomembnih vprašanj. Za takšno pot so se izrekli na skupnem posvetu vsi predstavniki svetov, predsednik in podpredsednik občinske skupščine, oba predsednika zborov ObS in predstavniki družbeno-političnih organizacij.

Začenja se torej pomembna prelomnica v delu skupščine. Ta mora do vseh vprašanj zavzeti trdno in enotno stališče, tako da noben ukrep v občini ne bo odvisen od volje posameznikov. Odgovornost svetov se povečuje in prenaša v javno življenje. Časi, ko bi odgovarjal in nastopal v javnosti samo župan, naj se ne bi več povrnili.

Konference ZK

Od 25. septembra dalje se v krški občini vsak dan vrstijo konference osnovnih organizacij Zveze komunistov. Na njih razpravljajo o vlogi in delu članov v komunalni samoupravi in o reorganizaciji ZK.

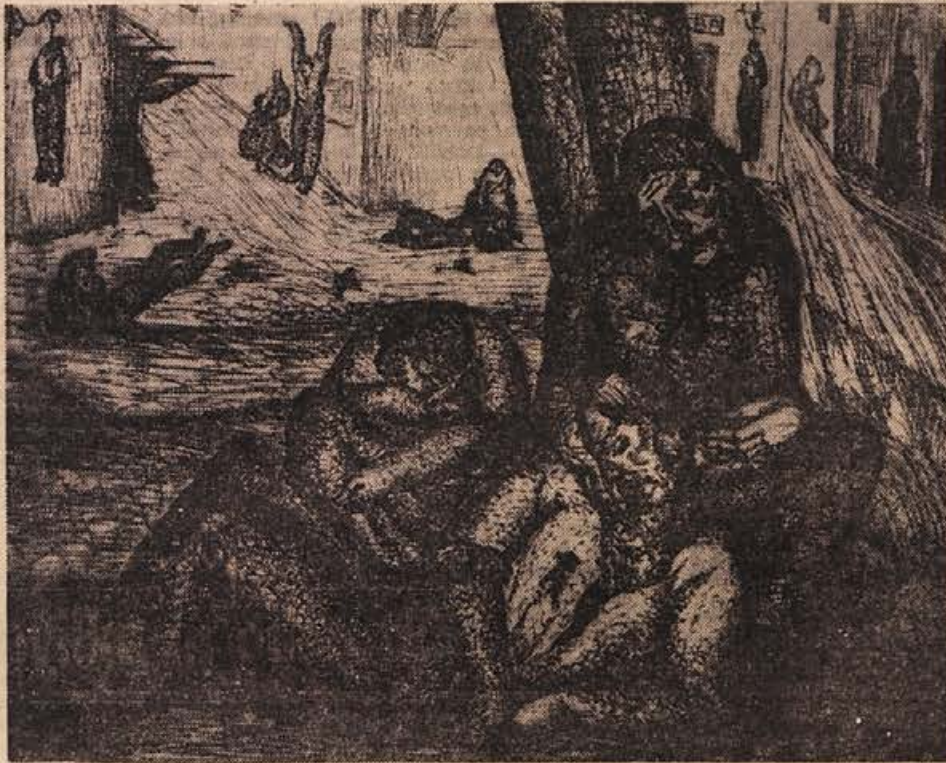
Na konferencah v delovnih organizacijah poskušajo kar najbolj kritično oceniti vlogo komunistov pri uresničevanju gospodarske in družbene reforme.

Posvet o carinah

S predstavniki delovnih organizacij, ki uvažajo oz. izvažajo, bo občinska konferenca SZDL v Krškem sklicala posvetovanje. Udeležili se ga bo zvezni poslanec organizacijsko-političnega zbora Franc Setinec. Na posvetu naj bi sleherni udeleženec povedal svoje pripombe glede dosedanje carinske politike, da jih bodo upoštevali sestavljavci novega zakona o carinah.

Povečano odgovornost zahteva od voljenih predstavnikov v skupščini in njenih organih bolj zavzeto in bolj kvalitetno delo. Puščice iz javnosti bodo letele na vse vrhove, ne samo na župana. Stališča, za katera se bodo odločili, bodo morali vsi enotno zagovarjati in se boriti za uresničitev načrtov v dobro napredka v občini.

J. T.

Jože Gorjup: STRELJANJE TALCEV — Gornjo grafiko je nadarjeni in prezgodaj umrli kostanjeviški rojak izdelal 1930 v Florenci, kakor da bi slutil grozo vojnih dni, ki je 21. oktobra 1943 globoko pretresla tudi njegovo rodno mesto. Okupatorji so na ta dan streljali v Kostanjevici talce, na trgu pred Miklavžovo cerkvijo pa so postavili kot strašilo vislice. Slučaj ali vizija umetnika? Ne vemo, upodobitev pa se pretresljivo sklada s strahoto zadnje vojne.

Krajevni praznik Kostanjevice

V soboto, 21. oktobra, bo minilo 24 let, odkar so pridrli v Kostanjevico Nemci, pobrali moške in jih zvečer za Krško petindvajset postrelili. Istega dne so pobili trinajst mož na Prekopi, nekaj pa tudi drugod, tako da je tega krvavega dne padlo v Kostanjevici in okoliških vaseh petinštirideset mož. V počastitev spomina na padle je Kostanjevica že pred več kot desetimi leti razglasila 21. oktober za spominski dan in svoj krajevni praznik. Letos ga bo slavila takole:

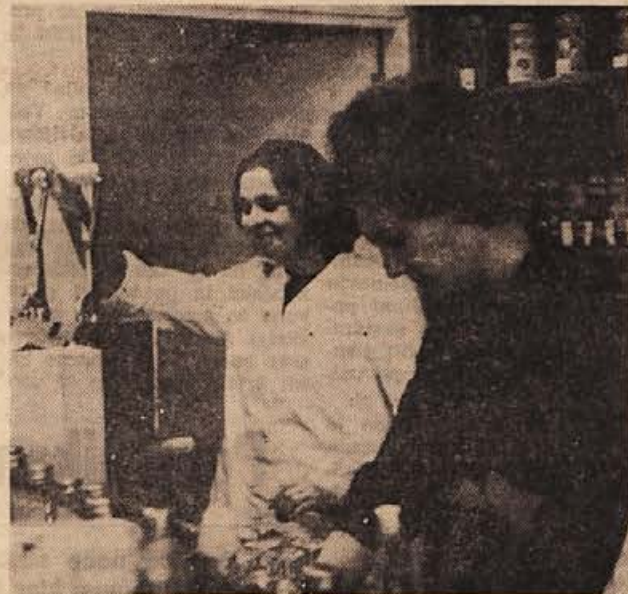
V petek, 20. oktobra ob 18. uri zvečer bodo prižgali plamenico na grobu talcev in festivalske plamenice pred domom kulture. Takoj nato bo v domu kulture akademija, kjer bodo nastopili kostanjeviški pionirji — člani PD »Lojze Košaka«, nato pa še člani KPD »Slovenski doma« iz Zagreba, ki bodo izvajali koncert slovenskih narodnih in umetnih pesni. Prireditev pripravlja PD »Lojze Košaka« skupno z Dolenjskim kulturnim festivalom in z PD

»Slovenski doma« iz Zagreba ter bo brez vstopnine.

V soboto, 21. oktobra — to je na sam krajevni praznik — pa bo v okviru prireditve Dolenjskega kulturnega festivala nastopila Drama SNG iz Ljubljane z Remčevovo dramo v treh dejanjih »Delavnica oblačkov«. Delo je doživelo v Ljubljani izreden uspeh in kar 40 ponovitev! Godi se v današnjem času in živo posega v naše nape in probleme. V glavnih vlogah nastopajo znani slovenski igralci: Bert Solter, Rudi Kosmač, Štefica Drolčeva, Ivanka Mežanová, Angelca Hlebcetova, Mila Kačičeva, France Presetnik, Stane Sever in drugi.

Na to izredno umetniško doživetje vabimo tudi ljubitelje gledališča z Dolenjske in Spodnjega Posavja! Vstopnice za to predstavo so že v prodaji v kostanjeviški trafikci, lahko pa jih naročite tudi po telefonu, če pokličete številko 19.

Vijudno-vabljeni!

V bifeju samopostrežne trgovine na Vidmu postrežejo goste že navsezgodaj zjutraj. Na izbiro imajo vse vrste pijač, odlično kavo in topla jedila. Za mnoge, ki zjutraj hite v službo, je to priročna ekspresna zajtrkovalnica. (Foto: J. Tepey)

ALI LAHKO ŠOLA V SEDANJH PROSTORIH IZPOLNJUJE SVOJE ŽIVLJENJSKE NALOGE?

Šola z zvezanimi rokami

(Nadaljevanje in konec)

(Z besedami »odgovorni za šolstvo« mislim na vse, ki imajo ali pa nimajo šoloobveznih otrok, predvsem pa na tiste, ki so na odgovornih položajih, a nimajo posluha za reševanje širših družbenih potreb.)

V zelo slabem stanju je tudi stara stavba osnovne šole na Vidmu, to je na levem bregu Save Zastarela so okna, vrata, tla v učilnicah in prav tako kakor v Krškem tudi šola na Vidmu nima niti enega kabineta. Zelo slabo je opremljena tudi učilnica. Zato se prosvetni delavci, ki poučujejo, upravičeno sprašujejo, kako naj v sedanjih pogojih uspešno predelajo z učenci učni načrt, za katere-

ga vemo, da je najzahtevnejši od vseh nekdanjih učnih programov, ko pa nimajo na razpolago niti osnovnih učnih pripomočkov niti primernih delovnih prostorov!

Poudariti moram, da je osnovna šola v Krškem centralna šola in da obiskujejo

Piše Slavko Smerdel

višje razrede tudi učenci s podružničnih šol iz Zdol in Dolenje vasi.

Pogostokrat slišimo pripombe, da današnja mladina nima pravega zanimanja za delo in učenje in da je pomehkušana. Res je, da vidimo tu pa tam kakega mladega človeka, ki se izmika delu in se nedostojno vede. Na splošno pa lahko trdim, da

je današnja mladina dobra in zdrava, manjka pa ji dobro organiziranih oblik rekreacije, kjer bi si lahko krepila telo in si tako pridobivala novih moči za nadaljnje delo. Brez dvoma je, da ima tu najpomembnejšo vlogo šport. In če pogledamo resnici v oči, na centralni osnovni šoli ima 842 učencev in nekaj nad 300 dijakov srednje tehniške šole na razpolago skromni telovadnici v krški osnovni šoli in pa v dvoranah TD »Partizana«. Ti dve telovadnici lahko uporabljajo le učenci višjih razredov (od VI. raz. dalje), ostali učenci pa morajo telovaditi v svojih učilnicah ali pa na prostem. Vsi tudi vemo, da so pri nas v zadnjih letih tako mile zime, da se otroci prav malo sankajo in

smučajo in da je slabo vreme skoraj od druge polovice meseca oktobra pa tja do maja.

Zaradi dvoizmenskega pouka in šolske malice nam primanjkuje časa za odmor, ki je tudi eden izmed pogojev za dobro učenje. Mimogrede omenjam še učence, ki prihajajo dopoldne v šolo brez zajtrka, popoldne pa brez kosila, a v šoli jim ne moremo pripraviti izdatnejših toplih obrokov. Najbolj prizadeti so učenci vozači, ki so dnevno zdoma tudi 9 ur in več.

Starši, govorimo o naših otrocih

V tem sestavku sem navedel le nekaj problemov, s katerimi se srečujemo pri vsakodnevnem delu. Nikomur ne sme biti vseeno, v kakšnih pogojih odrasča in se usposablja naša mladina in kolikšen del znanja, ki si ga pridobiva v šoli, bo lahko tu-

di koristno uporabljala v življenju.

Ali naj se v nedogled odvisa pouk v neprimernih učilnicah ob borni tabli, ob občutnem pomanjkanju učil?

Ali lahko pričakujemo od mladine, ko bo odrasla, da bo sposobna še uspešneje nadaljevati naše delo na vseh področjih gospodarskega in kulturnega življenja?

Skrajni čas je, da ne odlašamo več in da se čimprej odločimo, čemu se bomo za nekaj časa odpovedali, in da začnemo graditi novo šolo. Ne čakajmo rešitve brez sodelovanja nas vseh! Z dobro voljo in skupno močjo bomo premagali tudi navedene težave. Naj bo leto 1968 za nas vse en sam šolski delovni dan!

Mlinarčkov France — osemdesetletnik

France Kodrič, po domače Mlinarčkov France, je te dni preko račil 80-letnico življenja. Rodil se je 27. septembra 1887 v Dolu potlačnemu mlinarju z nekaj krpami zemlje in tudi sam postal mlinar. Leta 1905 je odšel v Ameriko in bil zaradi gospodarske krize 6 mesecev brez dela. Med brezposelnostjo se je France v Ameriki preživljal s harmoniko.

Igral je v gostilnah. Z njim je bil tudi sorodnik, ki pa se je vedno jezil, kadar je France raztegnil meh.

Cez dve leti se je vrnil iz Amerike in dobil delo pri mlinarju Janezu Cuharleku v Vel. Malencah, 1913 in 1914 pa je bil mlinar pri Janezu Kerinu v Podbočju. Naslednji dve leti je France mlinar pri Jožetu Kalinu v Bregani, šel v vojno, po prvi svetovni vojni pa bil nekaj časa pri stricu v Suti, dokler se ni 1922 preselil v Dol, kjer živi še danes. Mlinarčkov France je bil med ustanovitelji SOKOLA, član gasilskega društva, lovec, ribič in aktiven sodelavec NOV. Ima medaljo za zaslugue za narod in priznanje kot najstarejši član PGD Podbočje. Čeprav precej star, včasih še zalga na harmoniko ali se odpravi na lov. Radi bi, da bi še kdaj veselo raztegnil meh, saj ga je prijetno poslušati!

J. S.

Objestneži niso dobrodošli

S cvetjem na oknih sprejema Turist hotel Sremič svoje goste. Tudi okolico ima lepo urejeno, zasajeno s travo in okrasnim grmičevjem. Vsak teh prizadevanj ne zna ceniti. Se so gostje, ki iz objestnosti spulijo palmo, odlomijo vrh mlademu boru, v notranjih prostorih pa po možnosti kaj razbijajo. Ti seveda niso dobrodošli.

Velika izbira pralnih strojev

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem imajo na zalogi naslednje superavtomatske pralne stroje:

- CANDY 45
- CANDY 75
- ZOPPAS 570
- CASTOR 409
- CASTOR 509
- REX — GORENJE S—52
- REX — GORENJE 275
- CLEAN 409

Obiščite prodajalno in zadovoljni boste z izbiro in nakupom!

DROBNE S SENOVEGA

■ NA OSNOVNI SOLI SENOVO so podražili šolske malice od 10 na 12 dinarjev mesečno. S podražitvijo bi morali malice izboljšati, otroci pa se pritožujejo, da dobivajo samo kruh z marmelado. Šolarji so zbrali večje količine krompirja in zelja za enolončnice. Dobivali jih bodo enkrat na teden.

■ DELAVSKI SVET RUDNIKA je na zadnji seji raspravil o disciplinskih prekrških nekaterih članov, ki neopravičeno izostajajo z dela. Po krški raspravi so vsem izrekli strogi zadnji ukor, enemu članu pa so zaradi hujskih prekrškov odpovedali delo.

■ ODKAR RASTEJO GOBE, so v senovskih mesnicah prodali veliko manj mesa. Zadnji mesec so živel ljudje pretežno od gob, ker so s tem precej prihranili, zlasti šole, če so jih sami nabrali.

V ponedeljek seja skupščine

Po dveh mesecih odmora bo imela v ponedeljek, 23. oktobra, občinska skupščina Sevnica seja. Na njej bo največ pozornosti posvetila problematiki gozdarstva in zaposlovanja v občini. Poleg tega bo obravnavala več odlokov, sklep o pooblastitvi Regiona Brežice za izdelavo urbanistične dokumentacije in o pooblastitvi Zgodovinskega arhiva Celje za opravljanje arhivskih nalog na območju občine.

Svet za gospodarstvo in finance je že razpravljal o nateju in dodelitvi več posojil. Sprejete sklepe bo predložil v potrditev skupščini. Občina bo najela dodatno posojilo v znesku 30.000 Ndin za dograditev šole na Primožu. Gradnja je namreč zaradi oddaljenosti in dodatnih del precej dražja, kot je bilo predvideno v predračunu. Za nakup kombija prosi temeljna izobraževalna skupnost za odobritev posojila v znesku 18.300 Ndin. Ravno tako je TVD Partizan Sevnica zaprosil za odobritev posojila za asfaltiranje igrišča pred svojim domom, kjer bi po ureditvi mladina lahko imela kotalkališče, igrišče za roket, odbojko in košarko, pozimi pa drsališče, kar bi bila pomembna pridobitev za Sevnico.

Skupščina je poslušala poročilo tržnega inšpektorja in komisije za podeljevanje delovnih odlikovanj.

Nove možnosti za gradnjo hiš

Nedavno tega je svet za urbanizem in komunalne zadeve sklenil odpraviti rezervat, ki je bil pred nekaj leti določen za gradnjo nove ceste ob Savi in za nov most čez Savo. Za te namene je bil zagotovljen prostor med nadvozom in Savo v Šmarju, zato bo tu v prihodnje mogoče graditi stanovanjske hiše. Odločitev je utemeljena s tem, da nadvoz v Šmarju zadostuje za sedanji promet v Sevnici, novomeško cestno podjetje pa je savski most letošnjo pomlad popravilo, tako da bo vožnja po njem še precej časa varna.

Pooblastilo celjskega arhivu

Svet za splošno upravo sevniške občine je 10. oktobra sklenil pooblastiti celjski zgodovinski arhiv za opravljanje arhivskih nalog na področju občine. Za te namene gre iz občinskega proračuna nekaj denarja, uresničenih pa je že tudi bilo nekaj nalog. Ker pa v občini ni nobene ustanove, ki bi zbirala zgodovinsko gradivo, bo to delo opravljal celjski arhiv.

Mar mladi nimajo veselja do petja?

Na drugo vajo novoustanovljenega sevniškega pevskega zbora je prišlo več pevcev kot prvič, vendar so bili med njimi predvsem starejši ljubitelji petja. Zaželeno je, da bi tudi mladi sodelovali, saj bo le tako mogoče stalno delovanje zbora, ki se mora pomlajevati.

Kaže, da bo Sevnica kmalu dobila tudi godbo na pihala, ki jo bo vodil Rudolf Starič, vendar pa bodo težave s pridobivanjem godbenikov. Za instrumente zaenkrat še ni denarja.

Na slavlje v Krmelj, kjer so ob občinskem prazniku podelili domicil XII. brigadi, je prišel tudi zvezni poslanec Viktor Avbelj. Na sliki: pionirka iz Krmelja priprena gostu šopek. (Foto: M. Vesel)

V SEVNIŠKI OBČINI NI VSE ČISTO

Prodajali so pokvarjeno vino

Iz prodaje izločeno vino bodo predelali v tehnični alkohol, nekaj vina pa prečistili - Gostilničarji predelali v žganje 1.500 l vina

Pri rednih pregledih gostinskih lokalov zaradi ugotavljanja kakovosti vina in drugih alkoholnih in brezalkoholnih pijač je občinski tržni inšpektor ugotovil, da prodajajo gostilničarji vino, ki je bilo že po videzu sumljive kvalitete. Vzorce za kemično analizo je vzel pri dveh zasebnih gostilničarjih, v vinotoču Istra-eksport v Sevnici in pri enem črnem vinotoču.

Zavod za zdravstveno varstvo v Celju je po analizi ugotovil, da noben vzorec odzvetega vina ni primeren za prodajo in uživanje. Občinskemu tržnemu inšpektorju pa je zavod naložil, naj poskrbi, da tega vina gostilničarji ne bodo več točili, temveč bo predelano ali pa uničeno.

Tako neprimerno vino je točil Nande URBIČ iz Sevnice, Savska cesta, ki sploh nima dovoljenja za prodajo alkoholnih pijač. Doslej je bil že večkrat v upravno-kazenskem postopku, vendar so bile kazni tako mile, da ni prenehal s to dejavnostjo. Neprimerno vino so točili tudi zasebna gostilničarja A. Kragl in A. Lipar ter vinotoč Istra-eksporta v Sevnici. Pri

slednjem je bilo treba vino le čistiti.

Zaradi teh ugotovitev je bilo približno 400 litrov vina danega v predelavo za tehnični alkohol, v čiščenje pa je bilo dano okrog 200 litrov. Sami gostilničarji pa so predelali v žganje pribl. 1500 litrov vina.

Za točenje takih pijač pa ni kriviti le prodajalcev. Večkrat je bilo že ugotovljeno, da so tudi proizvajalci »svojevrstni tičis«, ki naravnemu vinu dodajajo vodo, sladkor in celo razne kemikalije, da je pridelek čim večji. Iz tega sledi, da bi morali biti proizvajalci in posredniki odgovorni za prodano vino, za kršitelje pa bi morale biti visoke kazni. Tudi denarne kazni črnim vinotočem bi mo-

rale biti precej večje, ker je teh v Sevnici in okolici precej, do živega pa jim ni mogoče niti z različnimi ukrepi, o čemer smo že poročali v našem glasilu.

Za učiteljska stanovanja na Blanci

S stanovanjskim dvojčkom bodo odpravili dolgoletne težave s stanovanji za prosvetne delavce - Za gradnjo manjka še 60.000 Ndin

Učitelji osnovne šole Blanca, kjer je v letošnjem letu zaposlenih 11 prosvetnih delavcev, v kraju niso imeli primernih stanovanj, zato so se nekateri vozili od doma iz Sevnice ali od drugod. Ravnatelj stanuje v stanovanju v šoli, medtem ko osta-

li v privatnih zgradbah, kjer jim lastniki dajo na voljo kako podstrešno sobico, ki je predvsem pozimi povsem neprimerna za bivanje.

Zaradi tega so po dolgoletnih naporih in zahtevah, da se tudi na Blanci zgradi kako stanovanje za učitelje,

pred mesecem pričeli graditi stanovanjski dvojček. Za gradnjo pa do nedavna ni bilo urejeno, kdo bo sploh investitor. Na sestanku 11. oktobra, ki so se ga udeležili predstavniki občinske skupščine, temeljne izobraževalne skupnosti in Komunalnega stanovanjskega podjetja, je bilo sklenjeno, da bo investitor Komunalno stanovanjsko podjetje.

Celotna investicija, brez stroškov za izdelavo načrtov in električno instalacijo, bo veljala 195.000 N din. Vse šole so se pogodbeno obvezale, da bodo za gradnjo dale na razpolago denar stanovanjskega prispevka, s čimer bo do konca leta zbranih 115.000 Ndin. Komunalno stanovanjsko podjetje in občina pa bosta prispevali 15.000, medtem ko še ni rešeno, kdo bo poravnal razliko 60.000. Vse denar je dan kot posojilo, ki ga bo potrebno v prihodnjih letih vrniti. Komunalno stanovanjsko podjetje bo anuitete poravnalo do višine vsakoletne amortizacije, medtem ko bo izvršni odbor TIS z upravitelji šol razpravljal na skupnem sestanku o odplačevanju ostalega dela anuitet, ki naj bi bil vnesen v finančne plane TIS Sevnice.

Pomanjkanje sodelovanja z občino

GG Brežice noče slišati za potrebe sevniške občine, kjer ima svoj obrat

Večina občin, zlasti gospodarsko manj razvitih, si ob naraščajočih družbenih potre-

bah in zmanjševanju proračunov pomaga tako, da zbirajo prispevke gospodarskih organizacij. Te ponavadi niso gluhe, če je treba pomagati pri stvarih, ki so splošno koristne in potrebne. Ponavadi je tak denar tudi zelo dobro naložen, saj gre za določene namene, in je tisti, ki ga zbirajo, pred delovnimi organizacijami zanj tudi odgovoren.

Loka: dela v prosvetnem domu

Odbor prosvetnega društva »Primož Trubar« v Loki se je na zadnji seji odločil za popravilo tal v prosvetnem domu. Zmenili so se, da bodo uredili armirano ploščo, nanjo pa v prihodnjem letu ploščice. Dela bo vodil zidar, člani pa bodo pomagali brezplačno. Odbor želi, da bi pri popravilu doma pomagala tudi druga društva in organizacije, ki uporabljajo dvorano. Računajo tudi na pomoč delovnih organizacij. Kasneje bo treba urediti še okolje doma. Za zdaj še ne morejo povečati garderobe, ki je zelo majhna.

S. Sk.

Zasilno rešena stiska

Sevniška glasbena šola je v petih letih obstoja v zelo skromnih razmerah dosegla lepe učne uspehe

Kar 101 učenec je letos obiskoval tečaje pri oddelku za glasbeno vzgojo, dolga pa je vrsta prireditvev, na katerih so se mladi ljubitelji glasbene umetnosti predstavljali poslušalcem po vsej sevniški občini. Vse to je bilo doseženo s tako malo denarja, da je malone čudno, če je oddelek kljub nesebičnemu razdajanju vzgojiteljev sploh še obstajal.

Letošnjo jesen se je vpisalo čez 90 slušateljev, med njimi največ za pouk harmonike, za kitaro, violino in klavir. Še avgusta je bila ta-

ko huda stiska s prostori - z njo so že od ustanovitve največje težave - da bi bilo vodstvo glasbenega oddelka prisiljeno odložiti začetek rednega pouka, če se ne bi na koncu razmere vendarle vsaj zasilno uredile. Že vsekoli se vzgojitelji in slušatelji stiskajo pod različnimi strehami, celo v zasebnih stanovanjih in pisarnah, letos pa so se razmere še zaostriše in malo je manjkalo, da ni bil pouk bistveno okrnjen.

Glasbeni pouk se je že tako utrdil, da so celo manjše šole začele povpraševati, kako bi tudi pri njih organizirali tovrsten pouk. V središču občine bo treba v prihodnje izboljšati razmere glasbene šole, saj je ni mogoče več poprašati.

Krvodajalske značke in lep literarni večer

Na območju Krmelja, ki zajema tudi osnovni organizaciji RK Tržišče in Sentjanž, je bila v letošnjem septembru uspešna krvodajalska akcija. Zlate in srebrne značke bodo krvodajalcem podelili 26. oktobra ob 17. uri v krmeljskem domu Svobode, kjer bo tudi literarni večer.

Na območju Krmelja že tri leta ni bilo krvodajalske prireditve, zato se na to lepo pripravljajo. Zlate značke bodo razdelili med štiri, srebrne značke pa med 33 krvodajalcev. Dobili jih bodo tisti, ki so darovali kri 10-krat oziroma 5-krat. Ob tej priložnosti bodo s knjigami nagradili pet učencev iz tržiške in krmeljske osnovne šole, ki so napisali najboljše naloge z naslovom »Kri rešuje življenje«.

Krvodajalska proslava bo združena s kulturno prireditvijo. Glavni odbor Prešernove družbe in Ljubljani je spet pripravil organizirati v sevniški občini literarni večer. Odločili so se, da bo ta prireditvev v Krmelju, kjer književnici še nikoli niso nastopili. Na prireditvi bo Prešernova družba z žrebom razdelila med obiskovalce nekaj svojih izbranih knjig. Pomnilni bi, da bodo letos pri tej družbi izšle poleg petih rednih še naslednje knjige: Mali kmetijski stroji, Spletiko in kvačko in Sodobno kuhanje v družini. Na knjižno zbirko se bodo bralci lahko naročili tudi po literarnem večeru.

Pol gostilničarjev prosi za olajšave

Kar 16 od 32 gostilničarjev, kolikor jih je v sevniški občini, je zaprosilo svet za gospodarstvo in finance, da bi jim zmanjšal nekatere družbene davke, ker so obnavljali lokale. Ugotovljeno je bilo, da ni mogoče ugoditi vsem prosičem, ker nimajo prave evidence ali pa hočejo izrabi olajšave tudi v druge namene. Svet je menil, da je treba ugoditi tistim gostinjskim zasebnim obratom, ki so pomembni za občino in razvoj turizma.

Javne luči ne bodo več ugašale

Ni še dolgo, kar sta prišla v Loko električarja in pregledala luči javne razsvetljave. Zarnice niso gorele že najmanj 14 dni. Za odpravo napake se je zavzel zlasti Ivan Gorišek iz Račice, delavec pri sevniški elektro enoti. Zagotovil je, da bo javna razsvetljava v prihodnje delovala nemoteno.

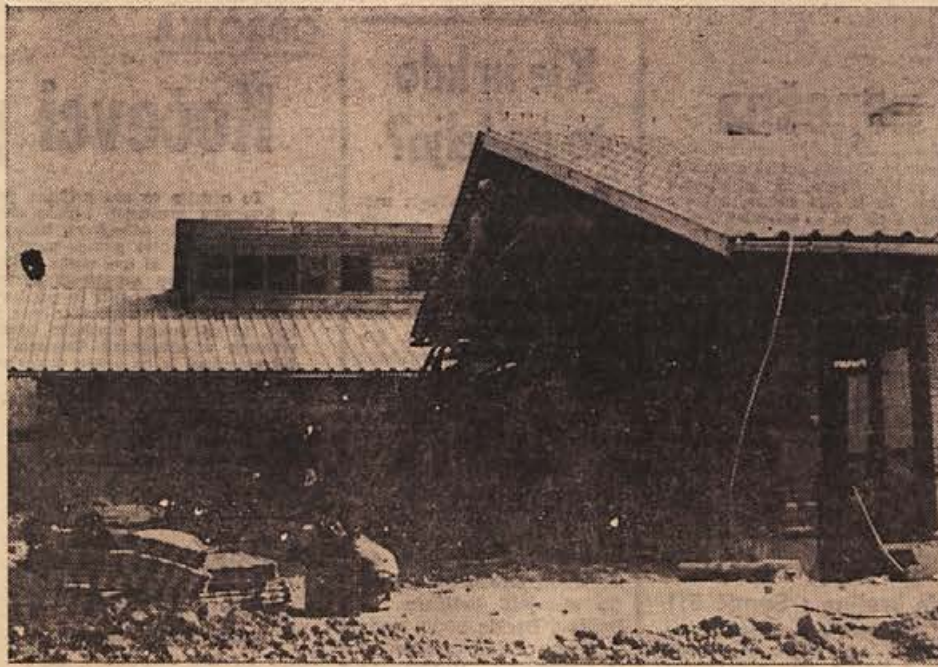
V „GRMADI“ že gre na bolje

Izgubo je treba čimprej odpraviti

Družbeno gostišče Grmada v Trebnjem je v zadnjem letu naredilo lep napredek. To dokazuje tudi povečan obisk gostov in izkazan denarni promet, ki se je od lani povečal za več kot četrtino. Kljub temu pa je imelo gostišče v prvem polletju malo manj kot tri četrt milijona starih dinarjev izgube. Pri ugotavljanju vzrokov je bilo znova ugotovljeno, da plačuje gostišče največje družbene dajatve izmed vseh gostiln v občini, čeravno nima največjega prometa; zna-ne pa so tudi zahteve po re-

zijskem delu v obratih, ki so družbena lastnina, kar pa močno povečuje stroške.

Posebna komisija si je ogledala poslovanje gostišča in ugotovila, da je treba zmanjšati režijske stroške, kolikor mogoče sproti ugotavljam poslovne rezultate in ukrepati, če je potrebno, povečati pribitek v kuhinji, kajti ta ima največji delež pri izgubi, in čimprej odpraviti pomanjkanje prostorov. Podatki o gospodarjenju v drugi polovici leta kažejo, da se stanje že izboljšuje.

Tako je bilo na gradbišču motela pri bencinski črpalki v Trebnjem pred tednom dni, danes pa je že precej drugače. Z deli zelo hitro, saj bo prav kmalu odprt. (Foto: inž. M. Legan)

CESTA TREBNJE — SLOVENSKA VAS

Črni trak sodelovanja

Črni asfaltni trak na cesti od Trebnjega do Mirne in gladka črna prevleka na trgu v Mokronogu so dokaz plodnega sodelovanja in združevanja sil pri skupnem delu. Velik del Mirenske doline je že povezan s svetom in odpirajo se mu lepe možnosti za gospodarski razvoj in za razvoj turizma.

Ko se je pred nekaj leti začela v gospodarsko nerazviti trebanjski občini akcija za združevanje denarja za modernizacijo te ceste, je bilo več dvomov v uspeh kot pa zaupanja vanj. Asfalt na odseku od Trebnjega do Slovenske vasi in asfaltirani Mokronog sta dokaz, da se da s programskim delom in z

voljo do sodelovanja veliko doseči.

230 milijonov S din je bilo treba odšteti za to: polovico je prispeval Cestni sklad SRS, drugo polovico pa so zbrale delovne organizacije v občini. 115 milijonov našega prispevka je velik znesek. Mnogo razumevanja je bilo potrebnega, preden smo ga zbrali in marsičemu smo se odpovedali na ta račun. Vse priznanje in vso zahvalo smo dolžni tistim podjetjem, ki so se akciji odzvala. Uspeh, ki smo ga dosegli, naj bo spodbuda, da bomo nadaljevali vse do Mokronoga, in naj pomaga k odločitvi tistim podjetjem, ki v sedanjih akcijah niso sodelovali!

POPRAVEK

Popravljamo podatek o izključni ceni za

družinsko stanovanjsko hišo št. 5 v Šentlovcu
ki bo prodana NA JAVNI DRAŽBI 7. novembra 1967 ob 9. uri v Šentlovcu; ta cena znaša

50.320 Ndin

in ne 60.320 Ndin, kakor je bilo v razpisu javne dražbe na tej strani tiskano pretekli četrtek.

Uredništvo lista

Ljudje niso imeli pripomb

Poleti je bil mesec dni javno razgrnjen načrt za zazidalno površino pod trebanjskim pokopališčem in prostora v Starem trgu, vendar ljudje niso imeli pripomb. Pod pokopališčem je bilo najprej predvidenih 49 zasebnih hiš, ker pa morajo biti prebivališča najmanj sto metrov oddaljena od pokopališča, jih bo mogoče zgraditi le 6.

V Starem trgu je bil prostor predviden za gradnjo montažnih hiš. Ker pa zanje ni bilo večjega odziva, je bil načrt spremenjen, tako da bodo večino predvidenih parcel pozidali z zidanimi hišami. Za oba zazidalna načrta so bila že prej preskrbljena potrebna soglasja in so gradnje povečini že začete, tako da sta bila zazidalna načrta sprejeta malo pozno.

ODMEVI REFORME V »KEMOOPREMI«

Kaj boljšega nismo mogli želeli!

Čeprav jih je reforma prizadela, se v KEMOOPREMI z njo pohvalijo – Boljša organizacija dela, opustitev nekaterih proizvodov in boljša kvaliteta izdelkov so ob zmanjšanju števila zaposlenih prispevali k povečanju proizvodnje in k porastu storilnosti

Izdelki KEMOOPREME v Trebnjem so danes za 20 odstotkov cenejši kot pred dva letoma, ko je KEMOOPREMA s 107 zaposlenimi naredila za 108 milijonov S din vrednosti. Letos imajo samo 63 delavcev, v 9 mesecih pa so pri 20 odst. nižjih cenah ustvarili že 262 milijonov S din realizacije!

Do konca septembra so ustvarili 20 milijonov S din skladov, do konca leta pa se jih bo nabralo še vsaj za 5 milijonov S din. Naročil ne manjka: za zadnje četrletje 1967 in za prvo četrletje 1968 imajo podpisanih že za 140 milijonov S din pogodb, razen tega so tik pred podpisom pogodbe z zelo velikim naročnikom.

Direktor Ivan Gole je na vprašanje, kako je pri njih z

reformo, odgovoril: — Prizadela nas je, toda kaj boljšega, kot je reforma, si kljub temu nismo mogli želeli! Zlasti v naši kovinski stroki se je z njo v gospodarskem redu marsikaj spremenilo, in to na boljše! Prinesla nam je veliko težav: bilo je manj naročil, ker je naša dejavnost investicijska, zmanjkovalo je obratnih sredstev, pa tudi glede organizacije dela in storilnosti je bilo marsikaj narobe. Ljudje smo, in nič več, zato se v vse to nismo poglabljali, dokler je bilo dela in denarja dovolj. Zdaj, v reformi, pa je drugače!

Ko je začelo zmanjkovati naročil in se je začel boj za dinar, so kaj hitro izločili iz proizvodnje, ki je bila usmerjena preširoko, več pro-

izvodov, s katerimi je bilo veliko dela in malo zaslužka. S tem se je izboljšala kvaliteta izdelkov, ki so ostali v proizvodnem programu. Ob skoraj 50% zmanjšanju števila zaposlenih so morali seveda krepko spremeniti organizacijo dela; saj so vrednost proizvodnje hkrati povečali za več kot 100 odst.

Z obratnimi sredstvi so se vedno težave. Tu si veliko obetajo od uvedbe menice v plačilnem prometu. Dejavnost v kovinski stroki je investicijska. Kadar izdeluje investicijsko opremo za novo tovarno, delaš 3 ali 4 mesece, preden je oprema gotova, nato se ti čez noč usuje denar... Dobavitelj pa zahtevajo takojšnje plačilo surovin. Z menico, ki bi zapadla v 2 ali 3 mesecih, bi šlo veliko lažje.

Tudi odnos železarn do manjših kovinskih podjetij se je izpremenil: prej niso marale slišati za njihova naročila, danes pa jim že dobavljajo surovine točno po njihovih željah. Le grosisti v železninarski stroki, ki še vedno gledajo na kovinska podjetja vse preveč zviška, bodo morali svoj odnos spremeniti.

Kot je 12. oktobra sklenil občinski komite ZMS, bo letna občinska mladinska konferenca v Trebnjem predvidoma prvo nedeljo v novembru. Na tem pomembnem mladinskem shodu bodo razen organizacijskih vprašanj obširneje obravnavali težave pri zaposlovanju. Ugotovljeno je, da so pri tem močno prizadeti mladi ljudje, ki šele prihajajo iz šol, in ker nimajo delovnih izkušenj, težje dobijo delo.

Solidarnostno zborovanje

21. oktobra bo ob 13. uri v Trebnjem v parku pri spomeniku zborovanje v znak naše solidarnosti z vietnamskim ljudstvom. K udeležbi vabimo vse prebivalce, člane delovnih organizacij in mladino.

Konferenca ZK bo 28. oktobra

Občinski komite ZKS Trebnje je na svoji seji 10. oktobra razpravljal o pripravah na konferenco ZK ter o organiziranosti in delovanju komunistov. Sklenil je, da bo občinska konferenca ZK Trebnje 28. oktobra ob 8. uri. Na njej se bo zbralo 41 v krajevnih organizacijah že izvoljenih članov konference.

Na dnevnem redu je bil predlog sklepa o organiziranosti komunistov in o delovanju organov ZK v trebanjski občini, v katerem so zajete organizacijske nianse delovanja organov ZK. Druga točka je bil predlog poslovnika občinske konference, v katerem so določene pristojnosti konference in način njenega delovanja.

Pocenili so čevlje

Mokronoško čevljarsko podjetje, v katerem dela 17 delavcev je pocenilo navadne (visoke) čevlje za 500 din in obdržalo prodajo na prejšnji ravni. Pocenitev jim je omogočila nižja cena usnja. Zdaj je obrat pred glavno sezono. V denar bodo šli čevlji z gumijastimi podplati, za katere so sklenili že prej pogodbe o prodaji. Največ čevljev prodajo na Dolenjskem in Štajerskem.

Pred kratkim so dobili večje naročilo od METALNE iz Krmelja, za katero delajo težke delavske čevlje z železnimi kopicami. Čeprav sproti prodajo vse čevlje, obrat razmeroma malo zasluži, ker je huda tekma s tovarnami z industrijsko proizvodnjo čevljev. Čevljarsko podjetje je bilo že lani na repu s povprečnimi zasluži. Ob izboljšanjem stanju zasluži niso večji od 55 tisočakov.

Teritorialno načelo organiziranosti komunistov je bilo osvojeno po široki razpravi v vseh osnovnih organizacijah. Z njim je zakonjena dejanska praksa, saj omenjenih 5 krajevnih organizacij ZK deluje že od marca letos.

Za 86.000 Sdin uničenih živil

Občinska sanitarna inšpekcija je letos opravila še čez 100 pregledov in sodelovala v še več komisijah pregledov. Zaradi škodljivosti je bilo po njenem nalogu izločenih in uničenih živil v vrednosti 86.000 Ndin, nekaj kršilcev sanitarnih predpisov pa je bilo predlaganih v postopek o prekršku.

Kot ugotavlja poročilo inšpekcije, so se zadnje leto razmere delno izboljšale, vendar še marsikje ni povsem ustrezno strojim sanitarnim predpisom. Pri tem prihaja večkrat do negotovosti, ko se je treba odločiti, ali lokalni zapretili ali začasno malo pogledati skozi prste. V poročilu inšpekcija znova opozarja na neurejeno kanalizacijo v vseh treh glavnih naseljih trebanjske občine.

77 tisočakov za Vido in Rafaela

V organizirani nabiralni akciji je zbrala sindikalna podružnica med člani kolektiva občinske uprave in družbeno-političnih organizacij v Trebnjem 63.600 Sdin prispevkov, sindikalna podružnica občinskega sodišča v Trebnjem pa 13.500 Sdin. Znesek pričra o dobrosrčnosti članov obeh sindikalnih podružnic, toliko denarja pa je bilo zbrane tudi zato, ker je bila nabiralna akcija dobro organizirana. Posnemajmo lepi zgled!

TREBANJSKE NOVICE

Obvezna vzgoja ZROP

Občinski odbor združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev je začel s pripravami za izpolnjevanje strokovnega programa za izobraževalno leto 1967/68. Predavanja in praktične vaje, ki bodo obvezne za vse rezervne oficirje in podoficirje, se bodo začele predvidoma decembra. Po zaključku predavanj bo testiranje. Zadnjega sestanka, na katerem je komisija za izobraževanje razpravljala o strokovnem programu, se je udeležil tudi predstavnik zveze združenj borov NOV Slovenije Vid Jerič.

Kaj bo za stolpiči?

Urbanistično je potrebno obdelati območje med Rožno ulico in Ljubljansko cesto v Kočevju. Tako je bilo sklenjeno na zadnji razširjeni seji sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve. Urbanistični načrt za ta del mesta bo naročilo Stanovanjsko podjetje, izdelal pa ga bo Projektivni atelje iz Ljubljane. Predvidoma naj bi gradili za sedanjimi stolpiči ob Ljubljanski cesti manjše bloke (petorčke, četvorčke), za temi bloki pa individualne hiše.

Pokvarjeni avtobus

V ponedeljek, 9. oktobra ob 19.15, je odpeljal iz Ljubljane proti Kočevju avtobus SAP, ki se je kvaril na vseh postajah od Turjaka do Ortneka in pripeljal v Kočevje z enourno zamudo. Naslednji dan ob istem času je spet odpeljal iz Ljubljane proti Kočevju verjetno isti avtobus in prispel le do Velikih Lašč, kjer je zaradi okvare obstal. Potniki so morali prestopiti na naslednji avtobus redne proge, ki je pripeljal uro kasneje.

Pri SAP bi morali biti prav gotovo bolj pozorni do potnikov, saj bi bila lahko za koga enourna zamuda avtobusa usodna, na primer zaradi izpihov, pomembnih sestankov itd.

Gorel je hlev

13. oktobra ob 23.45 je začel goreti v Mahovniku hlev Cirila Luzarja. Požar je povzročila sveča, s katero so svetili pri molži. Ogenj je delno pogasil Stane Plut, dokončno pa so ga ukrotili gasilci iz Kočevja. V hlevu se je zažela krava in 10 kokoši. Škode je za okoli 4000 N din.

JUGOPLASTIKA v Kočevju

»Jugoplastika« iz Splita je občinska skupščina Kočevje v sporazumu s Stanovanjskim podjetjem dodelila prostore bivšega kluba SZDL. V teh prostorih bo »Jugoplastika« odprla trgovino. Prostore bo preurejalo Stanovanjsko podjetje Kočevje, trgovina pa bo odprta predvidoma še letos.

Vodovod za 4 naselja

Vaščani Stare cerkve, Gorenja, Konca vasi in Studenca so začeli s pomočjo vodovodne skupnosti napeljevati do svojih vasi vodovod. Del Stare cerkve sicer že ima vodovod, preostali del pa ga bo dobil zdaj skupaj s naštetimi tremi vasi. Občani polagajo cevi s prostovoljnimi delom za napeljevanje vodovoda pa bo precej prispevala vodovodna skupnost. Vodovod bo dograjen v kratkem.

„Trikon“ že med najboljšimi

Letos so uredili obrat konfekcije, do januarja pa bodo obnovili še obrat pletenin — Letos so prodali še enkrat več kot lani — S prodajo nimajo težav

Kočevsko podjetje »Trikon«, ki ima obrata konfekcije in pletenine, se je do letos vedno borilo z različnimi težavami. Ob letošnjem polletju pa je vse presenetilo s svojimi uspehi, saj se je uvrstilo med najboljše delovne organizacije v občini. Tudi tričetrtletni gospodarski rezultati so zelo ugodni, saj so letos prodali za 640 milijonov S din izdelkov ali skoraj še enkrat več kot v istem obdobju lani, povprečni osebni dohodki na zaposlenega so letos večji za okoli 25 odstotkov, skladi skoraj enaki kot ob zaključku preteklega leta, povprečno število zaposlenih pa so povečali od 172 na 180 (medtem ko v tem mesecu zaposlujejo že 220 ljudi).

Prvotni letni plan proizvodnje, ki je znašal 500 milijonov S din, so popravili na 800 milijonov S din, vse pa kaže, da bodo prodali letos za okoli 900 milijonov S din proizvodov.

Take uspehe dosega »Trikon« predvsem zato, ker mu je v novih prostorih uspelo tehnološko urediti konfekcijski oddelek. Postopoma so osvojili vse faze proizvodnje konfekcije — prej so delali v kooperaciji s sorodnimi podjetji — in začeli izdelovati vedno več artiklov. Najprej so delali le moške hlače in posteljno perilo, danes pa še moške športne suknjiče, moške in ženske plašče, ženske kostime; osvajajo pa tudi izdelavo ženskih kostimov iz kombinacije pletenin in usnja.

S prodajo nimajo težav, ker delajo v majhnih serijah, izdelki so dobre kvalitete in po sprejemljivih cenah.

Cene v Ribnici in Kočevju

Pretekli ponedeljek so veljale v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
	cene v Ndin za kg	cene v Ndin za kg
krompir	0,74 do 0,84	0,70
sveže zelje	0,55 do 1	1
kislo zelje	1,84	1,80
fišol v zrnju	4,30 do 4,95	—
čebula	1,60	1,70
česen	10,23	—
solata	2,56	2,30
paradižnik	2,25	2,30
paprika	1,93	2
račič	—	2
ovetšača	3,12	2,70
koranje	1,84	1,50
petersilj	4,86	3,90
ohrovt	1,40	—
rabe	7,35	—
jabolka	1,80 do 2,80	2
hruške	3,75	3,90
pomaranče	5,10	5,60
mandarine	7,50	8,70
limone	5,55	5,40
banane	6	5,70
grozdje	3,50	3,50
breskve	4,13	—
kostanj	1,70	2
ajdva (cena za kos)	0,65 do 0,88	0,68

te in po sprejemljivih cenah. Seveda pa taka proizvodnja zahteva veliko naporov in znanja vseh zaposlenih.

Kolektiv »Trikon« se je že začelo obrestovati večletno vlaganje denarja za modernizacijo podjetja. Doslej so namreč imeli nizke osebne dohodke pa tudi ob zaključku leta niso nikoli delili presežkov.

Vendar pa še niso dosegli vsega, kar so želeli. Popolnoma nameravajo obnoviti še obrat pletenin, za kar so dobili inozemski kredit. Pri najetju posojila so »Trikon« pomagale delovne orga-

nizacije: Kmetijsko gozdarsko posestvo, LHK, Hotel Puhled in INLES Ribnica, ki so mu prodale potrebne devize. Kredit je podjetje najelo za nakup polavtomatičnih pletilnih strojev in še nekaterih drugih strojev za ta obrat. Po rekonstrukciji bodo tudi v tem obratu dosegali večje delovne učinke in hkrati pocenili proizvodne stroške. Obrat bo prenovljen predvidoma do januarja.

Stare pletilne stroje pa bo »Trikon« za malenkostno odškodnino posodil pletiljam, ki bodo želele delati doma. To bo spet pripomoglo k večjemu zaslužku občanov.

Ker je proizvodnja zaradi modernizacije vedno večja, potrebuje podjetje vedno več surovin in seveda tudi več obratnih sredstev. Zato namenja kolektiv vedno več denarja — tudi na račun nižjih osebnih dohodkov — za lastna obratna sredstva, pričakuje pa, da mu bo s krediti za obratna sredstva pomagala tudi občinska skupščina.

REORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA

Prvi resnejši korak za družitev domov

Iniciativni odbor pripravlja vse potrebno za združitev zdravstvenih domov v občinah Kočevje in Ribnica — Imenovane so 3 komisije, ki bodo pomagale odboru

12. oktobra je bil v Kočevju sestanek iniciativnega odbora za reorganizacijo osnovne zdravstvene službe v občinah Kočevje in Ribnica. Udeležili so se ga tudi predstavniki obeh občinskih skupščin, družbenopolitičnih organizacij ter predsednica sveta Regionalnega zdravstvenega centra Ljubljana dr. Ruža Segedin in poslanec skupščine SRS Drago Benčina.

Na sestanku so člani iniciativnega odbora sklenili, da bodo pripravili vse potrebno za enakopravno združitev zdravstvenih domov Kočevje in Ribnica. V ta namen so imenovali tudi tri komisije, ki bodo v pomoč iniciativnemu odboru, saj bodo opravile glavno delo. Te komisije so: komisija za organizacijo zdravstvene in

lekarniške službe ter sistematizacijo delovnih mest, komisija za izdelavo aktov (o ustanovitvi, statutu in ostalih pravilnikov) in komisija za ekonomsko-finančna vprašanja.

Komisije bodo delale po navodilih iniciativnega odbora. Začetno in glavno delo bo opravljeno do 6. novembra, ko bo druga seja tega odbora.

Predpisi določajo, da mora biti združevanje zdravstvenih domov končano 31. de-

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vaše mu vprašanje dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Podjetje »Trikon« prireja v svojih prostorih na Reški cesti v Kočevju občasne razstave svojih izdelkov. Namenjene so predvsem kupcem. (Foto: Primc)

je bil predpis sprejet, pa do oktobra v kočevski in ribniški občini ni bilo kaj posebnega pomembnega narejeno za reorganizacijo osnovne zdravstvene službe oziroma združitev obeh zdravstvenih domov.

Šoli manjka denarja

Kočevsko osemletko obiskuje letos približno enako učencev kot lani (1696), ki so razporejeni v 53 oddelkov. Šola pa je letos izgubila 7 učilnic v bivšem internatu (ta stavba je bila dodeljena podjetju »Trikon«), zato ima letos 7 oddelkov več pouk popoldne. Prav zato vodstvo šole ni moglo ugoditi vsem prošnjam zaposlenih staršev, naj bi imeli njihovi otroci pouk dopoldne.

Letos ima šola razrede v novi šoli, gimnaziji in bivši Bračičevi šoli. V prihodnjem šolskem letu, oziroma ko bo dograjen trakt C nove šole,

pa bo osemletka izpraznila učilnice v gimnaziji. Takrat bodo lahko organizirali pouk tako, da bodo imeli učenci pouk izmenoma en teden dopoldne, drugi teden popoldne.

Pri vodstvu šole smo zvedeli, da je letos za šolstvo premalo denarja. V prvih šestih mesecih so imeli 8 milijonov S din primanjkljaja. Ker ni denarja, so se morali odpovedati organizaciji celodnevne bivanja vzgojno-zanemarjenih in socialno šibkih otrok v šoli. Seveda pa nimajo denarja tudi za organizacijo šole v naravi.

INTERVJU Z GLUHONEMIM

„Ja, Jože je pa dober delavec!“

Oglušel je zaradi vojne — Delo opravi hitro in dobro — Normo presega vedno za več kot njegov oddelek

— Jože, si bil v šoli za gluho-nemem? Je napisal na list sekretar podjetja INKOP iz Kočevja in pokazal napisano 28-letnemu nekvalificiranemu gluho-nememu delavcu Jožetu Prijateljju iz Zeljn.
Jože je priklimal.
— Kje? — je bilo naslednje

pisмено vprašanje.
Jože je pokazal proti Ljubljani.
— Koliko razredov si končal?
Jože je pokazal štiri prste.
— Bi še rad hodil v šolo?
Zdal pa se je nekaj zapletlo. Ali Jože ni razumel vpra-

Jože Prijatelj pri vsakodnevnom delu v INKOPU v Kočevju (Foto: J. Primc)

šanja ali pa Jožeta nismo razumeli.

Is njegovih nadaljnjih kretenj smo lahko sklepali, da je oglušel, ko je bil star okoli leto dni. Takrat so v njegovi bližini streljali s topovi ali so morda padale granate, morda pa tudi bombe. Potem je s rokami nakazal v zraku četverkotnik in stolpe, kot da je bil v taborišču. Narisal je kjukasti križ, nakazal puško in potem, da je nekdo nekoga s puško udaril najprej po prstih na roki in mu dva prsta zlomil, nato pa še po nogi in jo tudi zlomil.

Jožeta za intervju nismo sbrali slučajno. Njegovi sodelavci in vodje so nam povedali, da je zelo dober delavec. Normo presega vedno za več kot montajski oddelek, kjer dela. Jožetova značilnost je tudi, da svojega izdelka ne da prej iz rok, dokler ni kvaliteten. Pri svojem delu večkrat predlaga tudi razne izboljšave.

Jože je učen, priden, dojemljiv in skromen. Sodelavci in vodje ga imajo zato radi. V INKOP dela že nad 9 let, a niso imeli z njim nikoli nobenih težav. Celó bolan je bil samo enkrat. Seveda se to posamezniku ne more šteti za pomanjkljivo. Lani zaslužil povprečno po 65.000 Sdin na mesec, letos pa po 70.000 Sdin.

Ker je Jože priden, živahen in dojemljiv, bi mu kolektiv najrajši pomagal, da bi se naprej izboljšal, če bi hotel in če bi v podjetju vedeli, kam se naj obrnejo za nasvet.

KOČEVJSKE NOVICE

Umrl je „most smrti“

Ob prekasni nepozabni izgubi našega dragega in za zavarovalnico celo najdražjega

MOSTU SMRTI

iz Goriče vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti: občinskima skupščinama Ribnica in Kočevje, Cestnemu skladi SRS, Cestnemu podjetju Novo mesto, »Zidarja« iz Kočevja, Zavarovalnici, krajevni skupnosti Goriča vas in ostalim.

Z njim smo izgubili dolgoletnega dragega, zvestega in zaslužnega člana naše skupnosti.

Užaloščeni:

Foto Mohar, ki ne bo dobival na njegov račun več prvih nagrad za »fotografijo tedna« (kar mu naj davkarja upošteva!).

Firbi iz Goriče vasi, ki ne bodo imeli več brezplačnih zabav na račun avtomobilov, ki so se pogosto kopali v Bistrici (tudi ribiških skorjnjev ne bodo mogli več zahtevati od gasilcev, češ da jih potrebujejo za reševanje avtomobilov in avtomobilistov).

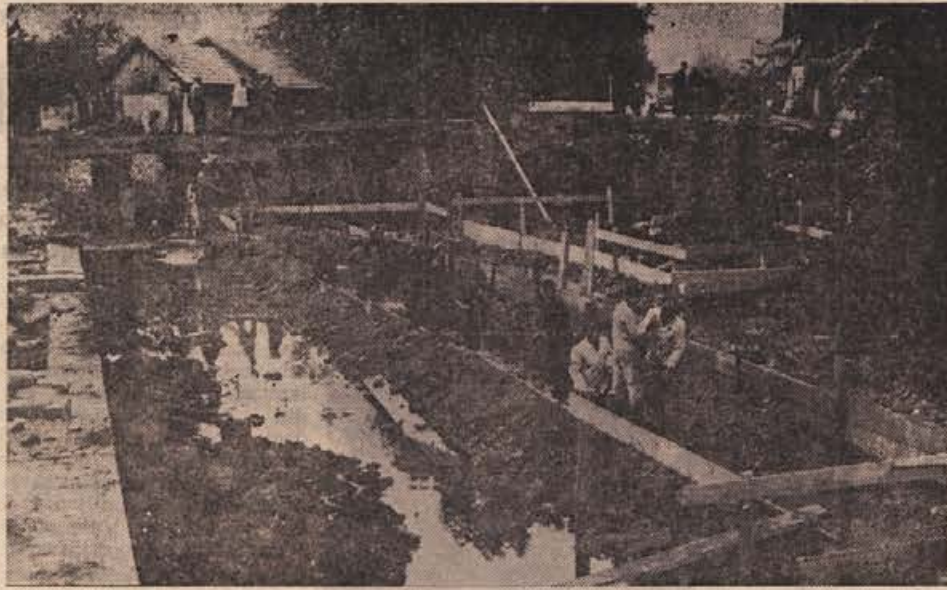
Zavarovalnica, ki ne bo morala več izplačevati toliko zavarovalnin.

Postaja milice Ribnica, ki bo morala zaradi pomanjkanja nesreč odpustiti enega miličnika.

Jože Ilc, ki ne bo ob mostu več užival romantike.

avtomobilisti in drugi vozniki motornih vozil, ki so zdaj prikrajšani za brezplačne kopeli in dopuste (bolniške).

Dolenjski list, ki mu bo pri vsaki številki zmanjkalo snovi za najmanj četrni strani in ostalo sorodstvo.

»Pogrebci« so pred dnevi začeli pokopavati stari »most smrti« v Goriči vasi. Poleg njega pa se že rojeva novi most, ki bo dograjen predvidoma še letos (Foto: Mohar)

ZARADI ZAPRTOSTI V RIBNIŠKI OBČINI

Kdo bo naslednji na bobnu?

Ribniška podjetja premalo mislijo na čas, ko pridejo težave

Na nedavni seji sveta krajevne skupnosti Ribnica so razpravljali predvsem o gospodarskih problemih. Dalj časa so se zadržali v razpravi o stanju v »Gradbeniku«

in Kovinarskem podjetju. Za Gradbenika bo verjetno edina rešitev redna likvidacija, dejavnost podjetja pa naj bi prevzelo stanovanjsko-komunalno podjetje. S tem bi prišlo do reorganizacije tudi v stanovanjsko-komunalnem podjetju. Podjetje bi bilo razdeljeno na obrate: zidarski obrat, opekarna, komunala in druge. V Kovinarskem podjetju, ki je začelo v težave, pa naj bi takoj ukrepali.

Vsekakor drži ugotovitev članov sveta KS, da je v ribniški občini potrebna povezanost med podjetji. Sedaj je pa tako, da so izolirana, kot da deluje vsako na drugem koncu Slovenije. To pa je kraju in občini samo v škodo. Doslej še od nobenega podjetja ni prišla pobuda za združevanje sredstev za formiranje skupnega sklada, iz katerega bi črpalo finančna sredstva podjetje, če bi prišlo v zagato. Tako dopuščamo, da podjetja izginjajo; začelo se je z gostinskim podjetjem, to se obeta Gradbeniku. Kdo bo naslednji?

Z novim letom preneha veljati odlok o krajevnem samoprispevku. S tem bodo usahnili tudi viri za dograditev šole v Ribnici. Na seji je bilo občinski skupščini predlagano, naj sprejme predpis oz. odlok, po katerem bi morali vsi posestniki in tisti, ki so bili doslej izvzeti od plačila krajevnega samoprispevka za šolo, plačevati prispevek za šolo. Na ta način bomo zbrali denar za dograditev šole v Ribnici in Sodražici ter novo šolo v Loškem potoku.

Nadalje so razpravljali o urbanističnem načrtu Ribnice, ki je bil dalj časa razgrnjen in bo sedaj dan v potrditev občinski skupščini. Da bo v bodoče med krajevnim skupnostjo in stanovanjsko-komunalnim podjetjem pri urejanju komunalnih naprav večje sodelovanje, je svet izvolil posebno komisijo, ki bo soodločala pri uporabi sredstev, zbirajočih se iz prispevkov za uporabo mestnega zemljišča.

Kritizirali so poslovanje podjetja »Elektro«, ker je bila glavna ulica v centru Ribnice ponoči dalj časa v temi. Prav tako so kritizirali pristojne za ceste, ker ne vidijo lukenj na cesti. Pločniki so bili pred časom zaradi preureditvenih del prekopani, niso pa jih še do danes popravili.

Ta pa zna!

Ima osebni avtomobil. Vozi ga že dolgo. Ima tudi vozniški izpit in izkaznico soferja B kategorije.

Do sem je vse prav.

Zahotelo se mu je za služko s tovornim avtomobilom, vendar bi moral imeti izpit za C kategorijo. Prijavil se je za izpit.

Do sem je vse prav.

Na izpitu je padel, ker je imel 13 napak v nalogi iz prometnih predpisov in znakov, kakor je ugotovila izpitna komisija za občini Ribnica in Kočevje.

Tudi do sem je vse prav.

Prav pa ni, da človek s takim šibkim znanjem prometnih predpisov še naprej vozi osebni avtomobil, čeprav ima izkaznico za soferja B kategorije.

Andreja Arko, učenka 7. r Sodražice

V Loškem potoku premalo kruha

V Loškem potoku in okolici primanjkuje kruha. Ljudje se sprašujejo, kdo je kriv: ali oni ali trgovina? Pravi, da bi kruh lahko vozili iz Ljubljane, če ne gre drugače.

Nobenih dvoličnežev v Zvezi!

V prihodnje bolj skrbeti za pomladitev članstva v ZK

Člani ZK iz Sodražice so imeli združitveno konferenco že prej, zato na zadnjem sestanku niso volili novega vodstva organizacije. Nezadovoljiva udeležba na sestanku je opozorila na mladenost nekaterih članov do dela v ZK. Zato je prav o tem, kaj je naša ZK, začela razpravljati člani ZK, klerka razgibala na razpravi. Na sestanku so sklenili, da bodo v kratkem razčistili s člani, ki so samo na papirju. Partija ne bo v svojih vrstah trpela dvoličnežev. Z izločitvijo slabih članov se bo partijska organizacija okrepila.

Za uspešnejše delo komunistov, so ugotovili na sestanku v Sodražici, je nujno

Ozimnica iz jurčkov

Letošnjo jesen so jurčki v gozdovih ribniške občine bogato obrodili. Nabrajali gob gob so nabrali toliko jurčkov kot še dolgo ne. Posebno veliko gob je bilo v gozdovih Male gore. Marsikateri Ribničani si je napravil pravo ozimnico z jurčki, ki bodo v zimskih mesecih prišli zelo prav. Zanimivo je, da je bilo v poletnih mesecih gob zelo malo, kar pa je narava nadoknadila v jeseni.

DELAVSKA UNIVERZA POROČA

Enotedenski tečaj o higieni minimumu, ki je bil organiziran za vse delavce prehranske stroke, ki nimajo izpita, je končan. Udeležilo se ga je 38 tečajnikov. Zaključni izpiti bodo jutri, 8. oktobra.

Tečaj za pridobitev naziva gostilničar se je začel 3. oktobra. Slušatelji se uče kuhanja, nauka o prehrani, blaginje, organizacije in tehnike poslovanja, strežbe, poznavanja pijač, kletarstva, turizma itd. Tečaj bo trajal 120 ur.

Tečaj za varstvo pri delu se bo začel novembra. Zasebni proizvajalci ga bodo obiskovali 100 ur, slušatelji iz delovnih organizacij pa kar 140 ur.

potrebna disciplina ter enotnost mišljenj. Predvsem pa je treba vrste komunistov pomladiti. Za vključevanje novih članov, zlasti iz vrst mladine, je bilo storjenega premalo. Organizacija je bila preveč zaprta vase. Zato bo

ena prvih nalog organizacije, da se bo povečala.

Razpravljali so tudi o drugih nalogah, izvolili štiri delegate za občinsko konferenco Zveze komunistov in predlagali enega kandidata za občinski komite ZK.

Eni so dali, drugi molčijo

Kmetje z območja ribniške osnovne šole so se pred časom zavezali prispevati les za novo šolo. Nekateri so obljubo izpolnili lani, drugi letos, nekateri pa so nanjo pozabili. Do zdaj so pripeljali kmetje za šolo okrog 60 m³ lesa. Ker je dokončanje šole odvisno od lastnih moči, bi bilo prav, ko bi vsi kmetje svojo dolžnost izpolnili, tako kot jo redno izpolnjujejo vsi zaposleni delavci in uslužbenci že dve leti, ko vsak mesec odvajajo krajevni samoprispevek za novo šolo v višini 3,5 odst. od zaslужka. Zatorej naj bi kmetje, to je tisti, ki lesa še niso pripeljali, to storili čimprej.

Iz slabe poti bodo naredili cesto

Občani zgradili del ceste — Pomagati bo morala tudi občina — Sedanja delitev dotacij ni bila spodbudna

Letos so na območju krajevne skupnosti Gregor popravili vaščani 4,5 km ceste od Zadnikov do Vintarjev, ki doslej ni bila prevozna za motorna vozila. Vaščani štirih vasi (18 hiš) so prispevali za popravilo vsak po približno 150 prostovoljnih delovnih ur, krajevna skupnost pa 300.000 S din.

Zdaj bi bilo treba usposobiti za avtomobilski promet še okoli 2 km poljske poti od Perovega do Zadnikov. Tako bi te odročne vasi le dobile zadovoljivo prometno zvezo s Sodražico in Ribnico, od koder bi lahko prihajala v te kraje zdravnik in veterinar. Seveda bi ljudje potem tudi lažje prodajali svoje pridelke, razen tega bi kraje odprli turizmu.

Slemenca so namreč blizu glavne ceste Ljubljana—Kočevje. Tu so primerni tereni za smučanje, kraške jame, gozdovi z divjadjo itd. Na Slemenih raste zelo dobro sadje, kostanj, gobe, orehi,

in edino tu na zahodnem Dolenjskem tudi — češnje. S Slemen je lep razgled po Ribniški dolini, na Kamniške planine in Triglav. Domačini so zelo ljubozni.

Ljudje se zavedajo, da jim je dobra cestna zveza s svetom potrebna, zato odstopajo zemljo za cesto čisto brezplačno. Seveda pa domačini sami ne bodo mogli narediti vsega. Pomagati jim bo morala tudi občinska skupščina, ki bi morala dati več dotacij tistim krajevnim skupnostim, kjer se občani sami prizadevajo in prispevajo za komunalno ureditev svojega območja. Dosedanja delitev dotacij krajevnim skupnostim z ozirom na število prebivalstva, verjetno ni pravična, prav gotovo pa ni spodbudna, saj je bil denar razdeljen z ozirom na število prebivalcev v posamezni krajevni skupnosti (potrebe niso bile upoštevane) in ne glede na to, koliko so za komunalno ureditev svo-

jega območja pripravljeni prispevati občani (kar ni spodbujalo občanov, da bi čimveč prispevali sami in tako čimprej rešili svoje komunalne težave).

Ribniški upokojenci v Piranu

8. oktobra so ribniški upokojenci šli na izlet v Piran in tako vrnilj obisk piranskega upokojenca, ki so predtem obiskali Ribnico. Ribniški upokojenci so si spetoma ogledali kraške lepote okoli Cerknice in druge zanimivosti.

Telovadba za odrasle

Partizan Ribnica misli tudi na odrasle prebivalce. V domu Partizana v Ribnici bo vsak četrtek zvečer telovadna ura za vse ljubitelje te vrste rekreacije. Pobuda je hvalevredna in želimo, da bi imela velik odziv med Ribničani in Ribničankami.

Več sodelovanja z armado

V torek dopoldne so obiskali spomenike NOB v Crnomlju in okolici predstavnikov JLA, družbeno-političnih organizacij in šol. Pred spomenike so položili vence, ob tej priložnosti pa so goste iz JLA seznanili z novejšo zgodovino Bele krajine. Predstavniki organizacij, občinske skupščine in JLA so se dogovorili za tesnejše sodelovanje. Tako bo že v kratkem organiziranih več razgovorov, predavanj in kulturnih prireditvev.

Lep sindikalni izlet

V nedeljo, 8. oktobra, je sindikalna podružnica službe družbenega knjigovodstva in komunalne banke Crnomelj organizirala izlet v Prelesje. Ugotovili so, da Poljanske doline ob Kolpi še ni oskrnila civilizacija. Udeleženci izleta so se vrnili z najlepšimi spomini na lepoto teh krajev.

K. W.

Dobličica ni smetišče!

Stara Črnomaljska nava da je, da meščani odpadke in smeti puščajo v bregu nad Dobličico, zato je tamkajšnje okolje vse prej kot podoba mesta.

Dobličico pa nekateri sploh smatrajo za najprijemnejše odlagališče smeti, ne glede na to, kakšna je voda. V torek pred 14 dnevi smo videli tovarnjak, ki se je ustavil na malem mostu. Imel je številko 306-71. Iz njega je izstopil človek, dvakrat oboroč zgrabil odpadni material in ga vrgel v vodo. Ne samo da je tako početje brezobzirno do stanovalec Lok, je tudi v nasprotju z občinskimi odloki. Pa se je kršiteljem že kdaj skrivil las?

»Albanijo« nadzidavajo

Gostilna Müller v Loki, znana pod imenom »Albanija«, je že dalj časa zaradi popravil zaprta. Lastnik se je odločil stavbo dvigniti za eno nadstropje, s čimer bo pridobil precej gostinskega prostora. Preureditvena dela lepo napredujejo, tako da bo gostilna spet odprta že v začetku novembra, ko bo mošt postal vino.

Kaj bo šele spomlad!

Cesta skozi Loko, ki pelje proti Adlešičem, je zaradi globokih jam že zdaj skoraj neprevozna. Občani vedo, da bi jo morali takoj popraviti, sicer spomlad na njej sploh ne bo več možen promet. Videti pa je, da so pristojni za vzdrževanje te ceste drugačnega mnenja, ker se z njo sploh ne zmenijo...

ČRNOMALJSKI DROBIR

V CRNOMLJU VEČKRAT zmanjka kruha, tako je bilo tudi v torek, 10. oktobra, ko so pekarno že ob 9. uri dopoldne zaprli. Ker se agodi, da ob ponedeljkih prodajo tudi kakšno štruco od sobotne peke, kaže, da razmere v pekarni niso urejene. Potrošniki se zaradi tega pritožujejo in želijo, da bi vodstvo pekarnice odpravilo pomanjkljivosti.

VCASIH JE BILÓ TAKO, da so po plesih ali veselicah fantje spremljali dekleta domov, sedaj pa so to vlogo prevzela nekatera dekleta. Tako je bilo na nedeljskem plesu v »Grčiji«, ko so nekatera dekleta kar trikrat spremljala fante domov in se spet z drugimi vrnile na ples. So hotele s tem uveljaviti svojo enakopravnost?

STOPNICE PRI MOSTU v Loki so v glavnem končane, delajo le še ograjo, nakar bo dostop

Anica iz Damlja, Marija, Katica in Vinko s Sinjega Vrha, Darinka iz Drage in njihove mame so pretekli četrtek takole izbirali v trgovini VELETEKSTIL v Crnomlju (Foto: Ria Bačer)

ZGLEDEN PRIMER! ZGLEDEN PRIMER! ZGLEDEN PRIMER!

Razdelili za poldrugi milijon oblek!

Podjetje Veletekstil iz Ljubljane je te dni brezplačno razdelilo vsem šolarjem iz vasi Marindol ter s področja Sinjega vrha vsakemu za 14.000 Sdin oblačil - Prišli so v trgovino in izbirali!

Veselo presenečenje je za otroke iz najbolj oddaljenih in siromašnih krajev v Črnomaljski občini pripravilo ljubljansko podjetje Veletekstil s svojo odločitvijo, da prispeva za poldrugi milijon oblačil.

Novi direktor podjetja mr. ekon. Jože Pogačnik je dal za to dobrodelno akcijo pobudo, centralni delavski svet podjetja pa je predlog sprejel in določil, da bodo pomoči podjetja deležni otroci iz Črnomaljske občine, kjer

ima Veletekstil tudi svojo trgovino.

Se prodajalne v Crnomlju Janko Vranešič se je nato s sodelovanjem občine dogovoril, da bodo pomagali otrokom iz Marindola in Sinjega vrha. Šole so v trgovino poslale sezname otrok, te dni pa so otroci že začeli prihajati po darila. Vsak je lahko izbral za 14.000 Sdin blaga, kar je pač hotel. Večina se je odločila za bunde in hlače, za jope, obleke in plašče ter toplo perilo.

Nima smisla z glavo skozi zid!

Kaj bo z opuščeno šolsko stavbo v Petrovi vasi, bo treba vendarle odločiti - Občina predlaga eno, vaščani drugo

Odkar so pred leti ukiniteli osnovno šolo v Petrovi vasi pri Crnomlju, je med delom vaščanov in občinsko skupščino Crnomelj nesoglasje. Stavba je občinska last, občina jo mora vzdrževati, in ker stoji neizkoriščena, so predlagali, naj bi stanovanje prodali najugodnejšemu po-

nudniku, veliko učilnico pa bi pustili krajevni organizaciji SZDL za sestanke in vaške prireditve. Z delom izkupička je občina celo pripravljena lepo opremiti družbeni prostor, toda nekaterim vaščanom to ni dovolj; hočejo vso stavbo zase in pikal Ker menijo, da jim hoče občina narediti krivico, so pred kratkim pisali izvršnemu svetu.

Tisti, ki se prodaji stavbe upirajo, ne pomislijo, da vaška organizacija SZDL s celotno hišo sploh nima kaj početi. Vprašanje je tudi, kdo bi stavbo vzdrževal. Morda Socialistična zveza? Ta nima toliko sredstev!

Verjetno gre pri vsej zadevi spet za trmo, s katero v Petrovi vasi že od nekdaj niso skregani. Ker pa so že začeli pisariti naokrog, bi bilo le pametno, če bi se čimprej sestali predstavniki vaških organizacij in občinske skupščine, da bi enkrat za vselej odločili, kaj bo z opuščeno šolo. Od stanja, kakršno je zdaj, pa nima nihče nič.

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspeh! Prejere ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

BREZ DRUŽBENE POMOČI GASILCI NE MOREJO BITI USPEŠNI

Skoraj golih rok čakajo požara

Gradnja gasilskega doma se je v Crnomlju začela, toda s tem problemi gasilstva ne bodo rešeni - »Nimamo avtomobila in ne potrebne opreme, samo z dobro voljo pa ni mogoče gasiti« pravi tajnik občinske gasilske zveze Gabro Lumbar

Na večjem travniku v bližini podjetja ZORA, kjer je bila nekdanj projektirana železniška proga, so začeli graditi Črnomaljski gasilski dom. Občinski gasilski sklad je dobil 18 milijonov Sdin posojila pri zavarovalni skupnosti, okoli 10 milijonov Sdin na leto pa bodo zbrali s krajevnim samoprispevkom. To so sicer precejšnje vsote, vendar bo gradnja veljala okoli 100 milijonov Sdin, zato bodo stavbo gradili postopoma.

Predvideno je, da bo letos podjetje BEGRAD zgradilo stavbo do strehe, če bo ugodno vreme. V načrtu, ki ga je že pred več leti izdelalo novomeško Projektivno podjetje, je bila poleg drugih prostorov predvidena še dvo-

rana za prireditve in stanovanje za hišnika, toda to dvoje bodo zaenkrat opustili. Zgrajene bodo le 4 garaže, 1 pisarna ter gasilski stolp.

Razmere gasilstva v občini se z gradnjo gasilskega doma izboljšujejo, še vedno pa bo ostalo odprto vprašanje opremljenosti gasilcev. Tajnik občinske gasilske zveze Gabro Lumbar je o tem povedal:

Na področju Črnomaljske občine deluje 32 prostovoljnih gasilskih društev, razen tega imajo gasilske čete na Rudniku, v podjetju ZORA in v semiški Iskri. Najslabše stanje je v ZORI, kjer imajo zelo slabe preventivne naprave, prav tam pa je največja možnost, da izbruhne požar. Oprema naših gasilskih društev je povsod slaba: imamo 28 motornih brigal in 5 ročnih, najslabše pa je stanje v Crnomlju. Vso opremo in neraben gasilski avtomobil imamo strpano v neprimernem skladišču. Če gori, moramo najprej iz prostora spraviti avto, da lahko pridemo do opreme. Ta pa je tako pomanjkljiva, da bi prišlo do prave katastrofe, če bi na primer začelo goreti v kateri od stolpnic. Nimamo dovolj

lestev in ne skakalnega prta ter mnogo premalo vrvi, medtem ko naprav za gašenje vnetljivih snovi sploh nimamo. Črnomaljski gasilci so sicer požrtvovalni, imajo dobro voljo, toda s tem večjega požara ni mogoče gasiti. Res pa je tudi to, da imajo premalo vaj, zato niso dobro izvežbani. O navedenih težavah smo že neštokrat razpravljali tako v okviru Črnomaljske gasilske družstva kot na občinski gasilski zvezi, toda stanje je še zmeraj enako. Ob dograditvi gasilskega doma bomo sicer mnogo na boljšem, kljub temu pa še dolgo ne bomo mogli govoriti o urejenih razmerah.

Vinica: sejmi dobro obiskani

Vsaki prvi ponedeljek po 1. in 15. v mesecu imajo na Vinici redne sejme, ki so vselej zelo dobro obiskani. Nakupovalci prihajajo z vseh strani, največ pa je med njimi zasebnih mesarjev z Reke. Zadnje čase je na prodaj precej telet po 860 do 900 Sdin kilogram, medtem ko so prašički poceni. Prodajajo jih po 500 do 540 Sdin kilogram žive teže.

Na javni tribuni več kot 400 ljudi

Pretekli teden so imeli v Crnomlju v gostih predsednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika - Dopoldne je sodeloval pri ustanovitvi sekcije za mednarodne odnose, popoldne se je pogovarjal s predstavniki občine, organizacij in večjih kolektivov, zvečer pa je vodil javno tribuno v prosvetnem domu

Dva pomembna dogodka so prejšnji ponedeljek zabeležili v Crnomlju: dopoldne so ustanovili pri občinski konferenci SZDL sekcijo za mednarodne odnose, zvečer pa so imeli zelo dobro obiskano javno tribuno.

Ob tej priložnosti so imeli v gosteh predsednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika, ki je podal uvodne misli pri ustanovitvi domače sekcije za mednarodne odnose, zatem pa je bil še na sestanku z vodstvi vseh občinskih družbeno-političnih organizacij, predstavniki občine in večjih podjetij. Razpravljali so o posameznih gospodarskih organizacijah, njihovih težavah in možnostih za nadaljnji razvoj. Tovariša Vipotnika so Črnomaljši seznanili z načinom financiranja javnih del v občini, pri katerem sodelujejo vsi občani, kar je zelo pohvalno.

Zvečer je bila v prosvetnem domu javna tribuna o

mednarodnih odnosih, katere se je udeležilo več kot 400 občanov iz mesta in okoliških vasi. Tudi tu je predsednik republiške konference SZDL obširno govoril o mednarodnih dogodkih, zlasti o krizi na Bližnjem vzhodu in stališčih Jugoslavije do tega vprašanja. Številni udeleženci so stajali vprašanja, na katera so sproti dobili odgovore.

V nadaljevanju tribune je poslanec socialnozdravstvenega zbora SRS dr. Albin Pečaver pojasnjeval osnutek novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov, kar je bila za udeležence tribune prav tako privlačna tema.

Ker so tokrat občani pokazali za mednarodna vprašanja tolikšno zanimanje, je občinska konferenca SZDL

sklenila podobne tribune organizirati še v nekaterih večjih krajevnih središčih.

V Žuničih gradijo trgovino

Krajevna skupnost Adlešiči gradi skupno s kmetijsko zadružno Crnomelj v Žuničih večjo stavbo, kjer bosta trgovina in bife. Občani so zbrali sami okoli tri milijone Sdin samoprispevka, ostala sredstva pa bo prispevala zadruga. Stavba, ki je že pod streho, bo najlepša v vasi in pomeni veliko pridobitev. Gostilne do zdaj v Žuničih sploh ni bilo, trgovina pa je poslovala z zelo skromno izbiro v neki zasebni hiši. Občani tamkajšnjih krajev upajo da bo trgovina že letos odprta.

Skoz okno mečejo devize

V semiškem obrtnem servisu smo že pred dvema letoma začeli s poskusno proizvodnjo žetvenih naprav za italijanske kosilnice »Alpinas«. Napravo so preizkusili strokovnjaki Agrotehnike iz Ljubljane in so jo ocenili kot primernejšo za naše razmere od uvožene. Tudi kmetovalci, ki so semiški prikliček že kupili, nimajo nobenih prigovorov. Podjetje tudi pri 300 izdelanih napra-

vah ni dobilo nobene reklamacije, pa vendar kmetje še vedno raje segajo po tujem, čeprav je uvožena žetvena naprava za 25.000 Sdin dražja od domače. Polovico domačih priključkov smo dali na Dolenjskem, kjer z njihovo pomočjo z lahkoto požanjejo tudi večje površine. Njivo, na kateri je želo 12 žanjic vse dopoldne, je »Alpinas« požela v eni uri. FRANC DERGANČ

OBIŠČITE

KAVARNO
RESTAVRACIJO
IN KLETNO
RESTAVRACIJO
HOTELA
METROPOL
NOVO MESTO
pri avtobusni postaji

Metrsko blago, posteljnino, konfekcijo in preproge nudi na 8-mesečno brezobrestno odplačilo

»Veletekstil« CRNOMELJ

Bela krajina uspešna

Nogometna predstavnika v II. republiški ligi sta preteklo nedeljo imela različna sreča. Belokranjci so gostili Nanos...

Beli krajina : Nanos 6:0

To nedeljo so prišli gledalci na stadionu v Loki na svojo račun. Po nekaj tekmah, ki so se končali samo z enim zadetkom...

Radeče : Senovo 3:2

V srečanju celjske nogometne podzveze je ekipa Senovega izgubila z nogometaši iz Radeč. Srečanje ni bilo na posebni višini...

Brežice : Polzela 6:0

V nedeljo je bilo na programu 5. kolo celjske nogometne podzveze. Brežičani, ki so od kosa do boljše...

Laško : Celulozar 1:5

Nogometaši Celulozarja so ponovno zabeležili pomembno zmago v Laškem. Sodič Jug iz Celja je slabo opravil svojo nalogo...

Rog : Zagorje 3:0

Mladinci Roga iz Kočevja so z zmago nad vrstniki v Zagorju nadpredovali v prvenstveni razpredelnici z devetega na peto mesto...

Partizan Semič : Bela krajina 3:3

V prijateljski nogometni tekmi se je srečanje med semičskimi in črnomljskimi nogometaši končalo neodločeno. Po zelo razburilni in napeti igri je delitev izkupitka najbolj pravična...

ROG (mladinci) : ROG (člani) 6:2

V počastitev občinskega praznika je bila odigrana prijateljska nogometna tekma med člani in mladinci NK Rog iz Kočevja. Mladinci so z borbeno in domaćino igro premagali svoje sta-

Kje in kdo to nedeljo?

Nogometaši Novega mesta bodo imeli v gosteh ekipo iz Tolmina, Bela krajina pa se bo doma srečala z ljubljansko Ilirijo. Odbojkarji Novega mesta bodo imeli v gosteh predzadnje uvrščeno ekipo Triglava iz Kranja...

Bela krajina : Semič 3:1

V predtekmi prvenstvene tekme Bela krajina - Nanos so mladinci Bele krajine zasluženoma premagali vrstnike iz Semiča s 3:1. Strelički za domače so bili: T. Weiss 2 in Glazer, za goste pa Jakša...

Litija : Novo mesto 8:1

Na nedeljski tekmi v Litiji so domači nogometaši z lahkoto zmagali z visokim rezultatom in s tem dosegli najvišjo zmago v tekmovalni skupini. Novomeščani, ki so v prvem polčasu imeli neodločen rezultat, so v drugem delu igre popolnoma odpravili in so vsi, razen Božoviča, krivci za katastrofo...

Nedvomno je poškodba treh najboljših in nenadni odhod dveh ključnih igralcev v JLA, močno otkrnila ekipo, ki bi kljub vsemu morala pokazati večjo borbenost in poirtvovalnost. Brez komentara: tako se ne igra nogomet!

Novo mesto : Slovan 0:4

Mladinci so v nedeljski tekmi po enakovredni igri s Slovanom iz Ljubljane doživeli poraz, ki je rezultat slabe igre vratarja in netakličnega vodenja igre.

Celulozar : Vransko 3:0

Nogometaši Vranskega niso prišli v Krško, zato so srečanje izgubili s 3:0.

KEGLJANJE

Andolškova tretja

Na minulem republiškem kegljarskem prvenstvu posameznic v Mariboru je bila uspešna Marija Andolškova iz Kočevja. Na tekmovalju v disciplini 2 krat 100 lučajev je podrla 815 kegljev, kar je zadostovalo za uvrstitve na tretje mesto. Andolškova se je s tem dosežkom uvrstila na državno prvenstvo. Ta uspeh bo gotovo vplival na poštivitev kegljarskega športa v Kočevju. Z Marjinih dosežkom bi se lahko postavljali celo boljši tekmovalci iz moških vrst.

Bled : Kopitarna 902:729

Kegljači sindikalne podružnice Kopitarne iz Semiča so gostovali na Bledu in igrali z domačim kegljarskim klubom. Semičani so srečanje izgubili. Kegljače je predvsem prevzelo novo igrišče na Bledu, ki je med najmodernejšimi v Jugoslaviji.

Za ekipo Kopitarne so nastopili: Blas, Weiss, Požek, Mejak, Abram in Stopar.

ATLETIKA

Slak 13,65 metra v troskoku

Na prvem letošnjem športnem dnevu, ki so ga imeli dijaki gimnazije in učiteljišča, so bili doseženi nekateri dobri rezultati. Rezultati tekmovalca: Mošič - 100 m: Slakovec 11,5; 300 m: Pelko 42,5; 1000 m: Bučar 3,00; 5000 m: Slancar 2,60 m; Višina: Slak 1,75 m. Daljina: Slakovec in Slak 6,40 m. Krogi: Možina 10,90 m. Kople: Suhy 48,0 m. Troskok: Slak 13,65 m.

Zonske: 100 m: Martinčič 14,6; 600 m: Janežič 1,53.2. Višina: Jerb 1,30 m. Daljina: Bajc 4,30 m. Krogi: Zagorc 8,40 m. Met žogice: Zagorc 50,0 m.

Pri moških je bil najuspešnejši tekmovalac Zdravko Slak, pri dekletih pa Meta Zagorc. Tekme so vodili in sodili profesorji.

Četverboj v Trbovljah

Na tradicionalnem atletskem četverboju najboljših atletov Dolenjske, Gorenjske, Zasavja in Primorske, ki bo to nedeljo v Trbovljah, bodo Dolenjsko zastopali naslednji tekmovalci iz Novega mesta, Kočevja in Črnomlja:

Potrč, Slak, Vovk, Vidmar, Slakovec, Kovačič, Pelko, Zemljčič, Černelc, Pezdirc, Zorko, Smolej, Suhy, Velkavrh, Virant, Močnik, Bračkovič, Janežič, Hude, Humer, Savorn, Gavzo, Lukšič, Jurečič, Bajc in Zagorc (Novo mesto), Hočevar, Halas, Sega in Sorcer (Kočevje), Ter Tisu in Križan (Črnomelj).

Vrsta atletov iz Dolenjske, ki tekmujejo za druge klube, ne sme nastopiti, tako bo reprezentanca Dolenjske močno okrnjena.

Smolič dvignil 310 kilogramov

V organizaciji težkoatletskega kluba v Prevojah je bilo odprto mladinsko prvenstvo Slovenije v dviganju uteži. TVD Partizan iz Kočevja je poslal na tekmovalno mlačina Smoliča, ki redno trenira. Po tehtanju so ga uvrstili v lahkoteško kategorijo, kjer je zmagal v olimpijskem trilatou in dvignil v treh dvighih 310 kilogramov. S tem je postal prvak te kategorije.

Kočevci prijetno presenetili

To nedeljo so nas prijetno presenetili odbojkarji Kočevja, ki so v Kamniku premagali vodčo ekipo na prvenstveni razpredelnici. S to zmago so se odbojkarji Kočevja približali vodilni ekipi in kandidaturi za osvojitve prvega mesta. Z veseljem spremljamo dosežke te borbeno ekipe, ki nas vsako nedeljo prijetno preseneti. Trebanjci so z veliko težavo premagali borbeno ekipo iz Bohinja. Novomeški odbojkarji so zamudili še predzadnje priložnost, da vpišejo v svoje korist dve točki. Ekipa Maribora jih je premagala v dokaj nezanimivi igri, ki ni mogla navdušiti gledalcev. Zadnje upanje je nedeljsko srečanje z odbojkarji Triglava iz Kranja, ki so ravno tako kot Novomeščani za pragu druge slovenske odbojarske lige.

Kamnik : Kočevje 2:3

Odbojkarji iz Kočevja so preteklo nedeljo gostovali v Kamniku. Srečali so se z vodilno ekipo na razpredelnici in jo premagali s 3:2 (8:15, 10:15, 15:12, 15:13, 15:10). Takšnega razpleta dogodkov niso pričakovali niti največji optimisti. Skratka, ekipa Kočevja je presenetila in tako napovedala ostro borbo za osvojitve prvega mesta. S tem so se akcije igralcev iz Kočevja znatno dvignile in je pričakovati, da bodo zdaj še bolj zavijali rokave.

Plavalci Celulozarja še v bazenu

V Krškem vsako popoldne trenirajo plavalci Celulozarja, saj je vreme zelo ugodno in primerno za vadbo. Če bo vreme še kaj časa lepo, bo vadba tekla do novembra. Tako poseben trening krških plavalcev se bo gotovo bogato obrestoval v prihodnjem letu.

Trebnje : Bohinj 3:2

V nedeljskem odbojarskem srečanju so Trebanjci s precejš-

Srečanje je dobro vodil Jože Bulc iz Ljubljane.

Srečanje je dobro vodil Jože Bulc iz Ljubljane.

ROKOMET

Zamujena priložnost

Vse tri rokometne ekipe, ki igrajo v republiški rokometni ligi, so to nedeljo ostale praznih rok. Rokometaši Brežic, ki so gostovali pri lanskem zveznem ligašu Rudarju v Trbovljah, so se srčno borili in izgubili z najmanjšo možno razliko. Takšen poraz velja toliko kot zmaga. Ribničani so zamudili ugodno priložnost, da se odlepijo od neprijetnega repa. Zadnji z razpredelnice, velenjski Rudar, je napravil nemogoče: premagal je domačine in jih spravil v še bolj kočljiv položaj. Dekleta Brežice so gostovale v Piranu pri istoimenski ekipi. Zaigrale so dobro in doživele minimalen poraz, ki je plod prednosti domačega igrišča.

Rudar Trbovlje : Brežice 18:17

Odlučna brežiška rokometna Bosina in Setine sta popolnoma razbila nekoliko okrnjeno domačo obrambo. Gostje so bili ves čas v vodstvu, razen v zadnjem delu drugega polčasa, ko so domači spreminili poraz v minimalno zmago. Brežičani so vložili protest, ker je za Rudarja igral neregistriran Sotlar.

Za Brežice so igrali: Brlež, Rovar, Setine 5, Kukoviča, Avsec, Bosina 7, Jurečič 1, Novak 1, Svažič 1, Pavlič 3 in Novak II.

Novo mesto : Kranj 16:20

V nedeljo sta se na rokometnem igrišču v Novem mestu srečali ekipi Novega mesta in Kranja. Domači rokometnaši so v prvem delu igre igrali brez volje, tako da so jim Kranjčani v nekaj minutah dali več zadetkov, ki jih niso mogli nadoknaditi. V drugem delu tekme se stanje ni bistveno spremenilo. Gostje so bili boljše in so zasluženo zmagali.

Krmelj : Krize 13:11

V prvenstveni rokometni tekmi LCL so domači igralci s tesnim

Novo mesto : Maribor 1:3

Nedeljsko odbojarsko srečanje na Loki je prineslo ponovno razočaranje številnim navijačem. Domači odbojkarji so zaigrali dobro samo v drugem setu, ko so zmagali. Drugače pa se je ponovila stara praksa: ko odpove kondicija, se pričnejo prepri na igrišču, ki koristijo samo nasprotnikom.

V domači ekipi je nekoliko več kot ostali pokazal samo Janko Goleš.

Rudar Trbovlje : Brežice 18:17

rezultatom premagali ekipo iz Krži. Igra je bila sicer živahna, toda polna grobosti, pri čemer so gostje prednjačili. Na tekmi je prišlo do incidenta in izključitve dveh igralcev do konca igre.

Pri domačih so se odlikovali Kos, Zaman in Papež, pri gostih pa Ferne.

Piran : Brežice 8:6

Brežičanke so pretežno del tekme vodile in šele po zaslugi najboljšje Pirančanke Radinove klonile. Pri Brežičankah sta boljše od ostalih bili Kolarjeva in Molanovka. Za Brežice so igrali: Božičnik, Bužančič, Molan 3, Mišič 1, Lah, Kolar 2 in Zorko.

Ribnica : Rudar (Velenje) 18:19

Domači rokometnaši so zasluženo izgubili prvenstveno srečanje z zadnje uvrščeno ekipo Rudarja iz Velenja. Po uspešnem nastopu v Ormožu so domači navijači pričakovali zanesljivo zmago nad gosti. Tokrat so Ribničani izpuščili iz rok dve važni točki, ki jim bodo verjetno manjkali pri končnem seštevku. Če bodo hoteli ostati v ligi, bo potrebno krepko zaslužiti rokave.

Za Ribnico so igrali: Kersnič I, Kersnič II 3, Ponikvar 5, Mikulin 1, Joras 2, Bavdek 3, Čušarek, in Radič 4.

ZAKLJUČEK DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Babič prvi tudi doma

Na zaključni dirki državnega prvenstva v speedwayu, ki je bila minulo nedeljo na Stadionu Matije Gubca v Krškem, je zmagal domačin Franc Babič, drugi je bil Drago Regvart, tretji Valent Medved. Babič je tako že četrtič osvojil naslov državnega prvaka v speedwayu, kar do zdaj ni uspelo še nobenemu tekmovalcu.

Po prvih štirih vožnjah se je v nedeljo na krškem stadionu videlo, da se bodo za najvišja mesta tudi tokrat potegovali Ivan in Valent Medved, Drago Regvart, Drago Perko in Franc Babič.

V devetih dirki bi skoraj prišlo do teške nesreče. Ko je Perko hotel prehiteti Valenta Medveda, ga je zadela v motor, tako da ga je z motorjem vred vrtilo čez nasip. Medveda je vrtilo na nasip, njegov motor pa se je odbil na sredo steze. Vlado Kukovec, ki je vodil zadnji, se ni mogel izogniti Medvedovemu motorju in se je z vso hitrostjo zaletel vanj. Na srečo se nobeden od tekmovalcev ni hujše poškodoval. Kukovec in Medved sta dirkala še v naslednjih dirkah, Perko pa je odstopil.

Gledalci so posebno teško pričakovali 20. dirko, v kateri sta pomerila lanski državni prvaki Drago Regvart in domačin Franc Babič. Slednji je pokazal, da na domačem dirkališču nima tekmeoa, saj je pripeljal skoraj cilj kakih 20 metrov pred Regvartom.

Vrstni red zadnje dirke: 1. Franc Babič 15 točk, 2. Drago Regvart 14, 3. Valent Medved 10, 4. Ivan Medved 11, 5. Oršič 6, 6. Stankovič 10, 7. Pinterič 8, 8. Veščič 7, 9. Ivan Molan itd.

Naslov državnega prvaka v speedwayu je za leto 1967 osvojil Franc Babič; drugi je Regvart, tretji Valent Medved.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Barbo, član kolektiva Novotek, Novo mesto; Avgust Sivak, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; France Saje, Metod Tisovec, Alojz Pirnar, Jože Makovec, Franc Avhar in Marija Debeljak, člani kolektiva Novotek, Straža; Pavla Jorda, članica kolektiva UNZ Novo mesto; Franc Verček, Julijan Zoran in Matija Mandelj, učenci poklicne šole Novo mesto; Alojz Gorjanc in Janez Goleš, člani kolektiva poklicne šole Novo mesto; Anton Pevec, član kolektiva INIS, Novo mesto; Ivan Dragič, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Betka Plaznik, Niko Padevski, Katica Turk in Amalija Hočevar, člani kolektiva Podjetja na stanovanjsko izgradnjo in uredjanje naselij Novo mesto; Albin Bizjak, članica kolektiva Preskrba, Prekopa.

Najprej množičnost, nato kvaliteta!

Odgovarja predsednik občinske zveze za telesno kulturo Sevnica Lado Kozamerik. Iz njegovih odgovorov je sklepali, da je v sevnjski občini precejšnje zanimanje za telesno vzgojo. Da bi pa ta dejansko dobila tisto mesto, kot ji gre, je potrebno napraviti še veliko. Prav gotovo pa so trenutno prvo vprašanje kadri, športni objekti in finančna sredstva. Posebej bi podčrtali pravilno orientacijo telesnozvojnih delavcev, ki je v tem, da se mladini nudi osnovna telesna vzgoja.

Občinska zveza za telesno kulturo Sevnica ima na svojem območju sedem društev in klubov. V teh je vključenih blizu 800 članov. Med njimi sta tudi društvi Partizan Sevnica in Boštanj, medtem ko je dejavnost v Loki zamrla, ker nimajo vodstva. Poleg tega so zelo delavni tudi v Krmelju. Pogrešamo pa dejavnost v Trzinu in na Studencu.

O kvaliteti športa ne moremo veliko govoriti, ker nimamo kadrov, ki bi mladino popeljali do večjih športnih dosežkov. Vadbo imajo v rokah dobri in marljivi mladinci. Zato za kakšne večje dosežke še nimamo možnosti niti finančnih sredstev. Kljub vsemu pa le tekmujejo v nekaterih ligah. Posebej prizadevni so rokometnaši. Nogometaši so sicer zapustili tekmovalne, za njimi pa prihaja mlajša zdrava generacija, ki redno dela in se bo prihodnje leto vključila v

tekmovalne. Tako je namreč v Sevnici.

V Boštanju, kjer dela važno društvo z dolgoletno tradicijo, je žal premalo članstva, da bi se čutila večja razgibanost. Šport je zavaljal v rekreativne vode.

V Krmelju je največ slišati o rokometnaših. Aktivni pa so tudi kegljači. Prav gotovo so tam dani dobri pogoji za razvoj še kakšne športne vrste.

Tisti, ki delamo na področju telesne vzgoje, želimo, da bi dobili ustrezne kadre, ki bi strokovno delali z mladino. Le na ta način si obetamo še večjo razgibanost. V nasprotju primeru bodo naši napori brez večje vrednosti. Kajti brez kadrov in dovoljenih finančnih sredstev ne pomagava vsa dobra volja ljudi, ki jim ni vseeno, kako se mladina zabava.

Iz občinskega proračuna smo prejeli za tekoče leto 4.510 Ndin, ki so namenjeni za te-

kočo dejavnost, zato si belimo glave, kako priti do sredstev, da bi šli nekoliko v širino. V sami Sevnici je možna nekakšna kooperacija s kinodosežkom. Težje pa je v drugih družinah, ki take možnosti nimajo. Te vprašanje je najtežje. Občinska zveza ga po svojih močeh rešuje. Če pa bi morali računati še na profesionalne telesnozvojnne delavce, ki jih pri nas nimamo, bi bila vsaka dejavnost paralizirana.

V Sevnici nimamo prioritete lestvice športnih panog. Takšni lestvice se zavestno izmikamo. Sredstva dajemo na osnovi dejavnosti in potreb.

Vsekakor so možnosti za nadaljevalno telesno kulturo v občini. Potrebna bi bila določena stalna finančna sredstva, na kateri bi računali. Kako naj razgibamo dejavnost, ko pa imamo na voljo 10.000 Ndinov. Ta sredstva ne pokriva niti naših minimalnih potreb, zato pa je temu primerna tudi dejavnost. Športni razvoj in dejavnost je torej v tesni odvisnosti od kadrov, objektov in denarja. Kdor ima to troje, ta ima tudi športno dejavnost. Mi v glavnem imamo mladino in peščico telesnozvojnih delavcev, vse ostale pa nam manjka.

»DANA«

TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET
IN DESTILACIJA
MIRNA NA DOLENJSKEM

razglaša

prosta delovna mesta

9 DELAVCEV

za delo pri transportu
in v polnilnici pijač

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

moški odslužen vojaški rok,
ženske pa dopolnjenih 18 let starosti

Ponudbe pošljite splošnemu sektorju podjetja v 15 dneh po objavi.

Nagelj za vsakega Slovenca

Tople grede na Čatežu se spreminjajo v velik cvetličnjak. T: utno zasajajo 100 tisoč sadik nageljčkov. Polovico so jih vzgojili sami, 50 tisoč pa so jih za posvežitev uvozili iz tujine. Z zasaditvijo dodatne hale se bo prihodnje leto povečal pridelek na milijon cvetov. Ta številka ni pretirana, ker so že letos na manjši površini vzgojili 500 tisoč cvetov. Za leto 1969 pa imajo v načrtu za vsakega Slovenca in Slovenko po en nagelj.

DANA je dobila Oskarja

Generalni sekretar Zvezne gospodarske zbornice Risto Bejalski je 13. oktobra podelil 30 »Oskarjev« za embalažo, 23 »Oskarjev« je bilo podeljenih slovenskim podjetjem, 6 podjetjem iz SR Hrvaške in 1 podjetju iz SR Srbije. Za zelo lično in praktično steklenico pijače »Hermelika« je prejela oskarja tudi destilacija DANA iz Mirne.

Novost na sejmu »Moda v svetu«

Na VIII. mednarodnem sejmu »Moda v svetu«, ki bo odprt od 14. do 22. oktobra v Beogradu, razstavlja svoje izdelke 273 jugoslovanskih in 147 najbolj znanih tujih podjetij iz 18 držav. Zanimivo je, da so tuja podjetja letos prvič razstavila pri nas obutev, konfekcijo in nekatere druge izdelke. Na mednarodnih modnih večerih prikazujejo poleg domačih tudi tuje modele, med drugim iz Poljske, Češkoslovaške, Madžarske in Francije. V dvorani s 1000 sedeži nastopajo tudi znani pevci zabavne glasbe, med njimi Majda Sepe in Lado Leskovar iz Ljubljane.

— Najlepša dota! Naučil sem ga varčevati in ceniti denar! Že zdaj ima hranilnik pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

Hranilnik za vašega otroka lahko dobite vsak čas tudi pri vseh poslovnih enotah Dolenjske banke in hranilnice, ki so

v KRŠKEM, METLIKI in
TREBNJEM

Hranilno knjižico lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

TRIKON

trikotaža in konfekcija
KOČEVJE

nudi

vse vrste in modele moških hlač in suknjičev, damskih kril, posteljno perilo in pletenine.

Naše geslo: SODOBNI MODELI - ELEGANCA - ŠPORT

Kuharske bukvice

KROMPIRJEV PIRE

Na koščke razrezan krompir olupljen skuha v slani vodi in odcedi. Nato ga pretlači skozi sito in mu primešaj nekaj žlic mleka ali kisle smetane. Tako pripravljen krompir je primeren zlasti za otroke in bolnike.

KROMPIRJEVO TESTO

Skuha nekaj krompirjev, vroče olup in jih z valjarjem na deski raztlači. Ko se ohladi, prideni eno jajce, nekaj žlic bele moke, soli in zgneti srednje mehko testo. Takšno testo uporabljaš potem za cmoke, štruklje, hlebčke itd.

KROMPIRJEV GOLAŽ

Razbél v kozici mast in daj vanjo precej drobno zrezane čebule. Posodo pokrij,

da se čebula spoti. Potem prideni surovega, na koščke zrezanega krompirja, sladke paprike in soli. Treba je tudi malo zalivati z vodo, da se ne prismoči. Ko je golaž že skoraj skuhan, prideni še žličico paradižnikove meze.

EMO

CELJE

IZDELUJE IN DOBAVLJA:

■ PEČ NA OLJE EMO-5

ima moderno obliko in je izredno ekonomična. Grajena je po principu ogrevanja zraka, ki brezšumno kroži po prostoru in zagotavlja higieno v ogrevanih prostorih ter ugodno počutje. Zakurilni čas je izredno kratek in daje 5.500 kcal/h, izkoristek peči pa je 85-odst. Dvoletna garancija potrjuje kvaliteto izdelavo in funkcionalnost peči.

Peč je primerna za ogrevanje stanovanjskih prostorov, gostinskih, prodajnih in poslovnih prostorov.

■ KOTLE EMO K (KOMBINIRANE - na olje in premog)

Prednosti kotlov so: enostavna montaža, kurimo jih z ligniti od 2.600 kcal/kg ali z oljem. Stopnja izkoriščenja premoga je 75 odst. in olja 85 odst.

Kotel EMO K izdelujemo v treh velikostih:

	35 K	55 K	81 K
Premog kcal/h	35.000	55.000	81.000
Olje kcal/h	45.000	65.000	95.000
Potrošnja olja	5,3	7,6	11,0

ZAHTEVAJTE TEHNIČNO DOKUMENTACIJO IN PROSPEKTE TOVARNE EMO, CELJE!

Poslovno sodelovanje
veletrgovine

MERCATOR

in perutninarstva

»KRAS« - Pivka,

vam odslej omogoča

sveže piščance po

9 Ndin KILOGRAM

v prodajalnah

mercator

Ob bridki izgubi naše ljube mame

Antonije Levstik

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam bili v veliko pomoč v teh težkih dneh. Zahvaljujemo se tudi zdravniku zdravstvenega doma Loški potok za skrb v njeni bolezni, vsem darovalcem cvetja in vsem tistim, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zaljujoči:

sinova Rudi, France z družino, Olga z Miro, Mimica in Ivanka z družinama.

Loški potok, 13. oktobra 1967.

ZAHVALA

Oh težki izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

NEŽKE KURALT

IZ VOLAVČ

se iskreno zahvaljujemo Slavku in Stanku Hočvar z Gradišča, vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, vsem, ki so nam izrazili sožalje in ji darovali cvetje in vence. Lepa hvala kolektivoma KREMEN in IMV iz Novega mesta. Posebno se še zahvaljujemo duhovnikom iz Sentjerneja in iz Bele cerkve za lepe poslovilne besede.

Zaljujoči:

otroci, sestre, brat in drugo sorodstvo

Založba Mladinska knjiga

Starši, ali poznate barvno revijo Pionir?

REVIJA PIONIR JE ODLIČNO DOPOLNILO UČNEMU NAČRTU NA OSNOVNI SOLI!

Po prvi številki revije PIONIR so ugotovili pedagoški svetovalci, razredniki četrtih in petih razredov, predmetni učitelji in profesorji slovenščine, zgodovine, zemljepisa, spoznavanja narave in družbe, biologije, temeljev socialistične morale, glasbenega in tehničnega pouka, fizike in telesne vzgoje

— da se objavljeni prispevki v reviji PIONIR tesno navezujejo na učni načrt skoraj vseh predmetnih področij osnovne šole od četrtega do osmega razreda,

— da so objavljeni prispevki dragoceno dopolnilno branje, ki ga uporabljajo pri pouku za izhodišče, ponazoritev ali dopolnitev obravnavanih učnih tem.

Barvne fotografije in ilustracije v reviji PIONIR odlično ponazarjajo in poživljajo pouk. Ze zaradi bogate opreme je vredno biti naročnik naše edine in prve barvne poljudnoznanstvene in literarne revije za srednje in višje razrede osnovne šole.

Tudi v drugi številki revije PIONIR sodelujejo priznani avtorji. Ob naslovih njihovih prispevkov navajamo tudi možnost povezave s podrobnimi učnimi načrti od četrtega do osmega razreda.

- Pol stoletja oktobrske revolucije — prof. dr. Metod Mikuž (Spoznavanje družbe, zgodovina, temelji socialistične morale od 4. do 8. razreda)
- Zgradba zemlje — inž. Sonja Tovornik (Zemljepis od 6. do 8. razreda)
- Literarna podoba Bohinja — prof. Miljeva Tomc-Jekovec
- Bohinj — prof. Eta Kunaver (Oboje pri spoznavanju družbe v 4. in 5. razredu in slov. jezik od 4. do 8. razreda)
- Gianni Rodari: Napačno pripovedovanje pravljic Zgodovina sveta — prevedla prof. Martina Sircelj (Slovenščina od 4. do 8. razreda)
- Raziskovanje Afrike — prof. France Lovrenčak (Zgodovina in zemljepis v vseh razredih)
- Junak ni hotel v vojno — Matija Dermastia (Telesna vzgoja, temelji soc. morale in slovenščina od 4. do 8. razreda)
- Sodobno letalstvo — prof. S. L. (Tehnični pouk in fizika)
- Pihala — prof. P. L. (Glasbeni pouk)
- Plovba po Jadranu v starih časih — dr. Ignacij Voje (Spoznavanje družbe in zgodovina v vseh razredih)
- Množične akcije v Ljubljani — prof. Matija Zgajnar (Spoznavanje družbe v 4. in 5. razredu in zgodovina v 8. razredu)
- Naša soseda Venera — prof. Pavel Kunaver (Zemljepis v 6. razredu)
- Pes, moj zvesti prijatelj — nagrajeni spis bralca (Slovenski jezik v vseh razredih)
- Pionirjeva pošta. Mihec Pihec in jezikovni kotiček (Slovenski jezik od 4. do 8. razreda)
- Nagradni kviz — Igor Longyka (Primeri nalog objektivnega tipa z vseh predmetnih področij)

Starši, revija PIONIR naj bo stalna spremljevalka vašega šolarja! Ob zaključku šolskega leta bodo imeli naročniki vezan letnik revije PIONIR, ki bo najbogatejša in najcenejša knjiga, saj je letna naročnina le 11,70 Ndin. Naročnino lahko poravnajo učenci najkasneje do zaključka šolskega leta pri šolskih poverjenikih Mladinske knjige.

OB BARVNI REVJI PIONIR BO POUK PESTREJSI IN BOGATEJSI!

Na revijo PIONIR se lahko naročijo tudi vsi, ki so že zapustili osnovno šolo. Naročila pošljite neposredno na prodajni oddelček založbe Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3.

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELJ, Novo mesto

razpisuje

na podlagi 24. člena temeljnega zakona o gospodarskem poslovanju (gospodarjenju) s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini (Ur. l. SFRJ št. 35/65)

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjske pritlične hiše v Mokrem polju št. 5a, za izključno ceno 20.200,00 Ndin.

Javna dražba bo v sredo, 25. oktobra 1967, ob 9. uri na kraju samem. Pred pričetkom dražbe je treba položiti varščino v znesku 1.000,00 Ndin.

Vse druge informacije dobe zainteresirani na sedežu podjetja v Novem mestu, Prešernov trg 8.

Za sodoben
okus...

Izključni proizvajalec
v Jugoslaviji

Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

Ne pozabite

od 1. januarja 1967
dalje sprejemajo in
izplačujejo

VSE POŠTE V SLOVENIJI hranilne vloge na hranilne knjižice DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO!

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

POTROŠNIŠKO POSOJILO

BREZ POROKOV IN BREZ
OBRESTI

na 6 mesecev dobite za vse izdelke tovarne GORENJE, Velenje:

- štedilnike na trda goriva
- električne, plinske in kombinirane štedilnike
- dodatne peči
- kvalitetne pralne stroje ZANUSSI, tip 272 in S 52,

lahko takoj nabavite v vseh prodajalnah NOVOTEHNE v Novem mestu, Trebnjem, Krškem in Metliki.

Kredite odobravamo vsem zaposlenim in kmetovalcem neposredno v prodajalnah.

**POTROŠNIKI, NE ZAMUDITE
EDINSTVENE PRILOŽNOSTI!**

Prava odločitev in po zelo ugodnih kreditnih pogojih je samo v izdelkih GORENJE in v prodajalnah NOVOTEHNE!

OBVESTILO

Mesno prehrabeno
podjetje Novo mesto

Potrošnike obveščamo, da smo uvedli nov delovni čas za vse poslovalnice v Novem mestu. Nov delovni čas velja za vse delavnike, začne pa se v sredo, 18. 10. 1967.

Poslovalnica Trdinova cesta
od 6.30 do 12. ure in od 13.30 do 16. ure.

Poslovalnica na Tržnici
od 6.30 do 14.30.

Poslovalnica na Glavnem trgu
od 6.30 do 11. ure in od 14.30 do 18. ure.

Poslovalnica v Bršlinu
od 6.30 do 12. ure in od 14. ure do 16.30.

Ob nedeljah smo uvedli dežurstva, in sicer:
Oktobra: Glavni trg od 7. do 10. ure.
Novembra: Trdinova cesta od 7. do 10. ure.
Decembra: Tržnica od 7. do 10. ure.

Poslovalnica v Bršlinu je odprta vsako nedeljo, in sicer od 6. ure do 9.30.

MESNO PREHRABENO PODJETJE
NOVO MESTO

Mesno prehrabeno podjetje
Novo mesto

sprejme v delovno razmerje

USLUŽBENCA (USLUŽBENKO)

ki mora obvladati materialno in finančno knjigovodstvo.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba — finančna smer, obvladati mora strojepisje; obvezna praksa. Nastop službe takoj, poizkusna doba 4 mesece; stanovanja ni. — Plača po pravilniku podjetja.

Ponudbe: MPP Novo mesto, do 26. oktobra 1967.

ŠOFERJI, POZORI!

Združenje šoferjev in avtomehanicov

PODRUŽNICA NOVO MESTO

razpisuje

TEČAJ

za pridobitev strokovnega poklica
v prometni stroki

Pogoji: popolna osemletka ali njej enakovredna šola in najmanj dveletni staž v prometni stroki kategorije C. Vpisovanje v tečaj bo v nedeljo, 22. oktobra, ob 10. uri v dvorani gasilskega doma v Novem mestu.

ZŠAM NOVO MESTO

Avto-moto društvo
SEVNICA

proda

osebni avto

FIAT 1100

V NEVOZNEM STANJU,
LETNIK 1960.

Avto-moto društvo
Sevnica

razpisuje
prsto delovno mesto

ADMINISTRATORJA

Pogoji za sprejem so dokončana ekonomska ali trgovska šola.

Nastop dela takoj.

APNENIK

»PEČOVNIK«, Celje

proizvaja

apno v kosih,
hidrirano apno in
gramoz vseh granulacij

po ugodnih cenah.

Kmetijska zadruga »K r k a«,
Novo mesto

prodaja VEČJE STEVILO

5-6 MESECEV STARIH JARČK
IN PETELINOV

čistih pasem: Leghorn, New Hampshire (Nju-hempšir), White Rock (Vajtrok) za proizvodnjo konzumnih ali valilnih jajc.

Prodajamo vsak ponedeljek, sredo in soboto od 7. do 17. ure na obratu Zalog pri Novem mestu (pri Opekarni).

Cena od 2.800 do 3.000 Sdin za kos.

labod
NOVO MESTO

Najkvalitetnejše moške in otroške
srajce v modernih desenh in krojih!

Trupelce je priplaval po Krki

V nedeljo, 15. oktobra, so otroci popoldne zagledali v Krki pri Mršči vasi otroško truplo. Takoj so obvestili pristojne organe. Do zdaj so ugotovili, da gre za truplo teden dni stare deklice in da je bilo v vodi kakšen dan. Katera mati je vrgla v vodo svojega otroka, še ni znano, kakor tudi se ne ve, kje je bilo trupelce vrženo v Krko. Domnevajo le, da se je to moglo zgoditi v okolici Novega mesta.

Kdo je utopljenec iz Kolpe?

11. oktobra so našli v Kolpi pri Vinici truplo moškega, starega 60 do 65 let. Kdo je utopljenec, še ni znano. Ko so ga potegnili iz vode, je truplo že razpadalo, zato tudi opis ni najbolj popoln. Utopljenec je bil plešast z venčcem sivih las, visok približno 175 cm, rjavih oči in s pomanjkljivimi zobmi. Obleden je bil v rdečejo-rjavo karirasto srajco s kratkimi rokavi. Ugotovili so, da je bil v vodi tri do štiri tedne.

Mopedist v osebni avto

9. oktobra popoldne se je iz Trebnjega proti Starem trgu peljal z osebnim avtomobilom Stalje Černe iz Pekla pri Trebnjem. Ko je zavril, se mu je v zadnji del vozila zaletel mopedist Franc Zonta iz Prelesja pri Litiji, ker je vozil v prekratki razdalji za osebnim avtom. Škoda so ocenili na 800 Ndin.

ALI BOMO ZMANJŠALI NEPOTREBNO TOZBARJENJE?

Predlagajo povečanje sodnih taks

V pravnem in izvršilnem postopku bodo takse za 30 do 60 odst. večje

Ce danes državljani povabi ženo v kino ali pa prijatelja na kozarec likerja, ga to več stane, kakor če prične zasebno tožbo in pri tem dvigne na noge ves sodni aparat. Upravni spor ga stane le 700 din, in še te plača le tedaj, če tožbo izgubi. Morda prav zaradi tega govorimo, da smo Jugoslavlani tisti, ki se na vsem svetu največ tožarijo. Vzrok temu je morda ta, da sedanji zakon o sodnih taksah ni bil spremenjen že sedem let in ker je višina nekaterih taks skoraj smešno majhna.

Zvezni svet za pravosodje je nedavno predlagal zveznim poslancem, naj spremenijo in dopolnijo temeljni zakon o sodnih taksah. V skupščinskih odborih pa so že pričeli o tem razpravljati.

Spremembe naj omogočijo popolno ali vsaj delno valorizacijo sodniškega dela, kakor se je to zgodilo na drugih področjih. To se lahko

Prva pomoč dvajsetim šolarjem

V Stari vasi se je v torek, 10. oktobra, pripetila prometna nesreča - V šolski avtobus se je zaletel tovornjak - Na srečo ni bilo hujših poškodb - Otroci so izgubili nekaj zob in dobili več manjših prask

Ko so se otroci iz Dolenje vasi 10. oktobra zjutraj peljali v šolo z avtobusom, jim je v Stari vasi nenadoma pridrvel nasproti tovornjak iz krške smeri. Z veliko hitrostjo se je zaletel naravnost v šolski avtobus. Samo priselnosti voznika šolskega avtobusa se imajo otroci zahvaliti, da ni prišlo do hujše nesreče. Avtobus je namreč na hitro ustavljen in se umaknil k steni na levi strani cestišča. Tovornjak je bil last domačina iz Zdol.

V avtobusu se je tedaj peljalo 40 šolarjev. Po trčenju so dvajsetim nudili prvo pomoč. Na srečo ni bilo hujših poškodb. Marija Zupančičeva, učenka 8. razreda z Litne, se spominja, da so v trenutku vsi popadali po tleh. Pri tem se je udarila v roko.

Silva Pleterski z Starega grada je pripovedovala, da so otroci po nesreči glasno klicali: »Odpri vrata!« Iz avtobusa so nato poskakali skoz okna in razbitino na sprednjem steklu. Videla je veliko krvi, ki je tekla otrokom iz nosa, ust in manjših prask po telesu.

Učenka Irena Cerjakova je sedela na tretjem sedežu spredaj. Pri trčenju je padla pod sedež. Ko je zlezla iz avtobusa, je šla peš v šolo, vendar je bila zelo prestrašena. Ravnatelj jo je zapeljal v ambulanto in nato se je vrnila domov. Mnogi otroci so tisti dan prišli v šolo. Niso si še opomogli od strahu. Nekateri so po nesreči bežali domov ali k sorodnikom. Ljudje v Stari vasi so bili zelo pozorni. Takoj so prinesli vodo, obveze in leste, da so otroci lahko zlezli iz avtobusa.

Avto trčil pešca

6. oktobra ob 6.30 se je pripeljal z avtobusom v Goričko vas Slobodan Petrovič iz Kočevja. Iz avtobusa je stekel čez cesto, takrat pa se je zaletel vanj osebni avto, ki ga je vozil Drago Ilc iz Kočevja. Osebnemu avtu je pešca na pokrovu motorja še 23 metrov daleč, nato pa je padel v obcestni jarek. Hudo poškodovanega Petroviča so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Na avtomobilu je bilo za 1500 Ndin škoda.

Z mopedom v avto

Martin Lesjak z Rake se je 23. septembra popoldne peljal iz Krškega proti Drnovemu. V naselju Beli breg je zavril in ustavljen, ker sta šli po cesti vzporedno dve ženski, naproti pa je pripeljal avto. Za njim je pripeljal mopedist Franc Jelen iz Krškega in se zaletel v avtomobil. Pri tem se je poškodoval po obrazu in rokah. Na vozilih je škoda za okrog 1000 Ndin. Mopedistu so odvzeli krl.

Avto sredi ceste

Nemalokrat si soferji dovoljujejo marsikaj, češar ne bi smeli početi, njihovo početje pa je, milo rečeno, lahkomišelnost in predrzno. Včasih pa gre kdo le predaleč v svoji lahkomišelnosti.

Tako tudi lastnik VW Lj-198-15, ki je v torek, 12. okt. zvečer, pustil vozilo sredi ceste na ovinku pred mostom v Prigorici pri Ribnici. Pripeljal sem iz Dolenje vasi čez most in sredi ceste zagledal parkirane luči avtomobila, ki je stal sredi ceste v ovinku. Da sem šel lahko naprej, sem moral zapeljati s ceste deloma na dvorišče hiše, pred katero je stal. Ura je bila 20.10. Ko sem se ob 20.30 vračal iz Ribnice, je avto stal še vedno sredi ceste, voznik pa je verjetno v sosednji hiši brezskrbno klepetal.

Približno pol ure je zvečer stal avtomobil v ovinku ceste, vozniku pa verjetno niti na misel ni prišlo, da grobo krši vse prometne predpise, da ravna lahkomišelnost, nesramno; zaradi njegove malomarnosti ni prišlo do nesreče, če bi kdo le malo hitreje pripeljal izza ovinka. Pa se še čudimo številnim nesrečam! Je voznik VW Lj-198-15 spregledal prostrano dvorišče pred hišo, pred katero je ustavil? Ali pa si je enostavno prilastil občinsko cesto? (1g)

V Ribnici je gorelo

15. oktobra je ob 10.30 izbruhnil požar v stanovanju Alojza Gregorica, ki stanuje nad delavnicami »Žičnice« v Ribnici. Požar je nastal zaradi slabo izpeljanih dimnih cevi. Škoda še ni ocenjena, ker lastnika stanovanja ni bilo doma. Požar so pogasili ribniški gasilci.

RADIO BREŽICE

19.00 Lahko noč, otroci! 19.25 Pet minut za EP. 20.00 Cetrtek večer domaših pesni in napevov. 21.40 Glasbeni nokturmo.

RADIO BREŽICE

PETEK, 20. OKTOBRA: 18.00-19.30 Obvestila - Nove plošče RTB - Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes - humoristična priloga: Tovariši, to ne zadeva tebe!
SOBOTA, 21. OKTOBRA: 17.00 - direkten prenos protestnega zborovanja iz velike dvorane Prosvetnega doma v Brežicah.
NEDELJA, 22. OKTOBRA: 11.00 - Poročila - Majda Habinc: Srednjeročni plan razvoja občine Brežice do leta 1970 (trgovina, turizem in gostinstvo, obrt) - Ta teden v Delavski enotnosti - Po 50 letih se velike oktobarske revolucije spominja udeleženec Ivan Klun iz Bučevca vasi - Za naše kmetovalce: Alojz Pirc - 8 strokovne ekskurzije v Avstriji - Dve melodiji v različnih izvedbah - Nedeljska reportaža: Ob 20-letnici Tovarne pohištva v Brežicah - Pozor, nimaš prednosti! - Pogovor s poslušalci - Obvestila, reakcije in spored kinematografov. 12.45 - Občani čestitajo in pozdravljajo.
TOREK, 24. OKTOBRA: 18.00-19.00 - Ob dnevu Organizacije Zdrženih narodov - Nove plošče Jugotona - Tedenski športni pregled. 19.00-19.30 - Glasbena oddaja: Pojo vam slovenske pevke zabavnih melodij.

KRONIKA NESREČ

Tovornjak je trčil v avto-bus, poln otrok

10. oktobra zjutraj se je pripetila huda prometna nesreča na Starovaški cesti v Krškem. Voznik avtobusa Jože Počun s Senovega je peljal iz smeri Brežice v Krško poln avtobus šoloobveznih otrok. Pred blagim desnim ovinkom je opazil, da vozi naproti bolj po sredini ceste voznik tovornega avtomobila Vlado Zajberl iz Gorice pri Krškem. Zato je z avtobusom zapeljal na skrajno desno stran cestišča in se nasklonil na kamnito škarpno. V tem trenutku je tovorni avtomobil že trčil v levo stran avtobusa s tako silo, da sta se vozila zagodila. S težavo so iz kabine potegnili hudo ranjenega voznika tovornjaka in ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Otroci v avtobusu so dobili lažje poškodbe, šestnajstim so nudili zdravniško pomoč. Zaradi splošnega preplaha so se otroci razbežali na svoje domove in iskali prvo pomoč. Huje je bila poškodovana še potnica Marija Lapuh.

Neprimerna hitrost na ovinku

Alempije Markovič iz Ljubljane se je 2. oktobra popoldne peljal z osebnim avtomobilom iz smeri Zameškega proti Kostanjevici. Na nepreglednem desnem ovinku je pripeljal naproti z osebnim avto-

mobilom Adolf Obu iz Kostanjevica. Zaradi neprimerne hitrosti obeh voznikov in nepregledne ceste sta trčila. Na avtomobilu je za okrog 3000 Ndinarjev škoda.

S tovornjakom 20 metrov po jarku

6. oktobra nekaj čez polnoč je iz smeri Brežice proti Bizeljstemu peljal avtošofer Franc Cvečar iz Brežic. V Stari vasi je pripeljal naproti tovornjak Alojz Dimič iz Globokoga, ki se je pri sračvanju umaknil preveč v desno, tako da je zapeljal v jarek in po 20 metrih zadel ob steber ograje. Na tovornjaku je za okrog 5.000 Ndinarjev škoda.

Z avtomobilom v železen drog ob cesti

3. oktobra ponoči se je pripetila prometna nesreča na Ulici 21. maja v Brežicah. Proti Zakutu se je peljal z osebnim avtomobilom Franc Zalik iz Trbovelj. Ko je hotel zaviti na levo v Murvano ulico, mu zaradi neprimerne hitrosti ni uspelo, ampak je peljal več kot 10 metrov naprej po levi strani in se zaletel v drog javne razsvetljave. Pri nesreči se je lažje poškodovala po glavi voznikova žena; odpeljali so jo v breškiško bolnišnico. Na avtomobilu je škoda za okrog 2.000 Ndinarjev. Vozniku so vzeli krl za preiskavo.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 22. OKTOBRA

9.25 POROČILA (Ljubljana)
9.30 Z ANDREJEM BLUMAUERJEM - odd. narodnozab. glasbe (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
10.45 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)
11.30 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
12.00 NEDELJSKA KONFERENCA (Zagreb)
19.10 DOLGO, VROČE POLETJE - serijski film (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 CIK CAK (Ljubljana)
20.50 ZABAVNO-GLASBENA ODDAJA (Zagreb)
21.50 PORTRETI IN SREČANJA (Zagreb)
22.05 TV DNEVNIK NOGOMETNO SREČANJE SPANJIA: CSSR (Ljubljana)

PONEDELJEK, 23. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI - ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
10.40 RUŠČINA - ponovitev ob 15.50 (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.40 TV V SOLI (Ljubljana)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
16.55 POROČILA (Zagreb)
17.00 MALI SVET - oddaja za otroke (Zagreb)
17.25 RISANKE (Beograd)
17.40 KJE JE, KAJ JE - oddaja za otroke (Beograd)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 POJ DAM U RUTE - Lepe pesni so prepevali (Ljubljana)
18.45 KUHARSKI NASVETI - PEHTRAN (Ljubljana)
19.15 TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED (Beograd)
19.40 ZAPOSLVANJE - aktualna tema (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 John Mortimer: OPOLDANSKI POČITEK - TV drama (Zagreb)
21.30 ANSAMBEL MUSICA NOVA (Zagreb)
22.00 TV DNEVNIK (Beograd)

TOREK, 24. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI - ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
10.40 ANGLESCINA - ponovitev ob 15.50 (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE - ponovitev ob 15.10 (Beograd)
18.15 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
18.25 TORKOV VEČER (Ljubljana)
18.40 SVET NA ZASLONU - znanje-politična oddaja (Ljubljana)
19.20 TV OBZORNİK (Ljubljana)
19.50 CIK CAK (Ljubljana)
20.00 Budimpešta: PRENOS KONCERTA OB DNEVU OZN (Intervizija)
21.45 MIR, HUMANOST IN PRIJATELJSTVO MED NARODI - ob koncu razstave v Slovenj Gradcu (Ljubljana)
22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 25. OKTOBRA

17.00 POROČILA (Zagreb)
17.05 LUTKOVA SERIJA (Zagreb)
17.25 POPOTOVANJE PO AZIJI - poljudnoznanstveni film (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)

18.15 ZDRUŽENJE RADOVEDNEŽEV (Zagreb)
19.00 REPERTAŽA (Zagreb)
19.30 MOZAIK KRATKEGA FILMA (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 Maksim Gorki: NA DNU - I. del TV igre (Ljubljana)
21.45 SRCE - MEDNARODNO SODELOVANJE (Ljubljana)
22.45 PREDOLIMPIJSKA TEKMOWANJA V MEHIKI (Zagreb)

CETRTEK, 26. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI - ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA - ponovitev ob 15.45 (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
16.10 TV V SOLI (Ljubljana)
17.05 POROČILA (Ljubljana)
17.10 Mark Twain: VELIKA PUSTOLOVSCINA TOMA SAWYERJA - I. (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 PO SLEDEH NAPREDKA (Ljubljana)
18.35 PO IZBIRI - glasbena oddaja (Zagreb)
19.00 DEZURNA ULICA - humoristična oddaja (Beograd)
19.40 TV PROSPERT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 AKTUALNI RAZGOVORI (Beograd)
21.10 TV DRAMA - Maksim Gorki: NA DNU - II. del (Ljubljana)
22.15 TV DNEVNIK (Beograd)

PETEK, 27. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI - ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE - ponovitev ob 16.10 (Beograd)
17.25 POROČILA (Beograd)
17.30 ODDAJA ZA OTROKE - Sarajvo (Skopje)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 GLASBENI MAGAZIN (Ljubljana)
19.05 NA SEDMI STEZI - športna oddaja (Ljubljana)
19.35 CIK CAK (Ljubljana)
19.40 DOMISELNOST IN SNOBIZEM - Olovek in kultura (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 TRINAJSTORICA - sovjetski celovečerni film (Ljubljana)
22.30 POPEVKA SEZONE - zabavno-glas. oddaja studia Sarajvo (Zagreb)
22.50 PREDOLIMPIJSKA TEKMOWANJA V MEHIKI (Zagreb)

SOBOTA, 28. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI - ponovitev ob 14.50 (Zagreb)
17.40 VSAKO SOBOTO - pregled TV sporeda (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
18.15 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)
19.15 SPREHOD SKOZI ČAS (Ljubljana)
19.40 CIK CAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIK CAK (Ljubljana)
20.40 HUMORISTIČNA ODDAJA - (Beograd)
21.40 NEKAJ NOVEGA, NEKAJ STAREGA (Zagreb)
21.55 PRVI DAN - ZADNJI DAN - ser. film (Ljubljana)
22.45 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
23.05 PREDOLIMPIJSKA TEKMOWANJA V MEHIKI (Zagreb)

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.
PETEK, 20. OKTOBRA: 8.06 Glasbena matineja. 9.40 Iz glasbenih sol. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Igra vlogonist Ciril Škerjanc. 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Maček: Kako prezimujejo škodljive žuželke. 12.40 Valčki in polke iz naših krajev. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Kulturni glasboj. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Glasbeni pookret. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 21. OKTOBRA: 8.06 Glasbena matineja. 9.25 Jugoslovanski majhni ansambli igrajo. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Kar po domače. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Rovani: Uredba o doloviti (črnoci) za zeleni bor in ribez. 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo besni! 18.50 8 knjžnega trga. 20.30 Zabavna radijska igra - Jacques Ferrat - Jean Forest: Korporala se drži smola. 22.10 Oddaja za našo izmenjence.
NEDELJA, 22. OKTOBRA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.06 Radijska

igra za otroke - Leopold Suhadolc: »Pikapolončeka. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. 10.00 Še pomnite, tovariši... France Klopčič: Slovenci med oktobarsko revolucijo v Rusiji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. 13.40 Nedeljska reportaža. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra - Nikola Mihalevski: Napad na pošto kočijo. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 23. OKTOBRA: 8.06 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 9.45 Mladinski pevski festival 1967. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Anton Lasčič: Kakšnih ročev, dobaviteljev mleka, si želijo mlekarne. 12.40 Slovenske narodne. 13.10 Obvestila in zabavna glasba. 13.10 Obvestila in zabavna glasba. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Operni koncert slavni solistov. 18.15 »Signal«. 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonistični orkester RTV Ljubljana gostuje v Celovcu.

TOREK, 24. OKTOBRA: 8.06 Operna matineja. 9.25 Kar po domače. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Novak: Izpopolnitve

poljedelske mehanizacije. 12.40 Igrajo domači pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Lahka glasba skandinavskih dežel. 15.40 V torek na svidenje! 17.05 Igra Simonični orkester RTV - Ljubljana. 18.45 Narava in človek. 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT - studio. 22.10 Nočni mozaike zabavnih zvokov.

SREDA, 25. OKTOBRA: 8.06 Glasbena matineja. 9.10 Kaledoskop zabavnih zvokov. 9.45 Glasbena pravilica. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Simoničič: Živnorojski odbori pri kmetijskih združenjih. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš podlistek - B. Kreft: Pri Leninu. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.40 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Igra vam orkester Mantovani.

CETRTEK, 26. OKTOBRA: 8.06 Operna matineja. 9.25 Pesmi iz Dalmacije. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - V. Benedičič: Apimondia in naše čebelarje organizacije. 12.40 Igra godba na pišala Florida. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Predvajamo prvič... 15.20 Zabavni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.00 Poročila - Aktualnosti doma in v svetu. 18.45 Jeskovi pogovori.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 20. oktobra — Irena
Sobota, 21. oktobra — Urška
Nedelja, 22. oktobra — Zorislav
Ponedeljek, 23. oktobra — Severin
Torek, 24. oktobra — Rafael
Sreda, 25. oktobra — Darijan
Četrtek, 26. oktobra — Lucijan

ZAHVALJE

Ob nepričakovani, prerani smrti dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA REŽKA

iz Bojanje vasi

se najlepše zahvaljujemo za skrb osebju bolnišnice v Novem mestu in vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje, ter vsem, ki so nam pisno ali ustno izrekli sožalje. Hvala Tonetu Rajku za poslovljene besede v imenu sosedov pred rojstno hišo pokojnika. Enako hvala pevskemu zboru za Radovico, župniku farne cerkve, prostovoljni gasilski četi za Radovico ter gospodinu PGD Radovica tov. Janžekoviču pri odprtem grobu pokojnika. Iskrena hvala Jani Hojtovi za poročevalno

pomoč ter drugim sosedom, ki so nam stali ob strani v težkem trenutku.
Zalujoči Stevini

IVANA CEKLANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga sprejeli na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence, kot tudi sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Prav lepa hvala krajevnim organizacijam ZB Artiče, Zdole in Sromlje ter gospodinu ob odprtem grobu za poslovljene besede.
Zalujoči: hčerke z možmi in drugo sorodstvo

PREKLEPI

Občinska skupščina Metlika razglasi, da tov. Marija Guslin iz Drašič št. 10 preprečuje vsak provoz, pašo ali hojo po njenem posestvu, ne glede na to, kje se zemljišče nahaja in s čim je zasejano. Prepoved velja za vsačane vasi Drašiči, kakor tudi za ostale kmetovalce, ki bodo delali škodo. Kršilci, ki te prepovedi ne bodo upoštevali, bodo predani sodišču v nadaljnji postopek.

ČESTITKE

Dr. Janezu Janžekoviču ob specializaciji na oddelku za otroške bolezni iskrene čestitke. Prijatelj!

Ljubima hčerka Tina in Stanka Zilnik s Trške gore 29 pri Novem mestu ob 17. obletnici srečnega rojstva želijo vse najlepše in najbolje mama, oče, sestrica in vsi drugi.

OBVESTILA

Perlo opere, oblacila očisti — Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

Henčekov trio gostuje v nedeljo, 22. oktobra, v gostilni Romana Zorka v Družinski vasi. Dobra postrežba, domača jedila. Vignudo vabljeno!

KINIO

Brežice: 20. in 21. 10. ameriški film »Angeli s sajastimi obrusci«. 22. in 23. 10. ameriški film »Kavarana hrabriti«. 24. in 25. 10. nemški film »Skrivnostna grobnica«.

Črnomelj: 20. in 22. 10. ameriški barvni film »Crni tulipani«. 24. in 25. 10. francoski film »Ljubezenska zahodas«.

Kočevje — »Jadrani«: 20. do 22. 10. italijanski barvni film »Iščem ženo v Ameriki«. 22. do 24. 10. jugoslovanski film »Zaklad Artekas«. 25. in 26. 10. ameriški film »Senca zahodas«.

Kostanjevica: 22. 10. ameriški barvni film »Hataris«. 25. 10. ameriški film »Vesela ameriška paradaj«.

Metlika: 20. in 22. 10. italijanski barvni film »Kapevan vetrac in ameriški film »Begunec iz Alkatras«. 25. in 26. 10. češki film »Ava mušketirja«.

Mokronog: 21. in 22. 10. ameriški barvni film »Upornik brez razloga«.

Novo mesto — »Krika«: 20. do 23. 10. ameriški barvni film »V sencu revolverja«. 24. in 25. 10. ameriški film »Junaki aviacije«. 26. 10. madžarski film »Svetloba izza zavese«.

Ribnica: 21. in 22. 10. poljski barvni film »Prikazni iz Saragoze«. 25. in 26. 10. ameriški barvni film »Prepovedane strasti«.

Sevnica: 21. in 22. 10. ameriški film »Ameriška vesela paradaj«. 25. 10. nemški film »Skrivnost orientisa — II. del«.

Sodražica: 21. in 22. 10. italijanski barvni film »Rodoški velikani«.

Sentjernej: 21. in 22. 10. meksikanski barvni film »Pesem za karabinko«.

Trebnje: 21. in 22. 10. ameriški svetovno znani film »Ana Karenina«.

Potujoči kino Novo mesto

Zavod za kulturno dejavnost Novo mesto bo predvajal italijanski CS film »Železni kapetani« v naslednjih krajih:

20. 10. na Uršnih selih ob 19. uri
21. 10. v Mirni peči ob 19. uri
22. 10. v Brusnicah ob 16. uri
22. 10. na Dvoru Slatniku ob 19. uri
23. 10. na Malom ob 19. uri

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Katica Starešinič iz Zilj — Jurija; Marija Mošina iz Velike Loke — Marjana, Alojzija Gregorič iz Loke — Marjanca, Marija Murgelj iz Srednjega Gričevja — Vinka, Amalija Zinger iz Pristavice — Bojana, Stefka Režek iz Goljeka — Danjo, Jožica Štular iz Gor-njega Gradišča — Jožeta, Barica Tončič iz Pilatovcev — Mileno, Anica Topolovec iz Vrhnovec — Jožeta, Frančiška Pečjak iz Plešivice — Toneta, Jožica Pakj z Drvra — Suzano, Milka Jalovec iz Kremena — Mileno, Stefka Novak iz Dolenje vasi — Romana, Rozalija Gašperšič iz Dolenje Straže — Tatjano, Ljudmila Repše iz Sentjanja — Stanislava, Zofija Kim iz Mokronoga — Blaža, Marija Novak iz Gabrja — Igorja, Milka Pavlin iz Dolnjih Kamenc — Darinko, Angela Radimič iz Gorjih Jesenic — dekl-co, Jožica Slatič iz Laz — dekl-co, Jožefa Butala iz Dobilč — dekl-co, Anica Kozjan iz Radovčev — dečka in Jožefa Rems iz Črnomolja — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Martina Skrbec iz Dečnika sel — Darka, Dušica Glavan iz Radne — Karmen, Irena Rupert iz Brežic — dekl-co, Ana Petruša iz Rozga — Dragico, Marija Kraljič iz Brdovaškega Križa — Sinišo, Sonja Matjašič iz Brežic — Petra, Anika Bogovič iz Kraljevca — Djurdjo, Antonija Velikič iz Brežic — Vlado, Anneliese Zobarčić iz Prilip — Rosvito, Angela Radič iz Skopje — dekl-co.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Nikola Tursan, delavec iz Brdovaškega Križa, je padel s hleva in dobil notranje poškodbe; Albert Felcljan, upokojenec iz Smarčnega, je padel s kolesom in si poškodoval hrbtenico; Kristina Lapuh, gospodinja iz Dolenje vasi, si je pri prometni nesreči poškodovala glavo, desno podljetje, pravi koš in levo podkolenico; Zvonko Babič, delavec iz Lucelinice, je padel z mopedom in si poškodoval levo roko; Franca Kunsta, sina kmeta iz Orešja, je nekdo obstrčil po levi nogi.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Nikola Tursan, delavec iz Brdovaškega Križa, je padel s hleva in dobil notranje poškodbe; Albert Felcljan, upokojenec iz Smarčnega, je padel s kolesom in si poškodoval hrbtenico; Kristina Lapuh, gospodinja iz Dolenje vasi, si je pri prometni nesreči poškodovala glavo, desno podljetje, pravi koš in levo podkolenico; Zvonko Babič, delavec iz Lucelinice, je padel z mopedom in si poškodoval levo roko; Franca Kunsta, sina kmeta iz Orešja, je nekdo obstrčil po levi nogi.

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

Otrok skočil pred avto Prekucjaji pri Poljanah

14. oktobra ob 13. uri je na Roški cesti v Kočevju avto podrl otroka: 5-letni A. K. je skočil izza voza in stekel preko ceste, takrat pa je nasprodi pripeljal s osebnim avtomobilom Otmar Deršek iz Zeljn. Otroek se je hudo poškodoval.

Avto 50 m globoko

14. oktobra ob 17.30 se je s ceste na Travno goro nad Novo Štifto zvrnil 50 m globoko po plazi osebni avto Antona Knavsza iz Gorjke vasi. Na avtomobilu je za 8000 Ndin škoda. Nihče ni bil ranjeje poškodovan.

Prikolica s kolesi navzgor

Hujaša prometna nesreča se je pripetila 16. oktobra Božu Babiču, vozniku tovornjaka beogradskega avtomobilskega podjetja. Pri Jeseru je zapeljal na bankino in zdrsnil po nasipi, da se je prikolica prevrnila in obstala s kolesi navzgor. Škoda je bilo za 10.000 Ndin.

Dva zavirala, tretji trčil

15. oktobra zvečer sta drug za drugim vodila osebna avtomobila po avtomobilski cesti Ljubljancan Anton Jaklič in Vinko Narendja iz Velikobek (Avstrija). Jaklič je pri Trebnjem dohitel fička in zavril, ker je zaviral tudi voznik fička. Narendja pa ni utegnil zavreli svojega vozila, zato je trčil v Jakličev avto. Škoda so ocenili na 2000 Ndin.

»Škoda« s šestimi potniki v potoku

Ljubljancan Anton Jurč je 14. oktobra vozil osebni avto »skoda« po avtomobilski cesti iz Ljubljane v Zagreb. Za njim se je v osebnem avtomobilu nemške registracije peljal Boško Djekić z Reke. Pri Hrastju sta voznika dohitela tovornjak. Jurč je tovornjak prehitel takrat, ko je njega prehitel Djekić. Ko se je Jurč poskusil umakniti za tovornjak, ga je zaneslo na levo stran ceste, kjer se je avto odvil od vsekih in zdrsnil v potok Igman, kjer je obital, prevrnil na streho. V Jurčevem avtu se je poškodovalo pet oseb: brez poškodb je ostal le dojenček, star štiri mesece. Škoda so ocenili na 10.000 Ndin.

Na travniku se je prevrnil

13. oktobra okoli 22. ure se je Franc Skoda iz Gor. Prekopen peljal s osebnim avtomobilom opel-olimpia iz Sentjerneja proti Kostanjevici. Ker je vozil vinjen, je na ravni cesti nenadoma zavil na levo in zdrsnil na travnik, kjer je avto obstal s kolesi navzgor. Voznik je bil ranjen po rokah, nogah in glavi. Škoda so ocenili na 5000 Ndin.

Pri umikanju zadel smernik

10. oktobra dopoldne je Zagrebčan Svetozar Božič vozil osebni avto po avtomobilski cesti proti Ljubljani. Pri Orežju ga je v osebnim avtomobilom dohitel Milan Terzin iz Slavonskega Broda. Terzin je Božiča prehitel, nato pa naglo zavil na desno, ker se mu je bližal tovornjak. Božič je zavril in se umaknil Terzinu na bankino, tam pa je zadel smernik. Škoda je bilo za 500 Ndin.

Kolesar pred avtomobilom

Rok Motore se je 11. oktobra popoldne peljal z osebnim avtomobilom po Savski ulici v Sevnici proti Lončarjevemu dolu. Nenadoma je pripeljal z dvorišča na cesto kolesar Niko Globovšek, ki ni pogledal, če je cesta prosta. Voznik avtomobila ga je zadel in zbil 5 metrov po cesti, kjer je obital. Poškodovan se je po glavi in so mu nudili zdravniško pomoč v zdravstvenem domu. Na vozilih je za okrog 550 ND škoda.

Pešec v bolnišnici, tovornjak v jarku

6. oktobra zvečer je iz Cateča proti Brečvam vozil tovorni avtomobil Ludvik Volčanšek iz Brezine. Približno 400 metrov pred gostilno »GRIC« je dohitel pešca. Pešca nezna Vodopivca, ki je šel po desni strani ceste 1 m od rive. Ko ga je nameraval prehiteti, je pešec stopil bolj proti sredini ceste, tako da ga je tovornjak podrl. Nato je tovornjak zavil močno v levo in zapeljal a prednjim levim kolesom v jarek ter obstal nastojens na skarpo. Hudo poškodovanega pešca so odpeljali v brežiško bolnišnico. Na tovornjaku je za okrog 500 Ndin škoda. Ker je voznik poznal za znake vinjenosti, so mu odpeljali kri za preiskavo.

Dolenjski LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primo, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina za 1967: 24,50 novih dinarjev (2450 starih din); plačljiva je vnaprež — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NALOŽBENIŠTVU IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Casopisno podjetje »Delov« v Ljubljani.

mali oglasi

SLUŽBO IŠČE

MLAJSE DEKLE za pomoč v gospodinjstvu in za varstvo dveh majhnih otrok v Ljubljani iščem. Nastop službe novembra. Ponudbe pod »Dobra plača«.

STRICLANSKA DRUŽINA sprejme takoj gospodinjstvo pomočnico. Subotiči, Trg revolucije 9/II, Koper.

GOSPODINJSKO pomočnico nujno potrebujemo za tričlansko družino. Inž. Prelec, Kovarčeva 38, Koper.

TAKOJ SPREJMEM pokovskega pomočnika (kvalificiranega) in vajenca z dokončano osemletko. Pekarna Slivnik, Brežice.

KMEČKO, zdravo in pridno dekle vzamem takoj v službo za pomoč v gospodinjstvu in manjšem gostinstvu. Stanovanje in hrana ter plača po dogovoru. Ema Hrdlička-Laznik, Kamnik, Mekinje, Cankarjeva 45.

SLUŽBO DOBI

GREM GOSPODINJIT ali pazit otroka na dom. Zabja vas 26, Novo mesto.

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO oddam enemu ali dvema dekletom. Naslov v upravi lista (1548/87).

VZAMEM na stanovanje in vso oskrbo upokojenca. Ponudbe na upravo lista (1567/87).

V DOL. STRAZI pri Novem mestu ugodno prodam enostanovanjsko skoraj novo hišo zaradi selitve. Naslov v upravi lista.

PRODAM HIŠO z vrtno (gradbene parcelo), primerno za obrtnika, Snov, Jeta 16, Črnače-Ljubljana, Beograd.

IŠČEM STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici ali v zmem v najem majhno hišico. Šinkovec, Kidričeva 67, Kranj.

PRODAM HIŠO z vinsko kletjo v dobrem stanju, gredom, vinogradom in vrtno. Antonija Zaman, Hom 27, Sentrupert.

PRODAM 4 ha posestva z gospodarskim poslopjem. V hiši elektrika. Vprašajte pri Tonetu Tomazinu, Goreljce 10, p. Radeče, Zidani most.

PRODAM enostanovanjsko hišo v Srednjem Globodolu, št. 4, Mirna poč. Sončna lega. — Ogled vsak dan na kraju samem.

ZAMENJAM gradbeno parcelo v Novem mestu za hišo ali parcelo od Dolenjskih Toplic do Novega mesta. Naslov v upravi lista (1552/87).

OPREMLJENO SOBO oddam dvema osebama proti plačilu za eno leto vnaprež. Naslov upravi lista (1576/87).

PRODAM HIŠO z zadržljivo parcelo, primerno za obrtnika. Trdinova 16, Novo mesto.

UGODNO PRODAM enostanovanjsko novo hišo, 3 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (1578/87).

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO oddam enemu ali dvema dekletom. Naslov v upravi lista (1548/87).

VZAMEM na stanovanje in vso oskrbo upokojenca. Ponudbe na upravo lista (1567/87).

V DOL. STRAZI pri Novem mestu ugodno prodam enostanovanjsko skoraj novo hišo zaradi selitve. Naslov v upravi lista.

PRODAM HIŠO z vrtno (gradbene parcelo), primerno za obrtnika, Snov, Jeta 16, Črnače-Ljubljana, Beograd.

IŠČEM STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici ali v zmem v najem majhno hišico. Šinkovec, Kidričeva 67, Kranj.

PRODAM HIŠO z vinsko kletjo v dobrem stanju, gredom, vinogradom in vrtno. Antonija Zaman, Hom 27, Sentrupert.

PRODAM 4 ha posestva z gospodarskim poslopjem. V hiši elektrika. Vprašajte pri Tonetu Tomazinu, Goreljce 10, p. Radeče, Zidani most.

PRODAM enostanovanjsko hišo v Srednjem Globodolu, št. 4, Mirna poč. Sončna lega. — Ogled vsak dan na kraju samem.

ZAMENJAM gradbeno parcelo v Novem mestu za hišo ali parcelo od Dolenjskih Toplic do Novega mesta. Naslov v upravi lista (1552/87).

OPREMLJENO SOBO oddam dvema osebama proti plačilu za eno leto vnaprež. Naslov upravi lista (1576/87).

PRODAM HIŠO z zadržljivo parcelo, primerno za obrtnika. Trdinova 16, Novo mesto.

UGODNO PRODAM enostanovanjsko novo hišo, 3 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (1578/87).

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO oddam enemu ali dvema dekletom. Naslov v upravi lista (1548/87).

VZAMEM na stanovanje in vso oskrbo upokojenca. Ponudbe na upravo lista (1567/87).

V DOL. STRAZI pri Novem mestu ugodno prodam enostanovanjsko skoraj novo hišo zaradi selitve. Naslov v upravi lista.

PRODAM HIŠO z vrtno (gradbene parcelo), primerno za obrtnika, Snov, Jeta 16, Črnače-Ljubljana, Beograd.

IŠČEM STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici ali v zmem v najem majhno hišico. Šinkovec, Kidričeva 67, Kranj.

PRODAM HIŠO z vinsko kletjo v dobrem stanju, gredom, vinogradom in vrtno. Antonija Zaman, Hom 27, Sentrupert.

PRODAM 4 ha posestva z gospodarskim poslopjem. V hiši elektrika. Vprašajte pri Tonetu Tomazinu, Goreljce 10, p. Radeče, Zidani most.

PRODAM enostanovanjsko hišo v Srednjem Globodolu, št. 4, Mirna poč. Sončna lega. — Ogled vsak dan na kraju samem.

ZAMENJAM gradbeno parcelo v Novem mestu za hišo ali parcelo od Dolenjskih Toplic do Novega mesta. Naslov v upravi lista (1552/87).

OPREMLJENO SOBO oddam dvema osebama proti plačilu za eno leto vnaprež. Naslov upravi lista (1576/87).

PRODAM HIŠO z zadržljivo parcelo, primerno za obrtnika. Trdinova 16, Novo mesto.

UGODNO PRODAM enostanovanjsko novo hišo, 3 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (1578/87).

OPREMLJENO SOBO

OPREMLJENO SOBO oddam enemu ali dvema dekletom. Naslov v upravi lista (1548/87).

VZAMEM na stanovanje in vso oskrbo upokojenca. Ponudbe na upravo lista (1567/87).

V DOL. STRAZI pri Novem mestu ugodno prodam enostanovanjsko skoraj novo hišo zaradi selitve. Naslov v upravi lista.

PRODAM HIŠO z vrtno (gradbene parcelo), primerno za obrtnika, Snov, Jeta 16, Črnače-Ljubljana, Beograd.

IŠČEM STANOVANJE v Novem mestu ali bližnji okolici ali v zmem v najem majhno hišico. Šinkovec, Kidričeva 67, Kranj.

PRODAM HIŠO z vinsko kletjo v dobrem stanju, gredom, vinogradom in vrtno. Antonija Zaman, Hom 27, Sentrupert.

PRODAM 4 ha posestva z gospodarskim poslopjem. V hiši elektrika. Vprašajte pri Tonetu Tomazinu, Goreljce 10, p. Radeče, Zidani most.

PRODAM enostanovanjsko hišo v Srednjem Globodolu, št. 4, Mirna poč. Sončna lega. — Ogled vsak dan na kraju samem.

ZAMENJAM gradbeno parcelo v Novem mestu za hišo ali parcelo od Dolenjskih Toplic do Novega mesta. Naslov v upravi lista (1552/87).

OPREMLJENO SOBO oddam dvema osebama proti plačilu za eno leto vnaprež. Naslov upravi lista (1576/87).

PRODAM HIŠO z zadržljivo parcelo, primerno za obrtnika. Trdinova 16, Novo mesto.

UGODNO PRODAM enostanovanjsko novo hišo, 3 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (1578/87).

MOTORNJA VOZILA

PRODAM moped T 12. Franc Nagelj, Bučna vas 17, Novo mesto.

FIAT 1100 D, novolakiran, svetlo moder, z belo streho, v odličnem stanju, prodam. Albin Košmrlj, Loški potok, tel. št. 12.

AVTO TAM — Pionir, rezervna guma, ost. glava in drugo —

UGODNO PRODAM ali zamenjam za fička.

UGODNO PRODAM moped in štedilnik na drva. Karlovska 17, Novo mesto.

UGODNO PRODAM osebni avto DKW 1000 S v odličnem stanju z novimi uvoženimi gumami, z dvema kompletnima sneženikama in še raznimi rezervnimi deli. Naslov v upravi lista.

PRODAM

UGODNO PRODAM nov električni radiator. Vinko Uhan, Novo mesto, Cesta herojev 7.

UGODNO PRODAM 1 par konj, gumni voz in 120-basno klavirsko harmoniko. Ogled vsak dan. Gotna vas 46, Novo mesto.

PRODAM kombiniran otroški voziček in kočak. Miakar, Gubčeva 11, Krško.

ENOFAZNI ELEKTROMOTOR 220 V — 2 KM, nov, s stikalom in enoletno garancijo prodam. Cena 80.000 Sdin. Babnik, Ljubljana, Vodnikova 84.

PRODAM večjo količino prvovrstnega semenskega krompirja cvetnika in igorja po zelo ugodni ceni. Oglasite se pri Jožetu Pokornu, p. Zabrca 16, Gorenjsko.

PRODAM opuščen vinograd in gozd v Vinjem vrhu (Jezevo). Justina Pungertič, Škofjan 36.

PRODAM trodelno okno z roletno. Alojz Keglvič, Paderšičeva 8, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM dve graščeni parceli v Novem mestu ali okolici. Jančiček, Paderšičeva 37, Novo mesto.

RAZNO

ODDAM GARAZO na Mestnih nji-vah čez zimo. Informacije: Strojan, blok 12.

POROČNE PRSTANE po najnovjši modi in vsa slatarka dela opravlja slatkar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

ALI NE DELUJEJO žolodci, jetra, želé, črevesje? Uredite jih z rogačko DONAT vodo! V zalogi je ima trgovsko podjetje STANDAR (MERKATO) in trgovsko podjetje HMEJLNIK v Novem mestu

V NEDELJO sem izgubil ključe od motorja od Novega mesta do vasi Kruševca. Poštenega najditelja prosim, da jih vrne na naslov: Anton Pakar, Koštalova 37, Novo mesto.

CENIK: vsak oglas do deset besed — 9 Ndin, vsaka nadaljnja beseda — 1 N din.

Za naslov v upravi lista: približno 1 Ndin. Za oglase s ponudbo na upravo lista pod geslom: približno 3 Ndin.

Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osemtrnicah, čestitkah, preklonih in podobnih objavah 20 odstotkov popusta. Objava vsakega malega oglasa mora biti plačana vnaprežno osebno v upravi lista ali s pošto po ločnico na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, ali s gotovino, priloženo v pisnu.

SUPERAVTOMATICNI PRALNI STROJI
vseh znamk in

KMETIJSKI STROJI

40.000 Sdin
zmanjšana carina za pralne stroje!

VSE INFORMACIJE DOBITE:
NOVO MESTO: BRACKO.
Ragovska 7: št. telefona 068-21-659
SEVNICA: TOTER,
Heroja Maroka 4
PEROTTI-EXPORT
S. FRANCESCO 41, TRST

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih. Pot do likvidnosti v gospodarstvu je v tem, da sprostitte zamrznjeni kapital, ki je v zalogah. Razprodajte zaloge — pomagajte si s krediti, ki jih boste dobili na ta način!

Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem vam lahko uspešno pomaga DOLENJSKI LIST: vsak teden ga prebere nad 130.000 ljudi med Ljubljano in Zagrebom ter med Kolpo in Savo. Vsak četrtek: 28.500 DOLENJSKIH LISTOV, glasnikov o razprodaji vaših zalog!

antena

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE